

Ὁ ὉΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ἘΤΗΣΙΑ ἘΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ἹΕΡᾶΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ
ΜΟΝΗΣ ὉΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἈΓΙΟΥ ὌΡΟΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ἜΤΟΣ 1985 ΑΡΙΘΜ. 10

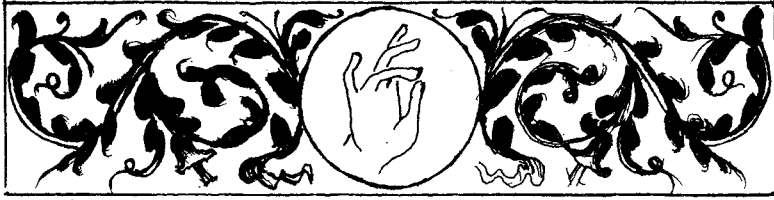
Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ τῆς Ὑπερ-
αγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Ἐφόρου τοῦ
Ἀγιωνύμου Ὄρους. Εἰς κοινήν ἀπάντων τῶν Ὁρ-
θοδόξων ὠφέλειαν.

*

Περιέχον κείμενα Ὁρθοδόξου δογματικῆς καὶ
ἠθικῆς διδασκαλίας, ὡς καὶ κείμενα περὶ Ὁρθοδό-
ξου μοναχισμοῦ, νήψεως καὶ νοερᾶς προσευχῆς,
κατὰ τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει παράδοσιν, δι' ὧν ἡ καρ-
διά τοῦ Χριστιανοῦ κατανύσσεται καὶ ἔρχεται εἰς
πόθον Χριστοῦ.

*

Δαπάνη καὶ προνοία τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς
καὶ συνεργασία καὶ ἐτέρων εὐλαβῶν λογίων ἀγι-
ορειτῶν Πατέρων.

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΘΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Στίς 12.10.1984 (π.ήμ.) συνεκλήθη ἡ Ἐκτακτος Διπλή Ἱερά Σύναξις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος στίς Καρυές Ἀγίου Ὁρους ἐπί τῆ ἐλεύσει τῆς σεπτῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας. Ὁ πρόεδρος τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σταυρουπόλεως κ.κ. Μάξιμος, Σχολάρχης τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, κατά τήν προσφώνησί του εἶπε μεταξύ ἄλλων καί τά ἑξῆς:

« Κοινή ἐπιθυμία καί σύμπωσις πολλῶν παραγόντων ὠδήγησε τό Σεπτόν Κέντρον εἰς τήν ἀπόφασιν, ὅπως ἀποστείλῃ εἰς τό Ἀγιώνυμον τοῦτο Ὁρος Πατριαρχικήν Ἐξαρχίαν, ἀφ' ἑνός μὲν ὅπως αὕτη κομίση τās εὐχάς καί εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καί τοῦ Προκαθημένου Αὐτῆς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου καί τῆς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, μελετήσῃ δέ ἀφ' ἑτέρου ἀπό κοινοῦ καί ἐν πνεύματι ἀγάπης καί ἀμοιβαίας κατανοήσεως καί συνεργασίας τά ὑπάρχοντα προβλήματα, ἐπιλύσῃ δέ ταῦτα ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τε Μητρὸς Ἐκκλησίας καί τῆς

προσφιλεστάτης θυγατρός, τῆς Ἀγιωνύμου Πολιτείας.

Ἴδού λοιπόν καί πάλιν ἡμεῖς ἐν μέσῳ ὑμῶν, σεβάσμιοι πατέρες καί ἀδελφοί, κομίζοντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ τῆς Οἰκουμενικῆς Καθέδρας κλάδον ἐλαίας, σύμβολον εἰρήνης καί καταλλαγῆς ἐν μέσῳ τῶν συγχρόνων θευλλῶν καί καταιγίδων, αἱ ὁποῖαι εἶναι φυσικαί συνέπειαι τῆς καταρρακτώδους ροῆς τῶν χειμάρρων τοῦ συγχρόνου ὄλεθρίου κατακλυσμοῦ, ὁ ὁποῖος εἰς τὰ ἰσχυρά του ρεύματα παρέσυρε ἰδεώδη καί ἰδεολογίας, ἠθικὰς ἀρχὰς καί ἀξιώματα, βιώματα καί πνευματικὰς ἐμπειρίας, αἱ ὁποῖαι ἐγαλούχησαν, ἐπαδαγώνησαν καί ἐσπῆριξαν τὴν ἀνθρωπότητα διὰ μέσου τῆς ἱστορίας καί τῶν αἰῶνων.

Εἶναι γνωστὴ ἡ κρίσις, τὴν ὁποῖαν διέρχεται σήμερον ὁ κόσμος. Τὴν χαρακτηρίζουν ὡς κρίσιν ἱστορικὴν. Ἐν τῇ οὐσίᾳ ὁμως δέν εἶναι μόνον κρίσις ἱστορικὴ, ἀλλὰ κρίσις αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Ἡ τεχνοποιήσις τῆς ζωῆς καί ἡ ὑποβίβασις αὐτῆς εἰς τὴν ὑλικὴν καί βιολογικὴν ἐπιβίωσιν ἀπεμάκρυναν τὰς πνευματικὰς καί ἠθικὰς ἀξίας ἀπὸ τούς ἰδανικοὺς στόχους τοῦ ἀνθρώπου. Ἐντεῦθεν καί ἡ ἠθικὴ κατάπτωσης καί ἐξαθλίωσις. Τὴν ζωὴν τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου δέν διακρίνει ἀπλῶς μία ἠύξημένη ἀμαρτωλότης, ἀλλὰ, πολὺ χειρότερον τούτου, συνοδεύει καί χαρακτηρίζει μία μειωμένη αἴσθησις τῆς ἀμαρτίας. Ἀμαρτάνει ἀσυνειδήτως, ἐν ἠθικῇ καί γνωσιολογικῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὄρου. Ἡ ζωὴ, κηρύττουν, δέν ἔχει νόημα, ὅπερ σημαίνει δέν ὑπάρχει πληρότης τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, διότι μόνον ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει ὀλοκληρωμένη ὑπαρξις, ὑπάρχει πραγματικὴ ταυτότης. Ἡ

σύγχρονος συνείδησις ἀπώλεσε τήν δυνατότητα τοῦ ἁγίου καί ἱεροῦ, ἠρνήθη τόν Θεόν καί θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ τήν ὑπαρξιν καί ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ἀπεμακρύνθη πάσης μεταφυσικῆς ἐλπίδος καί ἐσχολογικῆς προσδοκίας. Κινεῖται ἐντός τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ σήμερον καί τοῦ ἐδῶ καί ἐλησμόνησε τό αὔριον καί τό ἐκεῖ, ὅπερ εἶναι ἐπέκεινα καί αἰωνιότης.

Ἡ πεμπουσία ὁμως τῆς ζωῆς τροφοδοτεῖται ἀπό τήν πηγὴν τοῦ ἁγίου, τοῦ ἱεροῦ. Χωρίς καί μακράν τοῦ Θεοῦ τό πᾶν ἀποβαίνει ἐνα ψευδές ἐκμαγεῖον καί ἀπατηλόν καί διανοητικόν κατασκεύασμα, τό ὁποῖον ἐκμηδενίζει καί συναφανίζει πᾶν ὅ,τι συνιστᾷ τόν κόσμον τοῦ ἐπέκεινα, τήν ὑπέρβασιν, δηλαδή πᾶν ὅ,τι συνιστᾷ τήν θείαν διάστασιν. Τό νόημα τῆς ζωῆς ταυτίζεται πρὸς τήν μέριμναν, λέγουν. Ἀλλά καί τό βαθύτερον νόημα τῆς ζωῆς ταυτίζεται πρὸς τήν μέριμναν τοῦ ὑπερφυσικοῦ, τήν ὑπέρβασιν δηλαδή τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεόν, ὁ ὁποῖος διὰ πολλούς κατήνησε σήμερον ἀπλοῦν διανοητικόν ἐπινόημα καί διακοσμητικόν κατασκεύασμα, ἀφοῦ ἐτόλμησαν νά κηρύξουν ἀκόμη καί τόν θάνατον τοῦ Θεοῦ καί ἐκάλεσαν τά πλήθη νά γονυπετήσουν πρό τοῦ ἱερέως ὁ ὁποῖος μετέφερε τά ἄχραντα μυστήρια εἰς τόν Θεόν πού ἀπέθνησκε. Καί ὁ παράφρων τραγικός φιλόσοφος ὠσφράνθη ἀκόμη καί τήν ὁσμὴν τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι δύσκολον σήμερον τό ἔργον τῶν ὑπευθύνων λειτουργῶν καί κηρύκων τῆς ἐξ ἀποκαλύψεως ἀληθείας. Ἀλλοίμονον εἰς τήν Ἐκκλησίαν, ἐάν δέν ἐπιστρατεύσῃ τα πνευματικά της τέκνα καί δέν ἀγωνισθῇ εὐθαρσῶς ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἐπάλξεων τῆς ὑψηλῆς εὐθύνης καί δέν προβάλλῃ τήν ἀλήθειαν ὡς

ἔχει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν, μακρὰν πάσης τροποποιήσεως καὶ συμβιβασμοῦ καὶ ἐκκοσμικεύσεως. Δέν ὑπάρχουν συμβιβασμοὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς πίστεως καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ἠθικῆς. Το πνεῦμα τῶν φιλοφρονήσεων καὶ συμβιβασμῶν ἀντίκειται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία εἶναι πάντοτε μία, τελεία καὶ ὄντολογικὴ, ξένη πρὸς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν πλάνην, ἡ ὁποία ποικίλλει κατὰ καιροὺς καὶ τόπους.

Τὸ εἶπον καὶ ἄλλοτε, ὅτι ἔργον τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἡ προσαρμυνή τῆς φωνῆς τοῦ μυστηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως πρὸς τὴν δεκτικότητα τοῦ ἀκουστικοῦ νεύρου, ἀλλὰ ἡ ἐνίσχυσις τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ἀκοῆς πρὸς λῆψιν τῆς φωνῆς τοῦ μυστηρίου. Δέν ἀποχρωματίζεται ἡ χριστιανικὴ πραγματικότητα, ἀναλόγως τῆς ἰκανότητος τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου, ἀλλὰ ἐνισχύεται τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως διὰ νὰ ἀτενίσῃ τὸ φυσικὸν χρῶμα τῆς ὑπὲρ φύσιν πραγματικότητος.

Ἔοσοι κινοῦνται εἰς τὸ μονοδιάστατον πεδίου τῆς ὕλης καὶ ἀρκοῦνται εἰς τὰ βοσκηματώδη καὶ ἀγελαῖα σκιρτήματα τῆς βιολογικῆς ζωῆς, ὅσοι διαβιοῦν μακρὰν τῆς βιαίας πνοῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅσοι κυλίνονται ἐντὸς τοῦ πηλοῦ τῆς ἱστορίας, ὁ ὁποῖος ἐμόλυνε τὴν πρώτην καὶ ἀρχέγονον καθαρότητα τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ἀδυνατοῦν νὰ ἀτενίσουν τὸ ἐκπαγλον φῶς τοῦ ὄρους Θαβώρ, διότι ὅσοι μόνον συναντοῦν τὸν Θεὸν εἰς τὴν πορείαν αὐτῶν ἀνέρχονται εἰς τὰ ὕψη. Δέν ἠμπορεῖ νὰ ἀτενίσῃ τις τὸ φῶς, ἐάν δέν εἰσέλθῃ εἰς τὸν θεῖον γνόφον. «Ὁ Θεὸς γνόφος ἐστὶ, τὸ ἀπρόσιτον φῶς», διαβεβαιώνει Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης. Μόνον ὁ πνευματικὸς γνόφος φωτίζει τὴν ζωὴν καὶ τὸ πνεῦμα, «τὸ δι' ἀβλεψίας ἰδεῖν καὶ γνῶναι τὸ ὑπὲρ θεῶν καὶ γνῶσιν»

ομολογεί Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής. Ἐάν φυλακίσω-
μεν τὰς προσβάσεις τοῦ πνεύματος, διακινδυνεύο-
μεν τὴν προοπτικὴν τοῦ ἐσχάτου. Καί ἴκονον ἡ
ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ ἀξιολογεῖ καὶ δικαιολογεῖ τὴν
ζωὴν τοῦ παρόντος, διότι ἴκονον ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς
αἰωνιότητος αἰτιολογεῖται καὶ ἀξιολογεῖται ἡ ἐν χρόνῳ
ζωή.

Σεβάσμιοι πατέρες καὶ ἀδελφοί, ἡ ἐπισκόπησις
καὶ περιγραφὴ αὕτη τῆς συγχρόνου νοσολογίας, ἡ
ἄλλωστε γνωστὴ καὶ εἰς ὑμᾶς, συνειδητοποιεῖ καὶ
ἐνισχύει τὸ αἶσθημα τῆς ἠθικῆς εὐθύνης ὅλων ἡμῶν
ἐναντι τοῦ ἠθικοῦ κακοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, τὸ ὅποῖον μέ-
ταχύτητα γεωμετρικῆς προόδου μεγεθύνεται καὶ
αὐξάνει. Ἡ ἀναγωγή εἰς τὸ θεῖον καὶ τὸ αἰώνιον
πρωχεύει, διότι λησμονεῖ ὁ δυστυχῆς ἄνθρωπος ὅτι ἡ
διάστασις αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑπέρβασις, ἡ ἐξοδος δηλαδὴ
ἐκ τῶν στενῶν ὀρίων τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου καὶ
ὄχι ἡ ὀριζοντίωσις εἰς τὰ παχυλά στρώματα τῆς
φυσικῆς ἀναγκαιότητος.

Μόνον ἡ συνειδητοποίησις τῆς εὐθύνης ἡμῶν,
τῶν ἀπολύτως ὑπευθύνων, δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν
πορείαν τοῦ κόσμου καὶ νὰ μετατρέψῃ καὶ ἀνακαινίσῃ
τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ ἐξαλείψῃ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ
ψυχικὸν ἄγχος τοῦ συγχρόνου κόσμου. Ἡ ἀπειρα
πλήθη εὐρίσκονται μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξω
τῆς πίστεως ἐξ αἰτίας ἡμῶν. Δέν διδάσκει ἡ ἀποχρω-
ματισμένη ἀρετὴ, δέν φωτίζει τὸ ἀμυδρὸν καὶ πενι-
χρὸν φῶς τῆς παρουσίας ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐντὶ νὰ
αἰρωμεν διὰ τῆς ἠθικῆς ἡμῶν συμβολῆς τὴν πολύμορ-
φον ἄρνησιν διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς συμπερι-
φορᾶς ἡμῶν, τῆς ἠκιστα ἠθικῆς, οὐκ ὀλίγον συμβάλ-
λομεν εἰς τὴν ἐπαύξησην τοῦ κακοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Καὶ

είναι φοβερά ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία διὰ τοῦ προφήτου Ἰερεμίου ἠκούσθη· «Οὐς ἐγὼ ὠκοδόμησα, ἀναιρῶ καί, οὐς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ καί ἐκτίλλω». Ἡ διαιώνισις τοῦ κακοῦ ἐπιφέρει τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναμένει τὴν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν, τὴν κάθαρσιν τῆς βουλήσεως καὶ τὸν καθαρισμόν καὶ φωτισμόν τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ὄχι ἀπλῶς ἐδημιούργησε, ἀλλὰ ἐξηγόρασε διὰ τοῦ Τιμίου Αὐτοῦ Αἵματος. Ὁ Θεός ὑπόσχεται ὅτι «ποτίσει ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποταμούς», «Ἴδού καινὰ ποιῶ πάντα», «Ἐγὼ πνεῦμα καινόν δώσω ἐν αὐτοῖς». Ναί. «Καινοὺς οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ», «Ἐγγίζει ταχύ ἡ δικαιοσύνη μου καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριον μου».

Ἡμεῖς οἱ ὑπεύθυνοι κληρικοί καὶ μοναχοὶ καὶ ὅλοι οἱ λειτουργοὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ἰδεολογίας, οἱ διὰ μέσου τῶν θυελλῶν καὶ καταιγίδων τῆς ἱστορίας ἀλώβητον διαφυλάξαντες τὴν κίβωτόν τῆς ὀρθοδόξου παρακαταθήκης, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, καλούμεθα ὅπως ἀποβῶμεν «φῶς ἐπὶ τὴν λυχνίαν», «ἄλας τῆς γῆς», «ἡ ζύμη» διὰ τὴν ἀνάπλασιν τοῦ κοινωνικοῦ φυράματος καὶ ἡ ἄμπελος διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ καρποφορίαν τῶν πνευματικῶν κλημάτων. Μόνον τὸ φῶς διώκει τὸ σκότος καὶ ἡ παρουσία τοῦ ἀγαθοῦ ἀπομακρύνει τὸ κακόν. Σκότος, ἄλλωστε, δέν ὑπάρχει ὡς οὐσία καὶ ὄντοτης. Σκότος εἶναι ἡ ἀπουσία τοῦ φωτός καὶ κακόν ἡ ἀπουσία τοῦ ἀγαθοῦ. Μόνον ὡς φωτεινά μετέωρα καὶ ἐνσαρκώσεις τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι δυνατόν νά φωτίσωμεν καὶ ἀποβῶμεν παραδείγματα πρὸς μίμησιν,

ἄλλως δίδομεν τὴν ἐντύπωσιν ἢ ὅτι δὲν πιστεύομεν εἰς ὅ,τι διδάσκομεν ἢ ὅτι αὐτά τὰ ὁποῖα διδάσκομεν εἶναι δυσέφικτα ἢ καὶ ἀνέφικτα, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς πρῶτοι ἀδυνατοῦμεν νὰ θέσωμεν αὐτά εἰς ἐφαρμογὴν.

Πνευματικὴ ἀνομβρία καὶ ἠθικὴ ξηρασία χαρακτηρίζουσι τὸν σύγχρονον κόσμον. Πλὴν ἐλπιδοφόρα μηνύματα ἀκούονται πανταχόθεν ἐξαγγέλλοντα τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ εἰς τὴν πατρικὴν στέγην. Τεκμήρια τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἢ σύγχρονος φιλοσοφία, ἢ ποιήσεις καὶ ἡ τέχνη τοῦ λόγου. Προμηθευθῆτε πλούσιον καὶ δροσερὸν νερό, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσετε τὴν ξηρασίαν τῶν ἡμερῶν μας, λέγει ὁ ποιητής. Πλὴν τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς τὸν Χριστιανισμό. Καὶ τὸ μέλλον εἶναι ἤδη παρὸν ἐντὸς τοῦ παρόντος. Σήμερον βλέπομεν τὴν αὔριον. Τὸ παρὸν περικλείει τὸ παρελθόν. Τὸ σήμερον εἶναι ἡ ἐπεξεργασία τοῦ χθὲς καὶ ὀλοκλήρωσις τῆς αὔριον. Τὸ παρὸν φέρει τὴν σφραγίδα τῆς πολυπειρίας τοῦ παρελθόντος καὶ χαράσσει τὴν πορείαν τοῦ μέλλοντος. Τὸ φῶς γεννᾶται ἀπὸ τὴν συμπύκνωσιν τοῦ σκότους. Τὸ κρῦο δυναμώνει, ὅταν πλησιάσῃ τὸ ξημέρωμα. Ἔχει καὶ ἡ νύκτα τοὺς ἀστερισμούς καὶ τὸ φῶς τῆς.

Ἄλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν θέλω νὰ ὁμιλήσω διὰ τὸ φῶς καὶ τοὺς ἀστερισμούς τῆς Ἑθνικῆς Πολιτείας. Το Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς αἰωνόβιος Θρόνος, πάντοτε παλαιὸς πλὴν ἀείποτε νεάζων, σφύζει ἀπὸ ζωτικότητα καὶ ἀκμὴν. Μεταφυτεύει ἀπὸ τὸν γηραῖον κορμὸν τοῦ θαλεροῦς βλαστοῦ καὶ ἰσχυροῦς κλάδους, οἱ ὁποῖοι ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν ἀντλοῦν ἀπὸ τὸν ἱερὸν κορμὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τὴν ἀπαραίτητον πρὸς ἀνθησιν καὶ δασιλῆ καρποφορίαν

ζωτικήν ικμάδα, ἀλλά καί μεταγγίζουν τόν ζωήρρυτον χυμόν, διά τοῦ ὁποίου τρέφεται καί ζωογονεῖται ὁ γηραιός κορμός τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Πόσον ἱερά καί ἅγια εἶναι ἡ μυστική αὐτῆ ἀντίδοσις, περιχώρησις καί κοινωνία τῆς Μητρὸς Ἑκκλησίας καί τῶν πεφλημένων αὐτῆς θυγατέρων, τοῦ κορμοῦ καί τῶν κλάδων, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῶν ἱερῶν σκηνωμάτων τοῦ Ἁγίου Ὁρους! Ἐρριζωμένα εἰς τό μαρτυρικόν καί αἱματόβρεκτον ἔδαφος τῆς Μητρὸς Ἑκκλησίας ἡ ἀγιώνυμος Πολιτεία καί ὑπό τὴν εὐλογίαν καί τὴν σκέπην αὐτῆς αὐξάνει, κραταιοῦται καί ἀνελίσσεται, χωροῦσα ἐπὶ τὰ πρόσω, ὀριζοντίως καί καθέτως, εἰς βάθος καί ἔκτασιν.

Το μήνυμα ἱκανοποιήσεως καί ἐμπιστοσύνης τῆς Οἰκουμενικῆς Καθέδρας, τὴν χαρὰν καί τὰ σκιρτήματα καί τὰ βιώματα τῆς Μητρὸς Ἑκκλησίας διά τὴν πρόοδον καί συμβολὴν ὑμῶν εἰς τὰ ἔργα τῆς πνευματικῆς δημιουργίας φέρει πρὸς πάντας ὑμᾶς ἡ Πατριαρχική Ἐξαρχία, ἡ ὁποία εὐλαβῶς κομίζει τὰς εὐχὰς καί εὐλογίαν τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καί τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλά καί τοῦ κλήρου καί λαοῦ τῆς Ἑκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Γνωρίζομεν τὴν ἀγάπην καί ἀφοσίωσίν σας εἰς τὴν Μητέρα Ἑκκλησίαν, ἀλλὰ γνωρίζετε καί γνωρίζομεν ὅλοι ὅτι τὰ αἰσθήματα εἶναι εἰλικρινῆ καί ἀμοιβαῖα. Οἱ φυσικοὶ παλμοὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τοῦ Ἁγίου Ὁρους συμπίπτουν, συγκινοῦνται. Ἀποτελοῦν ἐνορχήστρωσιν καί συγχορδίαν κοινοῦ βιώματος καί κοινῶν αἰσθημάτων. Συνιστοῦν αὐλωδίαν ἀπολύτου ἐναρμονίσεως. Οἱ ἤχοι ἀντηχοῦν ἀμοιβαίως καί αἱ φωναὶ ἀντιλαλοῦν ἐκατέρωθεν. Εἶναι ἰδικὰ μας

γά προβλήματα Σάς. Κοινοί οί άγώνες και τά παθήματα, κοινή και ή δόξα και ή έγκαύχησις.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία παρακολουθεῖ μετά πολλῆς τῆς στοργῆς και τοῦ διαφέροντος τήν φωνήν και τήν παρουσίαν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Χαίρει και ἔχει πολλήν τήν έγκαύχησιν διά τά αἰώνια πρότυπα τοῦ παρελθόντος, διά τά σεμνώματα και έγκαλλωπίσματα τῆς πίστεως και τῆς ἀρετῆς, τά όποῖα ώς μετέωρα φωτεινά και πολικοί ἀστέρες διέλαμψαν εἰς τό στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοί έγεώργησαν τῆς έρήμου τό άγονον ταῖς ροαῖς τῶν δακρύων αὐτῶν, έζησαν τό χαροποιόν πένθος και τήν χαρμολύπην τοῦ Σταυροῦ και έγεύθησαν τούς γλυκασμούς τοῦ πνεύματος και τάς ἀναβάσεις τῆς καρδίας. Ανύψωσαν εἰς έπίβασιν θεωρίας τήν πρᾶξιν, συνδυάσαντες τό κοινωνικόν έργον μετά τῆς φιλοσοφίας τῆς φυγῆς, τῆς ἀναχωρήσεως και ξενιτειάς.

Ἐνώπιον αὐτῶν τῶν ἀειμνήστων πατέρων, τῶν πάλαι τε και νῦν, κλίνομεν εύλαβῶς τό γόνυ τοῦ πνεύματος και τῆς καρδίας, γεραίροντες και προβάλλοντες τά ἰδανικά αὐτῶν πρότυπα ώς ἀληθῆ έκμαγεῖα πρός ένίσχυσιν ἀλλά και μίμησιν πάντων ὑμῶν, όσοι τόν δρόμον αὐτῶν βαδίζετε και τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν ἀκολουθεῖτε. Ἡ μνήμη και τό μνημόσυνον αὐτῶν εἰς τόν αἶωνα.

Ἀλλά συγχαίρει ή Μήτηρ Ἐκκλησία και έκφράζει τά συγχαρητήρια αὐτῆς και διά τά έπιτεύγματα τοῦ παρόντος. Παρά τό πλευρόν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὑψώνει τήν φωνήν αὐτοῦ ή Ἁγιώνυμος Πολιτεία εκεί, όπου τά όσια και ἱερά τῆς πατρῶας ἡμῶν πίστεως παρερμηνεύονται και τά δίκαια αὐτῆς παρα-

βιάζονται καί καταπατοῦνται. Ἰσχυραὶ γνωματεύσεις καὶ ἀποφάνσεις, πνευματικαὶ ἐκδόσεις, διαλέξεις καὶ ὁμιλῖαι ἀποτελοῦν ὡς τόσα τεκμήρια ζωσῆς παρουσίας καὶ μεταφέρουν τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἦθος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ὁμιλεῖ ὁ Ἀγιώνυμος τόπος καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ δὲν ἀποτελεῖ φωνὴν βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀλλὰ φωνήν, ἡ ὁποία μετὰ σεβασμοῦ ἀκούεται καὶ ἡ ὁποία ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλη εἰς γῆν γόνιμον καὶ αὐτὴν τὴν ἔρημον.

Το Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον χαίρει καὶ συγχαίρει τὴν Ἀγιώνυμον πολιτείαν διὰ τὰ τελευταῖα αὐτῆς ἐπιτεύγματα, τὰ ὁποῖα ὑπῆρξαν ὁ ὠριμος καρπὸς τοῦ ἰδανικοῦ συγκερασμοῦ τῆς παλαιᾶς σοφίας καὶ ἐμπειρίας τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ ἐγκεντρισμοῦ καὶ ἐμβολιασμοῦ τοῦ νεωτέρου πνεύματος ὑγιοῦς ἐνθουσιασμοῦ τῶν νεωτέρων μοναχῶν. Ἡ συνάντησις αὕτη πιστεύομεν ὅτι θὰ ἐπιφέρῃ πλουσίαν τὴν καρποφορίαν, ἀφοῦ ἤδη ἀπέδωσεν ἡ ἐν πνεύματι ἐνότητος ἀγαθὴ συνεργασία παλαιῶν καὶ νεωτέρων τὰς πρώτας ἀπαρχὰς πρὸς μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίαισιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Ἁγ. Ὁρους.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΔΕΝΔΡΟΝ ΕΥΣΚΙΟΦΥΛΛΟΝ

“Ένα καί πλέον έτος έχει περάσει από τήν εις Κύριον έκδημίαν του̃ έν 'Ιεράρχαις σεβαστου̃ και σεπτοῦ, αοιδίμου Μητροπολίτου 'Εδέσσης, Πέλλης και 'Αλμωπίας κυροῦ Καλλινίκου. Μετά έπτάμηνο ταλαιπωρία από βαρύτατη ασθένεια, όπου επέδειξε θαυμαστή καρτερία και μαρτυρική ύπομονή, έτελείωσε τόν επίγειο βίο του, σέ ηλικία 67 έτών, τήν 7ην Αύγουστου 1984.

Τήν άκριτική του Μητρόπολι έποίμανε από τό 1967, αφήνοντας στή συνείδησι του̃ ποιμνίου του, αλλά και όλου του̃ πιστοῦ λαοῦ του̃ Θεοῦ, μνήμη έναρέτου και αγίου 'Επισκόπου. Διά τήν έν γένει προσωπικότητά του πολλά έλέχθησαν και έγράφησαν - έχει κυκλοφορήσει μάλιστα και βιβλίο μέ τή ζωή, τό έργο, τή διδασκαλία και τό τέλος του - λόγω τής αγίας βιοτῆς του. Στήν εξόδιο ακολουθία παρευρέθησαν περίπου 35 'Αρχιερείς, ένῶ κληρος και λαός πάνδημοι προέβαιναν σέ συγκινητικές έκδηλώσεις πρός τιμήν του. 'Ετάφη στό Κοιμητήρι τῆς πόλεως, ανάμεσα στά κεκοιμημένα τέκνα του̃ λογικοῦ του ποιμνίου, «προσδοκῶν ανάστασιν νεκρῶν».

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης κυρός Καλλίνικος συνδεόταν στενά μέ τό Ἅγιον Ὄρος. Πολλές φορές χοροστάτησε σέ Πανηγύρεις Ἱερῶν Μονῶν καί Σκήτεων, τέλεσε χειροτονίας, προσκύνησε εὐλαβικά τά ἱερά προσκυνήματα τοῦ Ἄθω. Ἀρκετοί μοναχοί ἀγιορεῖτες προέρχονται ἀπό περιοχές τῆς Μητροπόλεώς του. Καί μέ τήν Μονή μας διετῆρει στενό σύνδεσμο ἀγάπης καί πνευματικῆς συγγενείας. Τό κείμενο πού παρατίθεται στή συνέχεια εἶναι ὁμιλία του πού ἐξεφώνησε στή Μονή μας κατά τήν Πανήγυρι τῆς Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας τήν 29-10-81, καταγεγραμμένη καί ἐπεξεργασμένη ἀπό τόν ἴδιο.

Τό κείμενο αὐτό δημοσιεύουμε εἰς μνήμην του καί εἰς ἔκφρασιν τοῦ σεβασμοῦ καί τῆς εὐγνωμοσύνης μας.

Γεννήθηκα πολύ μακράν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, εἰς ἓνα Χωρίον τῆς Αἰτωλίας περί τά 15 χιλιόμετρα μακρὰ ἀπό τό Μέγα Δένδρον, τήν εὐλογημένην γενέτειραν τῶν Ἁγίων Κοσμᾶ καί Εὐγενίου τῶν Αἰτωλῶν, ἀμφοτέρων Ἀγιορειτῶν Πατέρων.

Ὁ ἀείμνηστος Πάππος μου ἐκ Μητρός, Παπαθανάσης, σεβαστός ὄχι μόνον εἰς τήν Ἐνορίαν του, ἀλλά καί εἰς τήν Περιφέρειαν, καί ἡ Πρεσβυτέρα του ἦσαν εὐλαβεῖς, ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, μέ φόβον Κυρίου.

Ἡ οἰκογένειά μας εἶχε καί ἄλλην εὐλογίαν: Πρῶτος ἐξάδελφος τῆς γαγιάς μου Πρεσβυτέρας ὁ Δημοσθένης Τασιούλης, ἀνεχώρησεν ἀπό τό Χωρίον μας νέος μέ ζῆλον Θεοῦ καί με οἰκονομικάς δυνάμεις ... δύο δραχμῶν - ἐάν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ὅπως μοῦ ἔλεγεν ἡ γαγιά μου - (ὄσπν ἀξίαν καί ἄν εἶχον τότε, πάντως δέν ἦτο ἀξιόλογον χρηματικόν ποσό) καί ἐφθασεν εἰς τό Περιβόλι τῆς Παναγίας ὅπου κατέστη ὀνομαστός καί διά τήν τέχνην του (ἔγινε πρακτικός ὀδοντίατρος) καί διά τόν ζῆλον του. Εἶναι ὁ Μοναχός Παῖσιος ὀδοντίατρος, τῆς Σκήτης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κουτλουμουσίου.

Ὡντως εὐλογία Θεοῦ τό ὅτι πρόσωπον συγγενικόν ἐμόνασεν εἰς τό Ἅγιον Ὅρος. Οὕτως συνεδέθη ἡ οἰκογένειά μας καί ἰδιαπέρως ὁ πολυσέβαστος Πάππος μου μέ τό Ἅγιον Ὅρος.

Μετέβη, ὁ Πάππος μου, εἰς τό Ἅγιον Ὅρος, μέ τά δύσκολα συγκοινωνιακά μέσα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τουλάχιστον δύο φορές - ὅπως μένω μέ τήν ἐντύπωσιν - καί ἐκάθισεν ἀνά μῆνα κατά ταξειδίων.

Τόν συγκλόνισαν μέχρι δακρύων αἱ ἱεραὶ ἀκολουθίαι, αἱ ἀγρυπνίαι καί γενικῶς τό Τυπικόν τοῦ Ἁγίου Ὅρους.

Τόσον πολύ ἐνεθουσιάσθη, ὥστε ἐφήρμοζεν εἰς τήν Ἐνορίαν του ἐν μέρει τό Τυπικόν τοῦ Ἁγίου Ὅρους.

Ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα, ὅτι μέ ἐξυπνοῦσε «Ὁρθρου βαθέος» τὰς Κυριακάς διὰ τόν Ὁρθον καί τήν Θεῖαν Λειτουργίαν. Τό Μεσονυκτικόν ἀπαραίτητον. Τό Ψαλτήριον ὑποχρεωτικόν. Οἱ Κανόνες ἅπαντες ἀνεγινώσκοντο. Ἐλεγεν ὁ ἀείμνηστος: «εἰς τήν Ἁγίαν Πρόθεσιν ὑπάρχει ἕνας ἄγγελος, ὁ ὁποῖος γράφει ὅσα παραλείπει ὁ Ἱερεὺς.» Ἡ Θ' ὥρα, τὰ Θεοῦ Κύριε, κ.λ.π. ἦσαν ὑποχρεωτικά, καθὼς βεβαίως καί τό Ἀπόδειπνον. Εἰς τόν Ἱερὸν Ναόν εἶχε καί Θεοτοκάριον. Ἡ τάξις τοῦ Ἁγίου Ὅρους ἐπέδρασε μεγάλως ἐπ' αὐτοῦ.

Τοῦ ἔκαμαν μεγάλην ἐντύπωσιν οἱ Ἀγιορεῖται, ὠμιλοῦσε δέ εὐφήμως περὶ τινος Μοναχοῦ Σάββα ἐπονομαζομένου.

Τόσον εἶχε συγκινηθῆ, ὥστε, ὁσάκις ἦτο στενοχωρημένος διὰ διάφορα θέματα τῆς ζωῆς, ἀνεκουφίζετο ὅταν ἐνεθυμεῖτο τά τοῦ Ἁγίου Ὅρους.

Μέσω ἀσφαλῶς τοῦ Πατρός Παΐσιου συνεδέθη ὁ ἀείμνηστος μέ τόν Ἀγιογραφικόν Οἶκον Ἀδελφῶν Ἀναγίου Μικρᾶς Ἁγίας Ἄννης.

Πηγή εὐλογίας διὰ τήν Οἰκογένειάν μας ἡ γνωριμία αὐτῆ. Ἀδελφοί τῆς Συνοδίας αὐτῆς καί δὴ ὁ σεβαστός πατήρ Κύριλλος, τόν ὁποῖον ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα, καί

ένας άλλος αδελφός - εάν δέν απατώμαι - π. Γεράσιμος, ήρχοντο κατά περιόδους εις τήν Περιφέρειαν μας, χάριν πωλήσεως Ἱερῶν Εἰκόνων.

Ὁ παπούς, ἡ γιαγιά, οἱ γονεῖς μου καί τά τέκνα αὐτῶν (ὀκτώ (8) τόν ἀριθμόν), ὑποδεχόμεθα μετά πολλοῦ σεβασμοῦ καί ἀνυποκρίτου ἀγάπης τούς Ἁγιορεΐτας.

Μᾶς ἐνεθουσίαζον τά δῶρα των (σταυροί, ξυλόγλυπτες εἰκόνες ἐντός ξυλίνων κυτίων, καί θυμίαμα μέ χρῶμα καστανόμαυρον).

Ἐμαζευόμεθα ὅλοι εις τό πλατύσκαλον τῆς κεντρικῆς εἰσόδου τοῦ σπιτιοῦ μας καί μετ' ἄκρας εὐλαβείας ἐβλέπομεν καί ἠκούομεν. Μοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν τό «καπί» τό ὅποῖον φοροῦσαν καί ὁ καλογερικός σκούφος. Ἰδιαιτέρως ἠρωτήσαμεν τόν ἀείμνηστον Πάππον μας, διατί δέν φοροῦν καλυμμαύχιον οἱ Ἐπισκέπται αὐτοί. Καί ὁ ἀείμνηστος ἐξεφράζετο μετά θαυμασμοῦ: «Αὐτοί εἶναι Ἁγιορεΐται». Ἀνώτεροι δηλαδή. Τρόπον τινά δέν συγκρίνονται οἱ ἐν τῷ κόσμῳ Κληρικοί μέ τούς Ἁγιορεΐτας.

Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἐπροξένει καί μάλιστα εις ἡμᾶς τά παιδιά τό ὅτι ὠμιλοῦσε μόνον ὁ π. Κύριλλος. Ὁ ὑποτακτικός ἦτο ἀμίλητος, πρᾶγμα ἀκατανόητον δι' ἡμᾶς τά παιδιά, τά ὅποια συνεχῶς ὠμιλοῦσαμε. Ὁ παπούς μας ἔλεγεν ὅτι εις τό Ἅγιον Ὄρος ὀμιλεῖ μόνον ὁ Γέροντας.

Ἐνθυμοῦμαι ἐπίσης καλῶς, ἄν καί ἐπέρασε σχεδόν μισός αἰών, ὅτι ἔλεγεν ὁ ἀείμνηστος πατήρ Κύριλλος, πῶς ὑπάρχει ἀμαρτία πολλή εις τόν κόσμον. Ποῦ νά ζοῦσε σήμερον!

Τοσαύτη ἦτο ἡ ἐκτίμησις καί ὁ σεβασμός τῆς οἰκογενείας μας πρός τούς Ἁγιορεΐτας Μοναχοῦς, ὥστε τό νερό τῆς σκάφης ἀπό τό πλύσιμο τῶν ρούχων των ἔρριπτον ἡ γιαγιά μου καί ἡ μητέρα μου εις ἄβατον τόπον, διότι προήρχετο ἀπό τά ρούχα ἁγίων ἀνθρώπων.

Αυταί αι σκέψεις μου υπενθυμίζουν ότι τό "Αγιον Όρος έχει τεραστίαν επίδρασιν εις τόν Έλληνικόν Χώρον καί έκτός αυτού.

Τό "Αγιον Όρος είναι «δένδρον εύσκιόφυλλον». Καί δέν είναι τούτο παράδοξον, διότι είναι περιβόλι τής Παναγίας καί ή Παναγία μας είναι «δένδρον εύσκιόφυλλον ύφ' ού σκέπτονται πολλοί», κατά τόν Ίερόν Ύμνογράφον.

"Ας σκέπη ό Κύριος , διά πρεσβειών τής Παναχράντου αυτού Μητρός, τούς Άγιορείτας Πατέρας καί άς διατηρή εις τούς αιώνας τόν "Αγιον αυτόν τόπον.-

"Ενας εύεργετηθείς από τό "Αγιον Όρος Κληρικός.

Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΗΣΥΧΑΣΤΗΣ, ΔΥΟ ΟΔΗΓΟΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ*

Καί άπόψε βρίσκομαι μαζί σας σ' αυτή τήν άδελφική συνάντησι κατόπιν προσκλήσεως του Σεβασμιωτάτου καί τών άδελφών του συλλόγου «οί Φίλοι του 'Αγίου 'Ορους», πού καί πέρυσι μέ είχαν προσκαλέσει καί κάναμε μιά παρόμοια συνάντηση. Στήν συνάντησι αυτή καί τήν περασμένη φορά προσπάθησα νά πῶ ὅ,τι μπορούσα γιά τό θέμα «ὁ "Άγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», πού εἶναι ἕνας μέγας "Άγιος τῆς 'Εκκλησίας μας καί, ὅπως λένε πολλοί, ζώντας τόν ΙΔ' αἰῶνα ἀνακεφαλαίωσε ὅλη τήν θεολογία καί τήν εὐσέβεια τῆς 'Εκκλησίας μας· καί νομίζω ἔδωσε τή δύναμη στό Γένος μας νά ἀντιμετωπίση τή μεγάλη συμφορά πού ἀκολούθησε, δηλαδή τήν σκλαβιά τών τεσσάρων αἰώνων. Καί σήμερα ὁ

*'Ομιλία τοῦ Πανοσιολογιωτάτου 'Αρχιμανδρίτου π. Βασιλείου, Καθηγουμένου 'Ιερᾶς Μονῆς Σταυρονικήτα, εἰς Σέρρας, διοργανωθεῖσα ὑπό τοῦ Συλλόγου «Φίλοι τοῦ 'Αγίου 'Ορους» τήν 21.11/4.12.1984.

Ἁγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ὡς ἀνακεφαλαιωτῆς τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας καί πνευματικότητος, εἶναι αὐτός πού ὄχι μόνο μᾶς βοηθᾶ γιά νά ἀντιμετωπίσουμε τίς νέες δυσκολίες τῶν καιρῶν πού ἔρχονται, ἀλλά, νομίζω, βοηθᾶ ὅλους τούς Ὁρθοδόξους νά ἐνωθοῦμε πραγματικά σ' ἓνα ὑψηλό λειτουργικό ἐπίπεδο. Ἐπίσης βοηθᾶ καί ὅλους τούς Χριστιανούς νά καταλάβουν ποιό εἶναι τό περιεχόμενο τῆς Πίστεώς μας καί εἶναι ἓνας φωτεινός καί μέγας ἀστέρας πρώτου μεγέθους πού βοηθᾶ ὅλη τήν ἀνθρωπότητα νά βρεῖ τό δρόμο της.

Στή σημερινή συνάντησι ἄς γίνῃ μιά προσπάθεια καί μιά συζήτησι γιά νά βροῦμε τό σημεῖο ἐκεῖνο πού μᾶς ἐνώνει, τή μία, τήν κοινή λογική, τή λογική τῆς Ἐκκλησίας, τή γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία θά μᾶς ἐνώσῃ ὅλους. Ἀλλά σ' αὐτό τό σημεῖο νομίζω ὅτι πάντα βοηθοί μας εἶναι οἱ ἅγιοι. Καί εἶναι μέγαλο πράγμα ἂν τυχόν δώσουμε τή δυνατότητα στόν καθένα μας νά πλησιάσῃ τήν Ἐκκλησία καί νά ἔλθῃ σέ μιά προσωπική ἐπαφή μέ τούς ἁγίους. Καί πολλές φορές, ὅταν ἔρχεται ἓνας νέος στό Ἅγιον Ὅρος καί ἔχουμε μιά συζήτησι, προσπαθοῦμε αὐτό νά κάνουμε καί θυμᾶμαι χαρακτηριστικά μιά περίπτωσι πού συζητάγα μ' ἓνα νέο καί λέγαμε γιά τόν ἅγιο Συμεών τόν Νέο Θεολόγο καί τόν ἅγιο Ἰσαάκ τόν Σῦρο. Ἐγώ ἀπ' ὅτι φαίνεται σάν νά τοῦ παρουσίαζα λίγο πῶς πολύ τόν ἀββᾶ Ἰσαάκ τόν Σῦρο, εἶναι πῶς συμπεπυκνωμένος ὁ λόγος του, ἔχει μιά ἁγία ποίησι, σέ θέλγει μιά μουσική μυστική, σοῦ κάνει παρόντα τά ἀπομακρυσμένα καί σ' ἀναπαύει. Ὁ Ἅγιος Συμεών τό ἴδιο κάνει μέ τόν δικό του τρόπο. Ἐνῶ λοιπόν ἐγώ συνιστοῦσα πῶς πολύ τόν ἅγιο Ἰσαάκ τόν

Σῦρο, μετά ἀπό λίγο καιρό εἶδα τόν ἄνθρωπο αὐτό καί μου λέει: Μοῦ ἄρεσε περισσότερο ὁ ἅγιος Συμεών, γιατί ὁ ἅγιος Συμεών τά ἔχει τά πράγματα πιά ἀναλυτικά, πιά εὐκολα, κι' ἐγώ τά χωνεύω ἐνῶ ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σῦρος μου φαίνεται πιά δύσκολος καί δέν μπορῶ. Ὅποτε τοῦ λέω ἐγώ: Ἐντάξει, τό ἴδιο κάνει. Ὁ καθένας μας ἄς ἔλθει σ' ἐπαφή καί ἄς συζητήσῃ μέ τόν ἅγιο ὁ ὁποῖος τόν ἀναπαύει περισσότερο.

Καί οἱ ἅγιοι μᾶς δίδουν τό ἴδιο πράγμα. Ὁ καθένας μπορεί νά μιλήσῃ μέ τόν προσωπικό του τρόπο· καί μ' ἄλλο τρόπο ἴσως ρητορικό μπορεί νά ἐκφρασθῇ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, μέ λίγο πιά φιλοσοφικό ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἢ πιά θεολογικό ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἀλλ' ὅμως ὅλοι μεταδίδουν τήν ἴδια Χάρι καί τήν ἴδια εὐλογία. Ὅποτε ὁ καθένας μας εἶναι ἐλεύθερος νά ἔλθῃ σ' ἐπαφή μέ ὁποιοδήποτε ἅγιο καί διά τῆς ἐπαφῆς αὐτῆς καί γνωριμίας τοῦ ἁγίου θά μῆ ὀπωσδήποτε μέσα στόν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή θά ὀδηγηθῇ στήν ὁδό, ἡ ὁποία διά τῆς ταπεινώσεως καί τῆς ἀγάπης μᾶς κάνει κοινωνούς τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅποτε τό πρόβλημα εἶναι νά μπορέσουμε νά βροῦμε γέφυρες οἱ σημερινοί ἄνθρωποι, οἱ σημερινοί Ἕλληνες ὀρθόδοξοι, νά ἔλθουμε σέ ἄμεση ἐπαφή μέ τήν Ὄρθόδοξο Ἐκκλησία καί νά τραφοῦμε ἀπό Αὐτήν.

Γι' αὐτό δύο πιστοί - νά μῆ τούς ποῦμε ἁγίους ἐμεῖς, ἄς τούς πεῖ ὁ Θεός - δύο ἄνθρωποι τῆς Παραδόσεώς μας, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν πολύ κοντά σέ μᾶς, τόν περασμένο αἰῶνα, νομίζω ὅτι μποροῦνε νά μᾶς βοηθήσουν. Ἀκριβῶς γι' αὐτό ἤθελα νά ποῦμε

λίγα λόγια για τόν Μακρυγιάννη καί τόν Ἄνωνυμο Ἑσυχαστή. Καί συγκεκριμένα για τό βιβλίον τοῦ Μακρυγιάννη «Ὁράματα καί θάματα» καί για τό βιβλίον τοῦ Ἄνωνυμου Ἑσυχαστοῦ «Νηπτική Θεωρία».

Τώρα τί συγγένεια ἔχουν αὐτά τά δύο βιβλία; Ἔχουν τήν ἐξῆς συγγένεια: Γράφτηκαν καί τά δύο τό 1851. Ὁ ἕνας, ὁ Ἄνωνυμος Ἑσυχαστής, ζεῖ ἀπ' ὅτι φαίνεται σέ κάποιο ἄγνωστο ἡσυχαστήριον τοῦ Ἁγίου Ὁρους, εἶναι ἱερομόναχος καί ὁ Γέροντάς του εἶναι ἱερομόναχος. Ὁ Στρατηγός Μακρυγιάννης ζεῖ στήν Ἀθήνα. Τρέφονται καί οἱ δύο ἀπό τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ, ἔχουν μιᾶ ζωντανή ἐμπειρία, βλέπει κανεῖς ὅτι συναναστρέφονται μέ τό Χριστό, μέ τήν Παναγία καί μέ τούς Ἁγίους, «ὡς ἂν τις λαλήσῃ πρὸς τόν ἑαυτὸν φίλον». Ὅπως θά μιλήσῃ κανεῖς μέ τό φίλον του, ἔτσι μιλάνε μέ τό Χριστό καί τήν Παναγία.

Μιλοῦν αὐθόρμητα, μ' ἕνα τρόπο τελείως εἰλικρινῆ. Ἡ εἰλικρινεία τους καί ὁ αὐθορμητισμός τους παρουσιάζονται στόν τρόπο πού ζοῦν καί μιλοῦν. Μιλοῦν τή γλώσσα μας. Γι' αὐτό ἔχουν κάτι νά πῶν σ' ἐμᾶς σήμερα.

Καί ὁ μὲν Ἄνωνυμος Ἑσυχαστής, ὡς ἡσυχαστής, μιλάει για τή νοερά προσευχή. Ἡ νοερά προσευχή εἶναι κάτι τό ὁποῖο ζητοῦμε ὅλοι σήμερα. Ὅχι μόνο οἱ Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι ἔχομε ἀνάγκη τῆς νοερᾶς προσευχῆς, αὐτῆς τῆς μονολογίστου εὐχῆς, ὅπως λένε οἱ Πατέρες μας, τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν», ἀλλά ἀκόμα βλέπουμε ὅτι καί οἱ ἄνθρωποι στή Δύση εἶναι διψασμένοι για κάτι ἄλλο, για τή χάρι, για τήν

ανάπαυσι, ἡ ὁποία ἀφορᾷ ὅλο τὸν ἄνθρωπο, τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου." Ἐτσι λοιπόν ὁ Ἄνωνυμος Ἡσυχαστὴς μᾶς μιλάει γιὰ κάτι τὸ ὁποῖο ἔχομε ἀνάγκη.

Ἡ συγγένεια πάλι τῶν δύο βρίσκεται στό ἐξῆς, στό ὅτι γράφουν. Τό γράψιμο αὐτό εἶναι κάτι αὐθόρμητο καὶ αὐτόματο, ὅπως ἕνας σειсмоγράφος γράφει μόνο ὅταν γίνεται σεισμός καὶ τί σεισμός γίνεται καὶ τίποτε παραπάνω. Ἐτσι καὶ αὐτοὶ μεταφέρουν τὸν κραδασμὸ τῆς ψυχῆς τους καὶ τὴν ἀγαλλίασί τους στό χαρτί. Καὶ ἐπειδὴ νιώθουν ὅτι τὸ γραπτό τους δέν εἶναι περιττολογία, δέν εἶναι κενὴ φιλολογία ἀλλὰ σταγμένο αἷμα, γι' αὐτό τί κάνουν; Ἄφήνουν τὰ γραπτά τους ἀδημοσίευτα. Τὰ κρύβουν. Καὶ μιά στιγμή μετὰ ἀπὸ ἕνα, ἐνάμισυ αἰῶνα, παρουσιάζονται καὶ δέν τὰ ἄφησαν ἀπὸ νωχέλεια, ἀλλὰ τὰ ἔκρυσαν ἀπὸ ὑπακοή στόν Θεό καὶ ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφούς τους.

Ὁ πρῶτος, ὁ Ἄνωνυμος Ἡσυχαστὴς, παρουσιάζεται στό τέλος τοῦ βιβλίου του νά ἔχη μιά ἐπαφή μέ τὸν Κύριο, νά ἔχη ἕνα διάλογο μέ τὸ Χριστό καὶ νά λέη: «Χριστέ μου, καταλαβαίνω ὅτι αὐτό τὸ βιβλιαράκι εἶναι γραμμένο μέ τὴν εὐλογία Σου καὶ Σὺ ἀναπαύεσαι σ' αὐτό, γι' αὐτό θᾶθελα τὸ βιβλίο αὐτό νά Σοῦ τὸ ἀφιερῶσω καὶ νά τὸ κάνης ἐσύ ὅ,τι θέλεις». Καὶ τότε εἶπέ μοι ὁ Σωτὴρ : « Ἀμερίμνησον ἐσύ περὶ τούτου, ἦτοι κρῦψαί το τώρα ἐσύ καὶ ὅταν θελήσω ἐγὼ τὸ ἐξαποστέλλω ἀπὸ τὸ Ὅρος τοῦτο». Τοῦτο δέ εἰπὼν ἐσχάτως ὁ Σωτὴρ δέν ἐφάνη πλέον, γενόμενος ἀφανὴς ἀπ' ἔμπροσθέν μου».

Ὁ Θεός θέλησε νά βγῆ τὸ βιβλίο τὸ 1979. Τό χειρόγραφο αὐτό βρέθηκε στή βιβλιοθήκη τῆς Μο-

νῆς τοῦ Ξενοφῶντος καί τυπώθηκε . Τό συνιστῶ, νά τό διαβάση ὁ καθένας μας. Ξέρω ὅτι δέν θά τά καταλάβουμε ὅλα. Θά ἤθελα νά πῶ τό ἐξῆς: ὄχι μόνον ἓνας πού ζῆ στόν κόσμο ἔχει ἓνα ἄλλο πρόγραμμα ἀπό ὅτι εἶχε ἡ ζωή τοῦ Ἑσυχαστοῦ, ἀλλά ἴσως καί ἓνας μοναχός πού ζῆ στό Κοινόβιο ἔχει ἓνα ἄλλο πρόγραμμα ἀπό τό πρόγραμμα τοῦ Ἑσυχαστοῦ. Ἄλλά νομίζω ὅτι ἀξίζει τόν κόπο νά τό διαβάση κάθε Νεοέλληνας Ὁρθόδοξος, νά τό διαβάση μέ σεβασμό καί μέ ταπείνωσι, γιά νά δῆ μέσα ἐκεῖ ὅτι ὑπάρχει ἓνας ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔχει μεθύσει ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, εἶναι γεμᾶτος ἀπό ἀγαλλίασι, ἔχει πληγωθῆ ἔσωτερικά , ὅπως λέει ὁ ἴδιος, καί ἡ πληγή ἔχει γίνει πηγή πού ρέει ἀενάως, ὁ ὁποῖος καίγεται ἔσωτερικά καί κοχλάζει καί ζῆ μέσα του τήν «πυρένδροσον κάμινον» τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή τήν κάμινο ἐκείνη πού ζεσταίνει καί δροσίζει, καί λέει ὅτι ὅταν ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου γίνη προσευχή, εἶναι σάν τόν πυρακτωμένο φούρνο, πού μόλις πλησιάσει στήν πόρτα του τό ξύλο, ἀμέσως τό χωνεῦει ἡ φωτιά. Ἔτσι χωνεῦεται τό κάθε τι καί γίνονται ὅλα ἀγαλλίασι καί γίνονται ὅλα προσευχή ἀπό τόν ἄνθρωπο ἐκεῖνο πού ἡ καρδιά του ἔχει φθάσει στό σημεῖο αὐτό τῆς θερμοκρασίας καί ἀγαλλιάσεως. Μιλᾷ μέ τόν Χριστό, μέ τήν Παναγία.

Αἰσθάνεται τήν Χάρι τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, στίς εἰκόνες των, ὅπως λένε οἱ ἅγιοι, μέ ἓνα τρόπο τελείως ζωντανό. Καί ὅπως λέει παρακάτω, ἡ νοερά προσευχή μᾶς βοηθᾷ, μᾶς καθαρίζει, γιά νά φτάσωμε ἐκεῖ. Ὅπως ἡ βεντούζα ἀπορροφᾷ τό ἀρρωστημένο αἷμα καί μᾶς ἐλευθερώνει ἀπό τήν ἀρρώστεια, ἔτσι

καί ἡ Νοερά Προσευχή, αὐτή ἡ αἴτησις, τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ μέ τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν » σάν μιά ἄλλη νοητή βεντούζα, ἀπορροφᾷ ὅλους τούς λογισμούς τούς ἄσχημους καί καθαρίζει τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι ὁ ἀνθρώπος ζῆ ἀπό σήμερα μέσα στόν Παράδεισο, ζῆ ἀπό τώρα τήν Χάρι τῆς αἰωνιότητος καί στό τέλος φθάνει αὐτός ὁ Ἀωνύμος Ἡσυχαστής νά δοξολογῇ τόν Θεό καί νά ἔχη μόνο ἓνα παράπονο. Καί τό παράπονό του ξέρετε ποιό εἶναι; Εἶναι γιατί δέν πεθαίνει. Λέει: «Ναί, ὁ γλυκύς μου Ἰησοῦς εἰς τούς οἰκτιρμούς σου τούς πλουσίους ἀφιερώνω τήν ταπεινήν μου καί πολλά πτωχήν ψυχὴν μου νά τήν εἰσάξης εἰς τήν χαράν τήν ἐδικήν σου. Μεγάλο παράπονο ἔχω εἰς ἑσένα, ὁ γλυκύς μου Ἰησοῦς, διότι δέν μέ παίρνεις τό συντομώτερον αὐτοῦ ὅπου εἶσαι Ἐσύ, ὁ ἔρως τῆς ἐμῆς καρδίας καί τῆς εὐθυμίας μου». Ὅποτε βλέπει κανεῖς ὅτι τά πράγματα ἀλλάζουν, καί δέν φοβάται τόν θάνατο, ἀλλά ἀντίθετα ἔχει παράπονο γιατί δέν πεθαίνει. Καί ὁ θάνατος γι' αὐτόν δέν ἀποτελεῖ συμφορά, ἀλλά μιά βέβαιη εἴσοδο στήν πλησμονή τῆς χαρᾶς, τήν ὁποία ἤδη ἀπό τώρα αἰσθάνεται, τῆς χαρᾶς ἐκείνης ἡ ὁποία ἀγιάζει τήν ψυχὴ καί τό σῶμα του. Γι' αὐτό νομίζω, ὅπως μπαίνουμε σέ μιά ἐκκλησία, κάνομε τόν σταυρό μας καί μέ εὐλάβεια προσκυνοῦμε μιά εἰκόνα ἢ προσκυνοῦμε τά ἅγια λείψανα, καί ὁ καθένας μας ἀπό τήν Χάρι τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας, τοῦ Χριστοῦ ἢ ἀπό τήν Χάρι τῶν ἁγίων λειψάνων παίρνει ἀνάλογα μέ τήν συντριβή πού ἔχει, μέ τόν ἴδιο τρόπο ἄς ἀναγνώσουμε καί τό βιβλίό αὐτό τοῦ Ἀωνύμου Ἡσυχαστοῦ. Ὁταν τό ἀναγνώσωμε μέ ἀπλότητα, μέ ταπείνωση καί μέ

συντριβή ἢ,θά'λεγα, καί μέ πόνο καρδιάς, θά πάρωμε πολλή Χάρι, γιατί θά δοῦμε ὅτι σέ κάθε σελίδα καί σέ κάθε γραμμή ὑπάρχει ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ Χάρις νομίζω ταξινομεῖ τίς λέξεις καί τίς φράσεις καί ὅλο τό κείμενο εἶναι ἀχειροποίητο, εἶναι πλασμένο, διαμορφωμένο ἀπό τή Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δίδει δέ ὁ Ἀνόνημος Ἡσυχαστής μιὰ συμβουλή καί λέει: Ἐάν τυχόν στήν προσευχή πού κάνομε, στό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱέ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν», ὑπάρχει μιὰ κάποια φαντασία, μιὰ κάποια ἰδέα γιά τόν ἑαυτό μας, ἴσως νά μὴν πᾶνε καλά τά πράγματα. Ἐν ὅμως ὑπάρχει ταπεινῶσις, συντριβή, ὅπωςδήποτε θά δεχθοῦμε τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ.

Πάντοτε γιά τήν προσευχή χρειάζεται ένας δάσκαλος καί καθοδηγός, ἀλλά καί ὅταν εἶμαστε κάπως μόνοι ἢ σιγουριά εἶναι ἢ ταπεινώσις. Ἄν τυχόν λέω «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν», ἐπειδή νιώθω ὅτι εἶμαι ἀδύνατος καί ἔχω ἀνάγκη μιᾶς βοηθείας, ὅπως ἀκριβῶς ἀναπνέω, γιατί ἔχω ἀνάγκη ἀπό τό ὀξυγόνο τοῦ ἀέρος καί δέν μοῦ περνάει ποτέ ἡ ἰδέα ὅτι κάνω κάτι σπουδαῖο, ἐπειδή ἀναπνέω, ἔτσι ὅταν εἶμαι ταπεινός, λέω τήν εὐχή καί δέχομαι τήν Χάρι. Γι' αὐτό λέει ὁ Ἀνόνομος Ἡσυχαστής ὅτι ἡ σιγουριά γιά νά προχωρήσωμε ἀπλανῶς στήν εὐχή εἶναι ἡ συντριβή : «καθώς φοβᾶται ὁ ἄνθρωπος νά πιάση μέ τό χέρι του ἕνα πεπυρωμένον καί σπινθηρίζον σίδηρον, οὕτω φοβᾶται καί ὁ διάβολος τήν συντριβήν τῆς καρδίας, ἡ γάρ συντριβή τῆς καρδίας συντρίβει τήν πονηρίαν του κατά κράτος. Εἰς τήν ἀναπαυμένην καί μή συντετριμμένην καρδίαν ἅμα ἀντικρυθῆ ἡ φαντασία τοῦ διαβόλου, τήν δέχεται πάραυτα ἡ καρδία καί τυπώνεται βαθέως ἡ ἰδέα τῆς φαντασίας, μά εἰς τήν συντετριμμένην καρδίαν δέν ἔχει χώραν οὐδεμία φαντασία».

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους συνιστῶ ἀδελφικά τῆ «Νηπτική Θεωρία».

Ὅπως ἔχομε τόσα βιβλία στήν βιβλιοθήκη μας, ἄς ἔχομε καί αὐτό. Ἄς διαβάσωμε ὅσες σελίδες μπορούμε ἢ καί ὅλο καί ἄς καταλάβωμε ὅ,τι καταλάβωμε· οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει μία Χάρι, ἡ ὁποία θά γίνῃ δεκτὴ μέσα μας καί θά ἀρχίσῃ νά δρᾷ, ὅπως τό προζύμι μέσα στό ζυμᾶρι.

Ἐκτός ἀπό τήν «Νηπτική Θεωρία» ἔχομε καί τὰ «Ὁράματα καί θάματα» τοῦ Μακρυγιάννη.

Εσεῖς πού ζῆτε στόν κόσμο ἴσως ξέρετε περισσό-
τερο τά σχόλια πού ἔγιναν γιά τό βιβλίο αὐτό. Τόν
Μακρυγιάννη τόν εἶχαν σάν ἐπαναστάτη, σάν τολ-
μηρό, σάν εἰλικρινῆ καί σάν ἀρχηγό πολλοί νέοι
ἄνθρωποι, λεγόμενοι «προοδευτικοί», λεγόμενοι «ἐ-
παναστάτες» ἢ δέν ξέρω πῶς ἀλλοιῶς λεγόντουσαν
αὐτοί. Ὡταν μετά ἀπό τά «Ἐπομνημονεύματα» γιά
τά ὁποῖα ἐπαινοῦσαμε τό Μακρυγιάννη, βγῆκαν τά
«Ὁράματα καί Θάματα», λίγο ἀρχίσαμε νά ζαλιζώ-
μαστε καί ἡ σκέψη μας νά τά χάνη. Λέμε:μά καλά τί
γίνεται; Ἔρα λοιπόν μᾶς λέει αὐτός ὅτι ὅλη ἡ παλ-
ληκαριά του, ὅτι ὅλη ἡ σαφήνειά του, ὅλη ἡ ἀγάπη
του γιά τήν πατρίδα, ἐξαρτᾶται ἀπό τήν Ὁρθόδοξη
Ἐκκλησία; Μά αὐτό τό πρᾶγμα δέν μπορεῖ νά γίνη
δεκτό ἀπό μᾶς. Οἱ Νεοέλληνες εἴμαστε σέ ἓνα ἄλλο
ἐπίπεδο. Ἔτσι, γιά νά ἀποφύγωμε αὐτή τήν δυσκολία
τοῦ Μακρυγιάννη, λίγο - πολύ τόν βγάλαμε τρελλό.
Ὁ τρελλός ἄνθρωπος λέει ὅ,τι τοῦ κατεβαίνει, ὁπότε
δέν χρειάζεται νά πολυστενοχωριέσαι γι' αὐτόν.

Ὅσοι εἶναι νέοι - καί οἱ νέοι δέν εἶναι αὐτοί πού
εἶναι λίγων ἐτῶν, ἀλλά νέοι εἶναι αὐτοί πού θέλουν νά
γίνη τό θέλημα τοῦ Θεοῦ στή ζωή τους ὁ,τιδήποτε καί
ἂν τούς στοιχίση - ἄς διαβάσουν προσεκτικά τό
βιβλίο «Ὁράματα καί θάματα» τοῦ Μακρυγιάννη. Θά
δοῦν ἐκεῖ μέσα ὅτι ὑπάρχει κάτι ἄλλο πού ξεπερνᾶ
τήν αἴσθηση καί τήν νόησι: μιᾶ ἀγιασμένη μορφή τῆς
Παραδόσεώς μας σάν ἓνας μέγας προφήτης τῆς
Παλαιᾶς Διαθήκης. Καί νιώθουμε αὐτό πού λένε οἱ
ἅγιοι, ὅτι ἡ Πεντηκοστή δέν εἶναι ἓνα γεγονός πού
πέρασε, ἀλλά μιᾶ παρατεταμένη Χάρις καί μπαίνει
κανεῖς μέσα σ' αὐτήν τήν Χάρι, ὅταν εἶναι ταπεινός,
ὅταν εἶναι εἰλικρινής, ὅπως ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Μακρυ

γιάννης. Ὅποτε ὅ,τι εἶπαμε γιά τήν «Νηπτική Θεωρία» νομίζω μπορούμε νά ποῦμε καί γιά τά « Ὁράματα καί Θάματα». Νά τό διαβάση κανείς μέ σεβασμό, με ἡρεμία, ὅπως διαβάζει ἕνα κείμενο Πατερικό ἢ ὅπως προσκυνᾷ μία ἅγια εἰκόνα. Πάλι νομίζω ὅτι δέν θα καταλάβωμε ὅλα ὅσα γράφει ὁ Μακρυγιάννης. Γιά νά τόν καταλάβη κανείς τόν Μακρυγιάννη, πρέπει νά ἔχη ἀντίστοιχα «ὀράματα καί θάματα» ἀντίστοιχες ἐμπειρίες. Τόν Μακρυγιάννη τόν καταλαβαίνει ὁ Χριστός, ἡ Παναγία καί οἱ Ἅγιοι αὐτοῖ πού τόν ἀγαποῦσαν καί αὐτούς πού ἀγαποῦσε ἐκεῖνος. Τόν Μακρυγιάννη τόν καταλαβαίνει ὁ ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς. Τόν Μακρυγιάννη τόν καταλαβαίνει καί κάθε ταπεινός ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔχει σχέσι μέ τόν Χριστό καί μέ τήν Παναγία, ὅπως ἔχει σχέσι καί μέ τόν διπλανό του ἄνθρωπο, μέ τόν ἀδελφό του, μέ τόν φίλο του.

Γιά τήν ἐρώτησι πού λέγεται πολλές φορές: «Μήπως αὐτά τά ὀράματα καί θάματα τοῦ Μακρυγιάννη ἔχουν σχέσι μέ πλάνη, μήπως εἶναι ἀπόρροια πονηρῶν ἐνεργειῶν»; Νομίζω πῶς ὄχι, γιατί ἀπό τόν καρπὸν γνωρίζομε τό δένδρο καί ἀπό τήν συμπεριφορά του γνωρίζομε τόν Μακρυγιάννη καί ἀπό ποῦ προέρχονται αὐτά πού λέει. Ἐάν ἕνας βλέπει ὀράματα καί αὐτά εἶναι διαβολικά, τότε παίρνει ὁ νοῦς του ἄερα. Νομίζει ὅτι εἶναι ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Νικόδημος, «κάποιόν τι» ἢ νομίζει ὅτι εἶναι προφήτης μέγας. Ὑποτιμᾷ ὅλους τούς ἄλλους, τούς θεωρεῖ σάν σκουπίδι, τούς θεωρεῖ τιποτένιους γιατί δέν βλέπουν ὀράματα, θεωρεῖ τόν ἑαυτό του μέγας καί ἀπορρίπτει καί καταριέται τούς ἄλλους. Αὐτό σίγουρα γίνεται στούς πεπλανημένους, αὐτούς πού

βλέπουν διαβολικά όράματα. 'Ο Μακρυγιάννης, όσο βλέπει, τόσο θεωρεΐ τον έαυτό του πιό άμαρτωλό και λέει: «κάνω τήν άμαρτωλή μου προσευχή». 'Επίσης ό Μακρυγιάννης όπως ό 'Ανώνυμος 'Ησυχαστής, δέν έδωσε τό βιβλίό του νά τυπωθῆ, παρ' όλο πού έχει συνείδησι ότι κάποτε θά διαβαστῆ από τούς "Ελληνες 'Ορθοδόξους και από άλλες εθνότητες και από άλλες θρησκείες. Δέν τό έδωσε επειδή γνώριζε ότι δέν τό άντεχε τό πνευματικό στομάχι τών ανθρώπων τῆς εποχῆς του' και επίσης όταν γράφη αυτά πού γράφει, όπως ακριβώς λέει ό άγιος 'Ιωάννης ό Θεολόγος στην 'Ακοκάλυψι ότι:«έγραψα ᾗ είδον» και αυτός λέει : έγραψα αυτά πού είδα. "Εχει συνείδησι ότι άν τά διαβάση κάποιος, όπωσδήποτε θά συναντήση δυσκολίες και θά πῆ: μήπως αυτά πού μάς λές είναι άλλα άντι άλλων; Γι' αυτό λέει διαρκώς: εγώ γράφω τήν αλήθεια, όσα είδα, και ό καθένας σας είναι νοικοκύρης και ᾗς κάνη ό,τι αγαπάει. Μετά πάλι λέει: εάν τυχόν σᾗς λέω ψέμματα, άν είμαι άπατεώνας, ψυχή νά μη δώσω στον Θεό και ό Θεός ᾗς μέ κάνη στάχτη και κουρνιαχτό, ᾗς μέ διαλύση. 'Εγώ σᾗς λέω αυτά πού είδα και ό καθένας σας είναι ελεύθερος. Και όπως λέει κάπου (στή σελ. 103):ό Θεός έχει κάνει τον άνθρωπο αυτεξούσιο και τό λέει μέ τον δικό του τρόπο, μέ τήν δική του παρατυπία, άνορθογραφία και άσυνταξία - πού και αυτή ή άσυνταξία έχει χάρι - λέει: «μή στοχάζεστε, άδελφοί αναγνώστες, ότι θέλω νά σᾗς άπατήσω και νά σᾗς παρακινήσω στανικώς. 'Εκείνο πού θέλει ό καθένας, είναι νοικοκύρης νά κάνη ότι αγαπάγει και ό "Ιδιος ό Πλάστης τον έχει ευταξιούσιον τον άνθρωπον κάμη και άνεξάρτητον και τόδειξε ποιός είναι ό ἴσος δρόμος και ποιός ό

στραβός». Ὅποτε λέγει ὁ Μακρυγιάννης: «ἄς κάνει ὁ καθένας σας ὅ,τι θέλει».

Κάτι ἄλλο εἶναι, ὅτι ἐνῶ εἶναι ἀγράμματος, ἐνῶ δέν ἔχει διαβάσει τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ἔχει τό ἴδιο τό πνεῦμα τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καί μιλάει γιά τόν Θεό, γιά τόν Χριστό, γιά τήν Παναγία καί γιά τοὺς Ἁγίους καί μιλάει γιά τόν Θεό καί γιά τήν βασιλεία Του, ὅπως μιλάει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς γιά τίς ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, γιά τήν Χάρι τήν ἄκτιστο, ἡ ὁποία, ὅπως λένε οἱ Πατέρες, ὀνομάζεται Κάλλος, Βασιλεία.

Μ' αὐτόν τόν τρόπο διαρκῶς ἀναφέρει ὁ Μακρυγιάννης τόν Θεό καί τήν βασιλεία Του.

Ἐπίσης ἐνῶ εἶναι ἀπλός, δέν ἔχει μιά ἀόριστη πίστι, ἀλλά ξέρει τί σημαίνει Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Γι' αὐτό εἶναι πάρα πολύ σκληρός πρὸς τοὺς αἰρετικούς. Μιλάει αὐστηρά γιά τόν Καίρη, ὁ ὁποῖος, λέει, εἶναι παπᾶς, εἶναι ἱερομόναχος καί εἶναι φιλόσοφος καί περιφρονεῖ τήν Παναγία. Κρίνει κάποιον Κίνη (King) ἱεραπόστολο Ἀμερικάνο Προτεστάντη, ὁ ὁποῖος ἔρχεται νά μᾶς φέρη τά δικά του φῶτα· κρίνει τόν Κωλέττη, ὁ ὁποῖος περιφρονεῖ τήν Πίστι τήν δική μας. Καί ἐνῶ κρίνει αὐτοὺς πού πᾶνε νά ἀλλοιώσουν τήν Πίστι μας καί λέει: «τί τζιβαϊρικόν πολύτιμον ἔχομεν οἱ Ὁρθόδοξοι (δηλαδή τί πολύτιμο κόσμημα, τί πολύτιμο πράγμα ἔχομε οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί) καί δέν τό γνωρίζουμε οἱ ταλαίπωροι καί μᾶς τυφλώνει ἡ κακία μας καί ἡ παραλυσία μας καί ἡ διοτέλειά μας καί χανόμαστε ἀδίκως ἐδῶ καί στήν ἄλλη ζωὴ καί φεύγομε ἀπό τήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καί τήν βασιλεία του καί ἐργαζόμαστε τά ἔργα

τοῦ διαβόλου», ἐνῶ λοιπόν νιώθει τί εἶναι Ὁρθοδοξία καί τήν ὁποιαδήποτε παρεκτροπή τήν καταδικάζει ἐνσυνείδητα, ταυτόχρονα ἔχει πολύ μεγάλη ἀγάπη καί πάρα πολλές φορές λέει: «Τόν προσκυνῶ νύχτα καί ἡμέρα, τήν παντοδυναμίαν του καί τήν βασιλεία του νά σώσει τήν πατρίδα μου καί τήν θρησκεία μου καί ὅλους τούς τίμιους ἀνθρώπους, ὅποιος θρησκείας καί ἂν εἶναι καί φέρνουν δοξολογίαν εἰς τόν πλάστη τοῦ παντός καί τῆς βασιλείας του, καί εἶναι τίμιοι ἀνθρώποι εἰς τήν κοινωνίαν καί δίκαιοι». Καί παρακαλεῖ τόν Θεό γιά τούς πιστούς «ὅποιος θρησκείας» στίς σελίδες 103, 121, 153, 154, 155, 190, 192, 197, 209, 216, διαρκῶς. Ὅποτε βλέπει κανεῖς ὅτι εἶναι πραγματικά ὀρθόδοξος. Θεωρεῖ ὅλους τούς ἀνθρώπους ὡς ἀδελφούς. Ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης: «Ἀδελφοί τοῦ Χριστοῦ λέγονται ὅλοι ἀπλῶς οἱ ἀνθρώποι κατά τήν φύση τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐπειδή ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ προσλαβών εἰς τήν θείαν ὑπόστασίν του ὅλην τήν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἦτις εἶναι κοινή μέ ὅλους τούς ἀνθρώπους ἀδελφούς του, κἄν καί αὐτοί δέν πιστεύουσιν εἰς αὐτόν».

Καί ἔτσι λοιπόν βλέπουμε ὅτι ὁ Μακρυγιάννης εἶναι ἕνας ἅγιος, μιλάει μέ τόν Χριστό καί μέ τήν Παναγία καί μέ τούς ἁγίους σάν νά μιλή μέ ἕνα φίλο του, ξέρει τί εἶναι ἡ ὀρθόδοξη Πίστι, ξέρει ὅτι αὐτά πού τοῦ προσφέρει ὁ Θεός εἶναι πολύ μεγάλα, ξέρει ὅτι θά δυσκολευτῆ νά τό καταλάβῃ κάποιος ὁ ὁποῖος θά διαβάσῃ τό βιβλίό του, πιστεύει στήν ὀρθόδοξο Ἐκκλησία καί ξέρει ὅτι ἔχει σημασία ἡ κάθε λέξι, τό νί καί τό σίγμα τό ἐλάχιστο, ἡ ἐλάχιστη λεπτομέρεια τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ταυτόχρονα ἔχει μεγάλη

ἀγάπη καί ἀγαπᾷ ὅλον τόν κόσμο. Καί στή συνέχεια νομίζω ὅτι, χωρίς νά ζῆ σήμερα, μᾶς καταλαβαίνει σήμερα καί μᾶς λέει πῶς μπορούμε νά τόν καταλάβωμε. Δέν χρειάζεται νά κάνωμε ψυχαναλύσεις, γιά νά τόν καταλάβωμε, ὅταν ὁ ἴδιος λέει ὅτι ἔχει σαπίσει τό πάτωμα, ἔχουν σαπίσει τά σανίδια τοῦ σπιτιοῦ του ἀπό τά δάκρυα πού χύνει· καί ξέρετε, ὁ Μακρυγιάννης εἶναι ὠμός καί μερικές φορές βρίζει καί μέσα δῶ, ἀλλά καί ἡ βρισιά του καί ἡ ἄσκημη κουβεντα του, ἐπειδή εἶναι τόσο πυρακτωμένη ἡ ἀτμόσφαιρα, καί αὐτή καίγεται καί δέν χτυπάει καθόλου ἄσχημα. Λοιπόν ὅταν σοῦ λέει ὁ Μακρυγιάννης ὅτι σάπισαν τά σανίδια, σημαίνει ὅτι σάπισαν τά σανίδια· δέν σοῦ λέει στό περίπου, δέν κάνει καμμιά ὑπερβολή. «Καί κάνω χίλιες μετάνοιες, δύο χιλιάδες, τέσσερις χιλιάδες μετάνοιες τήν ἡμέρα».

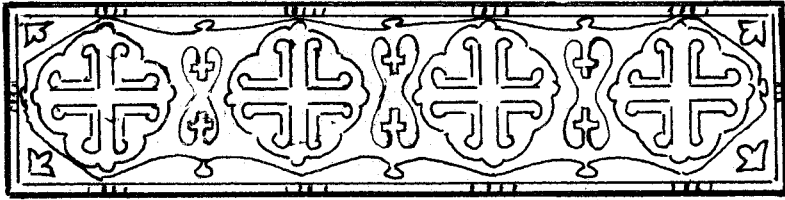
Καί κάνει μόνο τέσσερις χιλιάδες μετάνοιες τήν ἡμέρα ἐπειδή ἔχει ἐπτά πληγές πού πυορροοῦν στό σῶμα του. Καί ἂν τυχόν δέν εἶχε, δέν ξέρω πόσες μετάνοιες θᾶκανε. Καί λέει : «ἐγώ αὐτά πού σᾶς λέω εἶναι ἀλήθεια, ὑπάρχει ὁ Χριστός, ἡ Παναγία, ἡ Χάρι τους καί αὐτή σώζει τόν ἄνθρωπο καί αὐτή θά σώση τήν ἀνθρωπότητα, ὅπως λέει, ἀπό τοὺς τυράννους πού τρῶνε τήν ἀνθρωπότητα σάν σαλάτα· καί θέλω νά σᾶς πῶ ἓνα πράγμα: Ἐάν θέλετε νά καταλάβετε αὐτά πού γράφω, κάντε τήν προσευχή σας, κάντε καί σεῖς μερικές μετάνοιες, ζήσετε ὅπως ἔζησα ἐγώ καί θά καταλάβετε αὐτά πού γράφω.

Εἶναι μεγάλο θαῦμα στίς μέρες μας νά βγοῦν σάν ἀρτεσιανά φρέατα αὐτά τά δύο κείμενα, ἡ «Νηπτική Θεωρία» καί τά «Ὁράματα καί θάματα». Νομίζω Θεωρία» καί τά «Ὁράματα καί θάματα». Νομίζω μέσα

στήν υδρόγειο του Νεοελληνισμού υπάρχει μία φλόγα, ή φλόγα της Ὁρθοδόξου Πίστεως, ή οποία σαρκώνεται από τους άγιους. Καί οί άγιοι είναι ταπεινοί καί οί άγιοι είναι αυτοί οί άνωυμοι καί αυτοί κρατούν την θερμη της ζωής μας. Ὅποτε έχομε, άς ποϋμε, δύο ήφαιστεια, την «Νηπτική Θεωρία» καί τά « Ὁράματα καί θάματα». Ὅσοι είναι άνήσυχοι, ὅσοι θέλουν την άλήθεια, ὅσοι θέλουν νά σωθοϋν ὄντως, ὅσοι θέλουν νά ζήσουν σωστά, ὅσοι θέλουν νά μιλήσουν σωστά, ὅσοι θέλουν νά χαροϋν την ζωή τους καί τούτη καί την άλλη, άς μποϋν στην Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Θα μποϋν μέ τό νάρθουν σέ έπαφή προσωπική μέ τους άγιους. Οί άγιοι δέν είναι κάτι πού πέρασε. Οί παλιοί άγιοι είναι σημερινοί. Ἐκτός ὅμως από τους παλιούς άγιους, βλέπομε ὅτι σήμερα ή Ἐκκλησία μας, ὁ Θεός, μάς χαρίζει καί αϋτά τά φαινόμενα. Ἀνθρώπους πού μιλοϋν την δική μας γλώσσα, καί μιλοϋν για τά δικά μας προβλήματα. Φυσικά ὁ Ἀνώυμος Ἡσυχαστής καί ὁ Μακρυγιάννης μέ τά « Ὁράματα καί θάματα» δέν θά μποϋν ποτέ στά διδακτικά βιβλία. Ἀγωνιστήκαμε, διωργανώσαμε τηλεοπτικές εκπομπές, για νά τους βγάλουμε τρελλούς. Θαθελα νάλεγα τό εξής: Θαταν πολύ υποτιμητικό για τόν Μακρυγιάννη, αν δέν τόν βγάσαμε τρελλό εμείς, έτσι πού εΐμαστε. Ἀλλά ὅποιος διψά καί ὅποιος θέλει νά δεχθῆ αϋτή την Χάρι ή ὅποια θεώνει τόν άνθρωπο, άς ἔρθη σέ έπαφή μέ τόν Μακρυγιάννη καί τόν Ἀνώυμο Ἡσυχαστή. Τότε δι' αϋτῶν θά προχωρήση μέσα στό μυστήριο της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καί θά καταλάβη γιατί έχουν δίκαιο ὁ Μακρυγιάννης, ὁ Ἀνώυμος Ἡσυ-

χαστής, ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός καί ὄλοι οἱ ἅγιοι
τῆς Παραδόσεώς μας. Καί τότε θά καταλάβωμε ὅτι
στήν Ὁρθόδοξη ἐκκλησία θά βροῦμε τό πλήρωμα
τῆς ζωῆς καί τότε θά καταλάβωμε πόσο μικροί
εἴμαστε, πόσο ὀλίγοι, πόσο ἐλάχιστοι οἱ Ὁρθόδοξοι
καί ταυτόχρονα τί χρέος μεγάλο καί ἀπεριόριστο
ἔχομε γιά ὅλη τήν ἀνθρωπότητα.

« ΚΑΙ ἘΠΙ Τῆς Εἰρήνης »

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ ὑπέσχημένος ἀπό τούς προφήτας Ἄρχων τῆς Εἰρήνης. Κατά τὴν ἀγία Του Γέννησι οἱ ἄγγελοι βεβαιώνουν ὅτι ἦλθε ἐπὶ γῆς εἰρήνη, δηλαδὴ ὁ Εἰρηνοποιός καὶ Εἰρήναρχος Χριστός. Καθὼς δὲ θεολογεῖ ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ Χριστός εἶναι «ἡ εἰρήνη ἡμῶν». Αὐτός ἔνωσε διὰ τοῦ σταυροῦ Του τούς πρῶην χωρισμένους καὶ ἀλληλομισοῦμένους ἀνθρώπους, (Ἰουδαίους καὶ Ἐθνικούς) καὶ τούς ἔκτισε σπὸν ἑαυτοῦ Του σ' ἓνα καινὸ ἀνθρώπο.

Διὰ τοῦ Χριστοῦ εἰρηνεύουμε ὄχι μόνο μεταξὺ μας ἀλλὰ καὶ μετὸν Θεὸ Πατέρα μας (Ἐφ. β' 14-22).

Μόνον ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἰρηνεύει τούς ἀνθρώπους γιατί μόνον Αὐτός θεραπεύει τὴν κυρία αἰτία τοῦ πολέμου, τὴν ἁμαρτία.

Εἶναι δυνατόν νὰ εἶμαστε γεμάτοι ἐγωισμό, ἰδιοτέλεια, φιλαργυρία, ἀπληστία, ἀκολασία, κακότητα καὶ νὰ εἰρηνεύουμε;

Εἶναι δυνατόν νὰ εἶμαστε διὰ τῆς ἀπιστίας χωρισμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ Πατέρα καὶ Πλάστη μας καὶ συγχρόνως νὰ ἀπολαμβάνουμε ἐσωτερικὴ εἰρήνη; Τί εἰρήνη ἡμπορεῖ νὰ ἔχη σπὴν καρδιά του τὸ παιδί πού ἀπὸ ἐγωισμό ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατέρα του;

Εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἀγαποῦμε τούς συνανθρώπους μας, νὰ τούς μισοῦμε, νὰ τούς βλέπουμε ὡς ἀντικείμενα ἐκμεταλλεύσεως ἢ ὡς σκεύη ἡδονῆς καὶ συγχρόνως νὰ εἰρηνεύουμε μέσα μας καὶ μ' αὐτούς;

Οί άμαρτίες λοιπόν καί τά πάθη όλων μας διώχνουν τήν ειρήνη από τίς καρδιές μας, από τίς οικογένειές μας, από τίς κοινωνίες μας καί από τούς λαούς.

Οί παγκόσμιοι πόλεμοι δέν είναι παρά ή επέκτασις σε παγκόσμια κλίμακα του καθημερινού πολέμου που έχουμε μέσα μας καί άναμεταξύ μας.

Ο Κύριος Ίησοϋς Χριστός έρχεται ανάμεσά μας ως ειρηνοποιός καί ειρηνάρχης (άγ. Ίωάννης ο Δαμασκηνός).

Γίνεται άνθρωπος καί σταυρώνεται για νά θεραπεύση τήν έκπεσοϋσα άμαρτωλή, φιλοπόλεμη καί επιθετική φύσι μας καί νά μās χαρίση μέ τήν Άνάστασι Του καί τήν δωρεά του Άγίου Του Πνεύματος βαθιά καί μόνιμη ειρήνη. Έμείς μέ τίς άμαρτίες μας τόν σταυρώνουμε Έκείνος μέ τήν άγάπη Του μās συγχωρεί καί μās ειρηνεύει.

Στήν γέννησί Του οι άγγελοι ψάλλουν τήν επί γής ειρήνη καί μετά τήν Άνάστασι Του οι πρώτες Του λέξεις στους μαθητάς Του είναι: «Ειρήνη ύμιν».

Μόνον ένας σαρκωμένος, σταυρωμένος καί αναστημένος Θεάνθρωπος ήμπορούσε νά προσφέρη στους ταραγμένους ανθρώπους τήν αδιατάρακτη ειρήνη.

Η πορεία Του προς τόν κόσμο μας είναι ή μόνη άληθινή πορεία ειρήνης. Γιατί δίδει σέ όλους μας τήν δυνατότητα νά μετανοήσουμε καί έτσι νά ειρηνεύσουμε έσωτερικά, για νά ειρηνεύσουμε έν συνέχεια καί έξωτερικά.

Μόνον ο Θεάνθρωπος καί ειρηνοδότης Χριστός μās δίδει τήν ειρήνη ως δώρο του Άγίου Του Πνεύματος, δώρο για τό όποιο ο άνθρωπος πρέπει νά προετοιμάζεται, νά προσεύχεται. Ο δέ καρπός του Πνεύματος έστιν άγάπη, χαρά, ειρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, αγαθωσύνη, πίστις, πραότης, έγκράτεια» «Γαλ. ε' 22-23).

Ο Ίησοϋς Χριστός συνεχίζει καί σήμερα τήν πορεία ειρήνης έν μέσω του κόσμου μας καί ζητεί νά γίνουμε καί έμείς συνοδοιπόροι Του.

Όταν μετανοοϋμε για τίς άμαρτίες μας, πιστεύουμε στον Θεό, αγαπούμε καί προσφερόμεθα στους συνανθρώπους μας, μετέχουμε καί έμείς ενεργά στην πορεία ειρήνης του Σωτήρος Χριστού.

Τό Εύαγγέλιό Του είναι εύαγγέλιο ειρήνης. Ἡ ἐκκλησία Του (παρά τίς ἰδικές μας ἀποτυχίες) εἶναι χώρος ειρηνεύσεως, καταλλαγῆς καί ἐνώσεως Θεοῦ καί ἀνθρώπων.

Κάθε ἐκκλησιαστική ἀκολουθία, κάθε προσευχή, κάθε ἱερό Μυστήριο, κάθε Θεία Λειτουργία εἶναι πηγή ειρήνης ἐσωτερικῆς καί ἐξωτερικῆς.

« Ἐν ειρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν,... Ὑπέρ τῆς ἀνωθεν ειρήνης καί τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, Ὑπέρ τῆς ειρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου...». «Εἰρήνη πᾶσι»...

Ὁ Χριστός πορεύεται - ἔρχεται πρὸς τόν κόσμο Του φέρων τήν Εἰρήνην Του. Ἡ Ἐκκλησία πορεύεται πρὸς τόν Χριστό ζητοῦσα τήν Εἰρήνην Του. «Τήν σὴν ειρήνην καί τήν σὴν ἀγάπην χάρισαι ἡμῖν, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν» (Θ.Λειτουργία Μ. Βασιλείου).

Ἐάν ἐγνωρίζαμε πόση ειρηνευτική δύναμι καί χάρι ἔχει ἡ Θ. Λειτουργία ποτέ δέν θά τήν ἐθυσιάζαμε γιά νά ὀργανώσουμε κάποια ειρηνιστική ἐκδήλωσι.

Κάθε πιστός που συνειδητά μετέχει στό εἰρηνοποιό καί θυσιαστικό δεῖπνο τοῦ Κυρίου, τήν Θεία Λειτουργία, μετά τήν ἀπόλυσι ἔχοντας ἐνωθῆ μέ τόν θυσιαζόμενο προσφερόμενο καί εἰρηνοποιό Χριστό συνεχίζει μέσα στόν κόσμο τό ἔργο τοῦ Χριστοῦ προσφερόμενος στούς ἀδελφούς του, συγχωρῶν τούς ἐχθρούς του, συμφιλιῶνων τούς δισταμένους.

Στό "Ἅγιον Ὅρος" σέ κάθε Θεία Λειτουργία ψάλλονται οἱ Μακαρισμοί πρό τῆς Μικρᾶς Εἰσόδου καί μεταξύ αὐτῶν ὁ μακαρισμός: «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί ὅτι αὐτοί υἱοί Θεοῦ κληθήσονται». Ἐτσι φανερώνεται καί λειτουργικά ὅτι ὁ ἐρχόμενος διά τοῦ Εύαγγελίου Του ἐν μέσω τοῦ Λαοῦ Του Κύριος ζητεῖ ἀπό τούς πιστούς Του νά γίνουιν πράοι, δίκαιοι, ταπεινοί, ἐλεήμονες, εἰρηνοποιοί.

Μετά ἀπό ἀξία συμμετοχή στήν Θεία Λειτουργία ὁ πιστός γίνεται ἀπόστολος ειρήνης στήν καθημερινή του ζωή.

Στό Μυστήριο τῆς Μετανοίας ὁ ἐξομολογούμενος Χριστιανός ἀποκαθιστᾶ κάθε τυχόν διαταραγμένη σχέση του μέ τούς συνανθρώπους του. Ὅπως ἐδίδαχθήκαμε στήν Ἁγία μας Ἐκκλησία δέν ἡμποροῦμε νά κοινωνήσουμε τόν Χριστό ἐάν δέν ἔχουμε συγχωρήσει καί συγχωρηθῆ μέ ὄλους.

Ἐχει παρατηρηθῆ ὅτι σέ ὅποιους τόπους τῆς πατρίδος μας ὑπάρχει μεγάλο ποσοστό ἐκκλησιαζομένων ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι

είναι ειρηνικοί και σπανιώτατα καταφεύγουν στα δικαστήρια.

Ἡ τήρησις τῶν ἁγίων ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ φέρει εἰρήνην στήν ψυχή: «Εἰρήνη πολλή τοῖς ἀγαπῶσι τόν νόμον σου, καί οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον» (Ψαλμ. ρη' 165).

Οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι ἐτήρησαν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, ἀγάπησαν ὀλοκληρωτικά τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο, καθαρίστηκαν ἀπό τά ἁμαρτωλά πάθη καί ἔτσι ἀπήλαυσαν τελεία εἰρήνη καρδίας καί ἀκτινοβολοῦν αἰώνια τήν εἰρήνην στούς κουρασμένους ἀνθρώπους κάθε ἐποχῆς. Καί σήμερα τό χαρακτηριστικό τῶν ἁγίων πού ζοῦν ἀνάμεσά μας εἶναι ὅτι μᾶς μεταδίδουν βαθειά ψυχική εἰρήνην πού τόσο τήν ἔχουμε ἀνάγκη.

Διάκονος τῆς εἰρήνης καί τῆς καταλλαγῆς (συμφιλίωσης) ἔγινε κατὰ μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο τρόπο ἡ Κυρία Θεοτόκος, διότι αὐτή «τό μεσότοιχον τῆς ἔχθρας καθελοῦσα, εἰρήνην ἀντεισηῆξε καί τό βασίλειον ἠνέωξε» Αὐτή ἔγινε ἡ γέφυρα διά μέσου τῆς ὁποίας ὁ Ἄρχων τῆς Εἰρήνης μᾶς ἐπεσκέφθη καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας στούς θεοπνεύστους λόγους των μᾶς ἐξηγοῦν πῶς ἀποκτάται ὄχι ἀπλῶς μιά ἐξωτερική καί συμβατική εἰρήνη, ἀλλά ἡ ἐσωτερική εἰρήνη τῆς καρδίας. Ἰδιαιτέρως ἐμβαθύνουν στό θέμα αὐτό οἱ νηπικοί Πατέρες, δηλαδή οἱ Πατέρες πού διδάσκουν τήν νῆψι, τήν ἐσωτερική πνευματική ἐγρήγορι καί προσευχή.

Ἐθεώρησα σκόπιμο νά μεταφέρω στήν ἀγάπη σας τίς ταπεινές αὐτές σκέψεις γιά πολλούς λόγους.

Σήμερα ἀπειλεῖται ἡ ἔκρηξις ἐνός πυρηνικοῦ ὀλέθρου πού θά καταστρέψῃ τόν πλανήτη μας. Λέγεται μάλιστα ὅτι τό πυρηνικό ὄπλοστάσιο τῶν ὑπερδυνάμεων ἔμπορεῖ νά καταστρέψῃ πολλές φορές τήν γῆ καί ὅτι οἱ πυρηνικοί ἐξοπλισμοί θά ἐπεκταθοῦν καί στό διάστημα.

Παρ' ὅλα αὐτά χειροτέρα εἶναι ἡ ἔλλειψις τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης.

Καί ὅταν ἀκόμη ὑπάρχῃ ἐξωτερική εἰρήνη, ἡ ἔλλειψις τῆς εἰρήνης καί ἀναπαύσεως τῆς καρδίας κάνει τόν ἄνθρωπο δυστυχισμένο καί ἀνέστιο. Ἐκατομμύρια ἄνθρωποι σήμερα σ' ὄλο τόν κόσμο, ἀνατολή καί δύσι, σέ ὅλα τά καθεστῶτα

ὑποφέρουν ψυχικά, πάσχουν ἀπό ἄγχος καί ζητοῦν κάποια ἀνάπαυσι σέ θολερές πηγές.

Καί ὅμως ἡ Εἰρήνη μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐσαρκώθη. Εἶναι ἀνάμεσά μας. Ἀπό μᾶς ἐξαρτᾶται νά τόν κάνουμε ἰδικό μας καί νά ἀπολαύσουμε τήν αἰωνία Εἰρήνη Του.

Ἀπό τό "Ἅγιον Ὄρος, τόπο μετανοίας καί εἰρήνης, σᾶς εὐχόμεθα ἐγκαρδίως τήν ἐν Χριστῷ εἰρήνη τῆς καρδίας, τήν εἰρήνη μέ τούς ἀνθρώπους πού συναναστρέφεσθε καί τήν εἰρήνη τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς του Ὁσίου Γρηγορίου
+ Ἀρχιμ. Γεώργιος καί οἱ σὺν ἐμοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί
Χριστούγεννα 1984

**Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ. Νωπογραφία, 1739.
Κοιμητήριον Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ἅγιον Ὄρος.**

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΝΥΜΦΑΓΩΓΟΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ ΣΤΟΝ ΣΤΑΥΡΩΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΝΤΑ ΚΥΡΙΟ

‘Ο ‘Απόστολος Παῦλος, ὁ φωτιστής τῆς Οἰκουμένης, τό στόμα τοῦ Χριστοῦ, μᾶς ἐδίδαξε ὅτι ἡ ‘Εκκλησία εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. ‘Ο Χριστός μᾶς κάνει μέλη δικά Του καί ἔτσι μετέχουμε στήν δική Του θεϊκή ζωή.

Τά ἅγια Μυστήρια καί ἰδίως τό ἅγιο Βάπτισμα καί ἡ θεία Κοινωνία μᾶς συσσωματώνουν στόν Χριστό.

‘Ολη ἔπειτα ἡ ζωή τῆς ‘Εκκλησίας μᾶς βοηθεῖ νά μείνουμε ἐνωμένοι στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί νά εἶμαστε ζωντανά καί ὑγιᾶ μέλη Του.

‘Ο Χριστιανός ὅμως πού ἀποκόπτεται ἀπό τήν ‘Εκκλησία, νεκρώνεται πνευματικά, διότι δέν ζωοποιεῖται ἀπό τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ.

Χριστιανός δέν εἶναι ὅποιος δέχεται τόν Χριστιανισμό σάν ἰδεολογία ἢ ἠθική ἀλλά ὅποιος εἶναι ἐνωμένος μέ τόν Χριστό μέσα στό Σῶμα Του. Γι’ αὐτό οἱ ἅγιοι Πατέρες τονίζουν ὅτι ἐκτός τῆς ‘Εκκλησίας δέν ὑπάρχει σωτηρία.

‘Η Θεία Λειτουργία εἶναι τό κέντρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς. ‘Ο ἴδιος ὁ Χριστός προσφέρεται σέ μᾶς εἰς βρῶσιν, μέ τό Σῶμα καί τό Αἷμά Του, ὥστε νά ἐνωθοῦμε μαζί Του.

‘Εκτός ἀπό τήν Θεία Λειτουργία οἱ πιστοί συνεργάσαστε καί ἄλλες ὥρες στήν ‘Εκκλησία γιά νά λατρεύσουμε τόν οὐράνιο Πατέρα μας, τόν ἐσταυρωμένο καί ἀναστάντα Λυτρωτή μας καί τό Πανάγιο Πνεῦμα.

Ὁ Ἑσπερινός, τό Ἀπόδειπνο, τό Μεσονυκτικό, ὁ Ὄρθρος, οἱ Ὁρεσ, μᾶς προετοιμάζουν γιά τήν Θεία Λειτουργία, μᾶς βοηθοῦν νά ζοῦμε στό πνεῦμα τῆς Θείας Λειτουργίας καί μπολιάζουν τόν πρόσκαιρο χρόνο τῆς ἐπιγείου ζωῆς μας στήν αἰωνιότητα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Μέσα στίς κατανυκτικές Ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς βαθμιαία ὀδηγοῦμεθα στήν μετάνοια, στήν ταπεινωσι, στήν κάθαρσι, στήν συσταύρωσι καί συνανάστασι μέ τόν Χριστό. Χωρίς αὐτή τήν προετοιμασία καί συμμετοχή στά Ἁγία Πάθη καί την Λαμπροφόρο Ἀνάστασι ἐορτάζουμε ἐξωτερικά καί τυπικά. Μένουμε κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ «ἀνέραστοι πρός τόν αὐτοπτικόν καί αὐτονόητον ἐκείνον ἔρωτα». Χριστιανισμός χωρίς θεῖο ἔρωτα δέν ἀναπαύει καί δέν ξεδιψᾷ κατά βάθος τόν βαθύ λυτρωτικό πόθο τοῦ ἀνθρώπου.

Ὡς παράδειγμα τοῦ τρόπου μέ τόν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία μᾶς προετοιμάζει μέ τούς γεμάτους ἀπό τήν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὕμνους της θά ἀναφέρουμε τό στιχηρό τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Τετάρτης πρό τῶν Βαΐων:

«Μάρθαν καί τήν Μαρίαν πιστοί, ἐκμνησάμενοι πρός Κύριον πέμψωμεν, ἐνθέους, ὡς πρέσβεις, πράξεις, ὅπως ἐλθόν τόν ἡμῶν, νοῦν ἐξαναστήσῃ, νεκρόν κείμενον, δεινῶς ἐν τῷ μνήματι, ἀμελείας ἀναίσθητον, φόβου τοῦ θείου, μηδαμῶς αἰσθανόμενον, καί ἐνέργειαν, ζωτικήν νῦν μή ἔχοντα, κράζοντες. Ἴδε Κύριε, καί ὡσπερ τόν φίλον σου, Λάζαρον πάλαι, Οἰκτίρμον, ἐπιστασία ἐξήγειρας, φρικτῆ, οὕτω πάντας, ζωοποίησον παρέχων τό μέγα ἔλεος».

Ἄς μιμηθοῦμε τήν Μάρθα καί τήν Μαρία πού ἔστειλαν καί ἐκάλεσαν τόν Ἰησοῦ γιά νά σώσῃ τόν ἐτοιμοθάνατο ἄδελφό τους Λάζαρο. Ἐχουμε καί ἐμεῖς κάποιον πού κεῖται φοβερά νεκρός. Τόν νοῦ μας . Ἀπό τήν ἀμέλεια εἶναι ἀναίσθητος, καθόλου δέν αἰσθάνεται τόν φόβο τοῦ Θεοῦ, δέν ἔχει ἐνέργεια ζωτική, δηλαδή τήν θεία Χάρι. Ἄς στείλουμε σάν πρεσβευτάς, γιά νά καλέσουν τόν Ἰησοῦ τίς ἔνθεες πράξεις μας φωνάζοντας: Δές Κύριε, καί ὅπως παλαιά, Οἰκτίρμον, τόν φίλο σου Λάζαρο μέ φρικτή φροντίδα ἀνέστησες, ἔτσι καί ὅλους ζωοποίησέ μας παρέχοντας τό μέγα σου ἔλεος.

Σ' ὄλη την Στ' Ἑβδομάδα τῶν Νηστειῶν συμπορευόμεθα μέ τόν Ἰησοῦ πρὸς τόν ἄρρωστο καί μετά νεκρό Λάζαρο. Λάζαρος ὁμως εἶναι ὁ κάθε ἕνας ἀπό μᾶς πού ἔχει ἄμεση, καθημερινή ἀνάγκη ἀπό τόν Νικητῆ τοῦ θανάτου.

Ὁ νοῦς μας χωρισμένος ἀπό τόν Θεό προσκολλᾶται ἐμπαθῶς στά φθαρτά πράγματα. Ἔτσι σκορπίζεται καί νεκρῶνεται. Δέν ἔμπορεῖ πιά νά ἡγεμονεύη στήν ὄλη μας ὑπαρξί. Καί χωρίς τόν ἡγεμόνα καί φωτισμένο νοῦ ὁ ἄνθρωπος γίνεται ὑπόδουλος στά πάθη καί στούς δαίμονες.» Νοῦς γάρ ἀποστάς τοῦ Θεοῦ» κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, «ἡ κτηνώδης γίνεται ἡ δαιμονιώδης».

Ἡμποροῦμε μόνοι μας νά ἀναστήσουμε τόν νεκρό νοῦ μας καί ἔτσι νά ἐλευθερωθοῦμε ἀπό τήν φιλαυτία καί τόν ἐγωισμό; Ὁ Ἰησοῦς, ὁ Θεάνθρωπος, ὁ μόνος Νικητής τοῦ θανάτου μᾶς ἀνιστά τώρα ἀπό τήν ἐμπαθί, ἐγωκεντρική, θανατηφόρο ζωή καί θά ἀναστήσῃ καί τά σώματά μας, ὅπως τοῦ Λαζάρου, κατά τήν δευτέρα Του Παρουσία καί τήν κοινή ἐξανάστασι.

Γι' αὐτό τό Σάββατο τοῦ Λαζάρου καί τήν Κυριακή τῶν Βαΐων ψάλλουμε παγχαρμόσυνα:

«Τήν κοινήν ἀνάστασιν πρό τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος, ἐκ νεκρῶν ἤγειρας τόν Λάζαρον, Χριστέ ὁ Θεός ὄθεν καί ἡμεῖς, ὡς οἱ παῖδες, τά τῆς νίκης σύμβολα φέροντες, σοί τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν. Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος, ἐν ὀνόματι Κυρίου».

Σήμερα δυστυχῶς ἀκόμη καί οἱ ἐκκλησιαζόμενοι Χριστιανοί περιορίζονται στήν παρακολούθησι τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς καί τῶν μεγάλων ἑορτῶν ἀδιαφορῶντας γιά συμμετοχή στούς Ἑσπερινούς καί τοὺς Ὁρθροὺς. Αὐτό γίνεται ὄχι μόνο ἀπό ἔλλειψι χρόνου, ἀλλά καί ἀπό ἄγνοια τί σημασία ἔμπορεῖ νά ἔχη ἡ τακτική συμμετοχή στήν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἔτσι δέν ἀφηνόμεθα στήν Ἐκκλησία νά μᾶς νυμφαγωγῇ στόν Νυμφίο της Χριστό, οὔτε νά μᾶς ἀλλοιώνη μέ τήν καλή καί θεοπρεπή ἀλλοίωσι, νά μᾶς μορφώνῃ ἐν Χριστῷ, δηλαδή νά μᾶς δίδῃ τήν μορφή τοῦ Χριστοῦ ὥστε νά γίνουμε σύμμορφοι μέ τήν εἰκόνα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. ἡ 29).

Μένοντες έξω από τήν λειτουργική ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἀδικοῦμε πολύ τόν ἑαυτό μας. Ἐμποδίζουμε τήν Ἐκκλησία νά μᾶς βοηθήσῃ νά συσταυρωθοῦμε καί συναναστηθοῦμε μέ τόν Χριστό. Οὐσιαστικά μένουμε χωρίς Χριστό καί γι' αὐτό χωρίς ἀνάστασι, χωρίς χαρά, χωρίς εἰρήνη καί χωρίς ἀγάπη.

Ὁ κόσμος πού ζοῦμε κάθε μέρα μᾶς δηλητηριάζει μέ τό πνεῦμα τῆς φιλαυτίας, τῆς ἀπιστίας, τοῦ ἐγωϊσμοῦ καί μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Θεό καί τούς ἀδελφούς μας.

Εἰσερχόμενοι στήν Ἐκκλησία καί μετέχοντες στήν ζωή τῆς ἀναπνέουμε ἕνα ἄλλον ἀέρα, ζοῦμε σ' ἕνα ἄλλο κόσμο, τόν κόσμο τῆς ἀγάπης, τῆς φιλοθείας καί φιlanθρωπίας. Καταλαβαίνουμε τήν ἀρρώστια μας, ἐλευθερωνόμεθα ἀπό τήν νεκρή ζωή τοῦ κόσμου καί πληρούμεθα ἀπό τήν ἀληθινή ζωή τοῦ Χριστοῦ.

Μεγάλη λοιπόν βοήθεια εἶναι γιά ὄλους μας ἡ συχνή καί συνειδητή συμμετοχή μας στήν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅταν στεροῦμεθα τήν δυνατότητα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ ἤμποροῦμε νά διαβάζουμε τίς Ἀκολουθίες στά σπίτια μας, ὅπως τόν Ὅρθρο, τόν Ἐσπερινό καί τό Ἀπόδειπνο. Ἐτσι ζοῦμε καί λατρεύουμε τόν Θεό ὄχι ἀτομικά ἀλλά ἐκκλησιαστικά «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις».

Ὁ φιλόanθρωπος Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστός πορεύεται πρὸς τόν ἐκούσιο θάνατο.

«Δεῦτε οὖν καί ἡμεῖς» (μέ ὄλη τήν Ἐκκλησία)» κεκαθαρμέναις διανοίαις συμπορευθῶμεν αὐτῷ καί συσταυρωθῶμεν καί νεκρωθῶμεν δι' αὐτόν ταῖς τοῦ βίου ἡδοναῖς ἵνα καί συζήσωμεν αὐτῷ».

Τί καλλίτερη εὐχή ἔχουμε νά ἀπευθύνουμε πρὸς τούς ἀδελφούς μας καί πρὸς τόν ἑαυτό μας! Νά συσταυρωθοῦμε καί συναναστηθοῦμε μέ τόν γλυκύτατον Κύριον Ἰησοῦν.

Χριστός Ἀνάστη . Ἀληθῶς Ἀνάστη

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους

+ Ἀρχιμ. Γεώργιος καί οἱ σύν ἐμοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΡΟΥΜΑΝΟ ΗΣΥΧΑΣΤΗ ΑΡΧΙΜ. π. ΚΛΕΟΠΑ ΗΛΙΕ*

1. Τι είναι η προσευχή και ποιά τά είδη της, κατά τούς Ἁγίους Πατέρας;

— Προσευχή είναι ἡ συνομιλία μέ τόν Θεό. Είναι βλαστός τῆς πραότητος καί τῆς ἀοργησίας, είναι καρπός τῆς χαρᾶς καί τῆς εὐχαριστίας. Κατά τόν Εὐάγριο τόν Ποντικό, είναι ἡ ἀποδίωξις τῆς λύπης καί τῆς ἀπελπισίας. Είναι ἡ ἔνωσις καί συνάφεια τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό καί κατά τούς Πατέρας ἡ δύναμις τοῦ κόσμου, ἡ συμφιλίωσις μέ τόν Θεό, ἡ μητέρα τῶν δακρύων καί ἡ θυγατέρα αὐτῶν. Ἡ προσευχή είναι τό κλειδί τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καί, κατά τόν ἅγιο Θεοφάνη τόν Ἐγκλειστο ἐκ Ρωσίας (19ος αἰών), είναι ἡ ἀνάβασις τοῦ νοῦ καί τῶν σκέψεῶν μας στόν Θεό.

Ἡ προσευχή ἔχει τρεῖς βαθμούς: Στόν πρῶτο ἀνήκει ἡ προφορική ἢ σωματική προσευχή, στόν δεύτερο ἡ νοερά καί στόν τρίτο ἡ καρδιακή.

*Αποσπάσματα ἀπό τό βιβλίον τοῦ ἱερομ. Ἰωαννικίου Μπάλαν «Πνευματικοί διάλογοι μέ Ρουμάνους Πατέρας». Μετάφρασις ὑπό Δ.Μ.Γ.

2. Πώς γνωρίζει κάποιος ότι προσευχήθηκε αληθινά στον Θεό;

- 'Η αίσθησις τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στήν προσευχή μας γίνεται κυρίως ὅταν ὁ προσευχόμενος δέν ἀπαγγέλλει τίποτε μέ λόγια. Γι' αὐτό, ὅταν τά λόγια τῆς εὐχῆς φθάσουν στήν καρδιά, τότε σίγουρα αὐτή ἡ προσευχή εἶναι ἀληθινή.

3. Γνωρίζει ὁ ἄνθρωπος πότε ἐπέρασε ἀπό τήν μία βαθμίδα τῆς προσευχῆς στήν ἄλλη;

- 'Η μετάβασις τοῦ προσευχομένου ἀπό τήν κατώτερη στήν ἀνώτερη βαθμίδα τῆς προσευχῆς, καθὼς καί ἡ πνευματική του πρόοδος, δηλ. ἡ ἀνάβασις του σ' αὐτές τίς τρεῖς πνευματικές βαθμίδες, κατά τοὺς περισσοτέρους 'Αγίους Πατέρας, δέν γίνεται γνωστή στον προσευχόμενο.

'Η πνευματική ἀνάβασις στήν προσευχή ὁμοιάζει μέ τήν ἀνάπτυξι ἑνός φυτοῦ ἡ ἀξάνεται αὐτό χωρὶς νά γνωρίζη καί νά ἀντιλαμβάνεται τίς στιγμές τῆς ἀναπτύξεώς του. Ὅμοιάζει μέ ἕνα παιδί πού μεταβαίνει ἀπό τήν μία ἡλικία στήν ἄλλη, χωρὶς νά μπορεῖ νά ξέρη τόν ἀκριβῆ καιρό τῆς ἀναπτύξεώς του. Αὐτή ἡ πνευματική ἀνάβασις τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι μόνο καρπὸς τῶν κόπων του, ἀλλά περισσότερο δῶρο τῆς χάριτος καί τοῦ θείου ἐλέους. Καί εἶναι μυστική αὐτή ἡ πρόοδος ἀπό θεία οἰκονομία, γιά νά μὴν πέση ὁ ἄνθρωπος στήν ὑπερηφάνεια στηριζόμενος στίς ἰδικές του δυνάμεις.

Μολαταῦτα ὁ θεῖος πατήρ 'Ισαάκ ὁ Σύρος μᾶς φανερώνει μερικά σημεῖα μέ τά ὁποῖα μπορεῖ κανεὶς νά καταλάβη σέ ποιά μέτρα εὐρίσκεται, δηλ. σέ ποιά πνευματική βαθμίδα εἶναι. 'Ιδοῦ τί λέγει: «'Ο ἄνθρωπος, ὅσο εὐρίσκεται στήν ἀμέλεια, φρίττει τήν ὥρα τοῦ θανάτου, καί ὅταν πλησιαζῆ πρὸς τόν Θεό, φοβᾶται τό ἀντίκρουσμα τοῦ Δικαίου Κριτοῦ. Ἐνῶ ὅταν φθάσῃ στό πλήρωμα τῆς θείας ἀγάπης ἀπό τήν παροῦσα ζωή, τότε δέν ὑπάρχουν οἱ ἀνωτέρω δύο δυσκολίες».

4. Τί εἶναι ἡ νοερά καί τί ἡ καρδιακή προσευχή;

- 'Η νοερά προσευχή εἶναι ἐκείνη πού γίνεται μέ στοχασμούς καί ὁ νοῦς συνηθίζει νά βυθίζεται τήν ὥρα τῆς προσευχῆς, νά τήν λέγη ἐξ ὀλοκλήρου μυστικά καί χωρὶς νά διασκορπίζεται. Τήν περίοδο αὐτή ὁ νοῦς εἰρηνεύει, ἐνώνεται μέ

τίς λέξεις τῆς εὐχῆς καί τὴν ἀπαγγέλλει μυστικά. Ἡ καρδιακή προσευχή εἶναι ἡ προσευχή τῆς νοερᾶς αἰσθήσεως. Κατ' αὐτήν, ὅταν ἡ ἐργασία τῆς εὐχῆς πού γινόταν στόν νοῦ ἀρπαχθῆ ἀπό τὴν καρδιά, τότε ἡ νοερά προσευχή πού ἦταν σκέψις, τώρα γίνεται νοερά αἴσθησις, ἡ ὁποία γίνεται πνευματική ἀνάγκη στόν ἄνθρωπο. Ὁποῖος ἔφθασε σ' αὐτή τὴν προσευχή τῆς καρδιάς, ἀπό ὅπου πηγάζουν τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀνθρώπου, προσεύχεται χωρὶς λόγια, ἐπειδὴ ὁ Θεός εἶναι Θεός τῆς καρδιάς. Ἀπ' αὐτὴ τὴν βαθμίδα ἀρχίζει ἡ ἀληθινὴ πρόοδος στὴν προσευχή. Αὐτὴ τὴν προσευχή μπορεῖ νὰ τὴν ἐξαφανίσῃ ἡ πολλὴ ἀνάγνωσις καὶ ἡ ἐπιμονὴ ἐνός ἀκόμη λογισμοῦ, ἐνῶ ἡ παραμονὴ σ' αὐτὴ τὴν αἴσθησι τῆς προσευχῆς διαφυλάσσεται μέ τὴν συνεχῆ ἐπίκλησι μόνο τῶν λέξεων τῆς εὐχῆς. Λοιπόν, ἀπό ὅσα σημειώσαμε μέχρις ἐδῶ, πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα ὅτι ἡ νόησις καὶ ἡ αἴσθησις εἶναι δύο δυνάμεις τῆς προσευχῆς, κατὰ τὸν ἅγιο Θεοφάνη τὸν Ἐγκλειστο.

5. Πῶς μποροῦν σήμερα οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐντολή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πού λέγει: «Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε»;

- Μπορεῖ κανεὶς νὰ προσεύχεται ἀδιάκοπα, ἐάν εὐρίσκεται πάντοτε μέ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μέ τὰ χέρια του μπορεῖ νὰ ἐργάζεται, ἐνῶ μέ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά του νὰ ὑψώνεται στόν Θεό. Καὶ ἀκόμη αὐτὸ ἔχω νὰ προσθέσω, ὅτι τὸ βασικὸ γνῶρισμα αὐτῆς τῆς προσευχῆς εἶναι νὰ ὑπάρχουν ἐνωμένα ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά μας καὶ ἀχώριστα ἀπὸ τὸν Θεό, σ' ὁποιοδήποτε τόπο καὶ χρόνο εὐρισκόμεθα. Νὰ ἔχουμε πάντοτε τὴν αἴσθησι τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ ἐργασία ἰσχύει γιὰ ὅλες τίς τάξεις τῆς προσευχῆς καὶ θεωρεῖται μία προσευχὴ ἀκατάπαυστη, κατὰ τὸν ἅγιο Θεοφάνη τὸν Ἐγκλειστο. Αὐτὴ τὴν αἴσθησι καὶ συνεχῆ θεωρία τοῦ Θεοῦ εἶχε ὁ μακάριος προφήτης Δαβὶδ, ὅταν ἔλεγε: «Προωρώμην τὸν Θεόν ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ...» (Ψαλμ. 15,8).

Πρέπει λοιπόν νὰ καταλάβουμε ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μία ἀδιάκοπη προσευχή, ὅταν αὐτὸς σκέπτεται νοερά πάντοτε τὸν Θεό.

6. Ὑπάρχει ἄλλη βαθμὶς προσευχῆς μετὰ ἀπὸ τὴν καρδιακὴν προσευχή;

- Ὑπάρχει ἡ πνευματικὴ προσευχή πού γίνεται ἐν ἐκστάσει, γι' αὐτὸ καὶ λέγεται ἐκστατικὴ προσευχή καὶ εἶναι πάνω ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς συνηθισμένης προσευχῆς. Αὐτὸς πού ἔφθασε σ' αὐτὴ τὴν βαθμίδα, δὲν προσεύχεται πλέον, ἀλλὰ αἰσθάνεται καὶ βιώνει ἡ ψυχὴ του τίς θεῖες ἐνέργειες. Σ' αὐτὴν τὴν προσευχὴ ἕνας μόνο ἀπὸ κάθε γενεὰ ἀξιώνεται νὰ φθάσῃ μὲ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος.

7. Πῶς μποροῦμε νὰ φθάσουμε στὴν πνευματικὴ προσευχή;

- Μητέρα τῆς προσευχῆς εἶναι ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὴ διδάσκει τὸν ἄνθρωπο νὰ προσεύχεται, νὰ προοδεύῃ στὴν προσευχή, μέχρι νὰ φθάσῃ στὴν ὑψίστην βαθμίδα, πού εἶναι ἡ ἐκστατικὴ προσευχή. Διότι ὅκτῳ εἶναι οἱ βαθμίδες τῆς προσευχῆς, κατὰ τοὺς Ἁγίους Πατέρας: Ἡ ἐν πνεύματι φυσικὴ θεωρία, δηλ. σκέψεις γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ Θεοῦ, ἡ προσευχὴ μὲ τὴν γλῶσσα (προφορικὴ), ἡ προσευχὴ μὲ τὸν νοῦ καὶ τὸ στόμα, ὅταν δηλ. προσεύχεσαι προφορικὰ καὶ προσέχεις μὲ τὸν νοῦ τὰ ὅσα λέγεις. Κατόπιν εἶναι ἡ καθαρῶς νοερά προσευχή, μετὰ ἡ νοερά καὶ καρδιακὴ συγχρόνως προσευχή, ὅταν δηλ. προσεύχεσαι μυστικά μὲ νῆψι καὶ μὲ αἰσθησι τῆς καρδιάς σου κατόπιν ἡ καρδιακὴ προσευχή, ὅταν δηλ. ὁ νοῦς εἶναι κλεισμένος στὴν καρδιά μὲ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑψώνεται στὸν οὐρανὸ καὶ ἡ τελευταία βαθμὶς, πού εἶναι ἡ ἐκστατικὴ προσευχή, κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος δὲν γνωρίζει ἐὰν εἶναι μὲ τὸ σῶμα ἢ χωρὶς τὸ σῶμα. Σ' αὐτὴ τὴν προσευχὴ φθάνουν οἱ ἅγιοι μὲ τὴν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

8. Μὲ ποιὸ εἶδος προσευχῆς μποροῦμε νὰ φθάσουμε στὴν θερμὴ καρδιακὴ προσευχή;

- Μὲ κάθε εἶδος προσευχῆς μποροῦμε νὰ φθάσουμε στὴν καρδιακὴ προσευχή. Καὶ μὲ τὴν ἀνάγνωσι τοῦ ψαλτηρίου, ἐὰν τὴν κάνουμε μὲ μεγάλη πίστι καὶ προσοχή, μὲ τίς μετάνοιες, τοὺς Χαιρετισμούς, ἀκόμη μὲ τὴν πνευματικὴ ψαλμωδία, τὴν νηστεία καὶ τὴν ὀλονύκτια ἀγρυπνία.

Οἱ Ἁγιοὶ Πατέρες ὁμως ἔχουν ἐκλέξει τὴν εὐχὴ τοῦ Ἰησοῦ ὡς ἀνώτερο μέσον ἀποκτήσεως τῆς καρδιακῆς προσευχῆς. Πιὸ ὑψηλά ἀπὸ τὴν προσευχὴ αὐτὴ εἶναι ἡ ἐκστασις, ὅπως εἶπαμε, ἡ

άρπαγή του νοῦ, πού ονομάζεται από τους Πατέρας και «Πνευματική Θεωρία», και συμβαίνει όταν καθαρισθῆ τελείως ἡ καρδιά. Σ' αὐτό τό ὕψος ἔφθασαν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἡλίας καί ἰδιαίτερα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἀνέβη μέχρι τρίτου οὐρανοῦ. Στήν ὑψίστη αὐτή βαθμίδα τῆς προσευχῆς παραμένουν οἱ σωματικές αἰσθήσεις καί δυνάμεις, ἀλλά τίς κυβερνᾷ τό Ἅγιο Πνεῦμα ὅπου καί ὅπως θέλει, διότι ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεί στιγμές λυώνει σάν κερὶ στήν φωτιά ἀπό τήν δύναμι τοῦ θείου πυρός καί παύουν οἱ ἐνέργειές του. Δέν μπορεί τότε ὁ ἄνθρωπος μέ τήν ἀνθρώπινη ἀντίληψι νά καταλάβῃ τά μυστήρια αὐτά τοῦ Θεοῦ Πνεύματος. Οὔτε τίς θεῖες ἀποκαλύψεις, κατά τόν καιρό τῆς προσευχῆς, δέν μπορεί σέ ἄλλους νά ἐξηγήσῃ, παρά μόνο σέ ὄσους εὐρίσκονται στήν ἴδια ἢ ὑψηλότερη κατάστασι ἀπ' αὐτόν, ὅπως ἦταν ὁ προφήτης Δανιήλ, ὁ ὁποῖος δέν μπορούσε νά ἐξηγήσῃ τίς θεῖες ἀποκαλύψεις καί τοῦ τίς ἐξήγησε ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ.

9. Ἐγνωρίσατε κανένα μοναχό ἢ λαϊκό πού νά ἔχη τήν καρδιακή προσευχή;

-Ἐγνώρισα μερικούς ἐρημίτας πού ζοῦσαν στίς τρῶγλες τῶν δασῶν γύρω ἀπό τό μοναστήρι Συχαστρία, τήν σκῆτη Σύχλα, τήν μονή Παλαιά Ἀγαπία, ἀλλά πόσο εἶχαν προοδεύσει στήν ἀρετή μόνον ὁ Θεός τό γνωρίζει. Τώρα ὅλοι αὐτοί ἔφυγαν ἀπό τόν κόσμον. Τήν καρδιακή προσευχή εἶχαν ἐπίσης πατέρες ἀπό τό μοναστήρι μας, ὅπως ὁ π. Γερβάσιος Γκάσπαρ, ὁ π. Παῖσιος Νικητέγκου πού ἦταν ἐπί δεκαετίες ὁ μάγειρας τῆς μονῆς μας (+ 1970) καί ἴσως ὁ κατά σάρκα ἀδελφός μου μοναχός Γεράσιμος Ἡλίου.

Ὅμως ἡ καρδιακή προσευχή εἶναι ἓνα μυστικό ἔργο, τό ὁποῖον γνωρίζει μόνο ὁ Θεός καί αὐτός πού τήν ἔχει δύσκολα τήν λέγει στούς ἄλλους. Μάλιστα μερικές φορές οὔτε ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος δέν γνωρίζει ὅτι ἔχει τήν καρδιακή προσευχή.

Ἐπάρχουν καί λαϊκοί πού ἔχουν αὐτή τήν προσευχή, ὥστε ξεπερνοῦν ἀκόμη καί αὐτούς τοὺς μοναχοὺς. Νά σᾶς εἰπῶ ἓνα θαυμαστό γεγονός πού εἶδα ἐδῶ στήν ἐκκλησία τῆς Μονῆς μας πρὶν ἀπό 10 χρόνια. Εὐρισκόμουν στό Ἅγιο Βῆμα. Εἶχα ἔλθει

στήν ἐκκλησία ἀπό τίς 4 τό πρωί καί ἐδιάβαζα τήν Θεία Μετάληψι μπροστά ἀπό τήν Ἁγία Τράπεζα γονατιστός. Μετά ἀπό λίγη ὥρα ἐμπήκε μέσα μία γυναίκα νά προσευχηθῆ, ἡ ὁποία εἶχε ἔλθει ἀπό τό βράδυ στό μοναστήρι. Δέν τήν ἐγνώριζα. Προσκυνοῦσε ὅλες τίς εἰκόνες καί ἔκανε παντοῦ μετάνοιες. Δέν ἐγνώριζε ὅτι κάποιος ἦταν στήν ἐκκλησία. Ἦταν σκοτάδι, διότι ἦταν τότε χειμώνας. Σάν τήν εἶδα νά προσεύχεται τόσο θερμά, τήν παρατηροῦσα συνεχῶς ἀπό τήν Ὠραία Πύλη. Ἐκείνη ἐπῆγε καί γονάτισε στό μέσον τῆς ἐκκλησίας, ὕψωσε τά χέρια της ὑψηλά καί ἔλεγε ἀπό τήν καρδιά της αὐτά τά λόγια: «Κύριε, μή μέ ἐγκαταλείπης! Κύριε, μή μέ ἐγκαταλείπης!».

Ἐγώ τότε εἶδα ἕνα λαμπρό κίτρινο φῶς γύρω της καί ἐτρόμαξα. Κατόπιν ἡ γυναίκα ἔπεσε μέ τό πρόσωπο στήν γῆ καί προσευχόταν σιωπηλά· ἡ φωτεινή νεφέλη πού τήν περιέλουζε μεγάλωσε περισσότερο καί μετά σιγά - σιγά ἐξαφανίσθηκε. Ἀφοῦ ἔσβησε ἐκεῖνο τό θεῖο φῶς, ἡ γυναίκα σηκώθηκε στά πόδια της καί βγήκε ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία. Ἦταν μία ἀπλή γυναίκα ἀπό τά γειτονικά χωριά μας.

Ἰδοῦ λοιπόν, ποιός ἔχει τό δῶρο τῆς προσευχῆς! Νά, πού καί οἱ λαϊκοί ξεπερνοῦν τούς μοναχοῦς! Ἐγώ ἔκανα μετά Προσκομιδή καί ἀπό τήν μεγάλη μου συγκίνησι ἄρχισα νά κλαίω καί ἔτρεμα μέ τά χαρτιά μνημονεύσεως στό χέρι. Μόνο ὁ Θεός γνωρίζει πόσοι ὑπάρχουν ἐκλεκτοί σ' αὐτόν τόν κόσμο!

10. Κάποιο ἀπό τά πνευματικά του παιδιά ἐρώτησε τόν π. Κλεόπα : Ποιό ἔργο βοηθεῖ περισσότερο τόν μοναχό στήν ἀπόκτησι τῶν ἀρετῶν ; Καί ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

- Ἄκουσε, πάτερ. Ἡ μητέρα ὄλων τῶν ἀρετῶν εἶναι ἡ προσευχή. Ἐάν στήν καθωρισμένη ὥρα τῆς προσευχῆς σου εἶσαι ἀπασχολημένος μέ ἄλλα ἔργα πλὴν τῆς προσευχῆς, γίνεσαι περιγελῶς τῶν δαιμόνων. Ὅλοι οἱ ἅγιοι ἦταν σ' ὀλόκληρη τήν ζωὴ των ἄνθρωποι τῆς προσευχῆς. Πρώτη σου φροντίς νά εἶναι ἡ προσευχή, καί μετά ἡ ἀνάγνωσις, τό γράψιμο καί τό ἐργόχειρο. Νά μήν ἐργάζεσαι στίς καθωρισμένες ὥρες προσευχῆς. Μόνον ὅταν εἶσαι στήν ὑπακοή, εἶσαι δικαιολογημένος νά ἀπουσιάζης ἀπό τήν προσευχή, διότι ἡ ὑπακοή εἶναι ἀνώτερη ἀπό τήν προσευχή.

II. Ποιά είναι η αρμόζουσα προσευχή για τούς άρχαρίους μοναχούς και χριστιανούς;

- 'Ο άγιος 'Ιωάννης τής Κλίμακος λέγει ότι από εμάς δέν ζητᾶ ὁ Θεός τελεία προσευχή, διότι ἡ τελειότης εἶναι γιά τούς άγγέλους. Σ' εμάς τούς άρχαρίους ζητᾶ τήν προφορική προσευχή, τήν προσευχή τῶν άναγνώσεων από τό 'Ωρολόγιο, τό Ψαλτήρι, τήν συμμετοχή στίς ιερές ακολουθίες, στήν Θεία Λειτουργία καί τήν ὑπακοή. 'Ο άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης λέγει ότι ανάλογα μέ τήν πνευματική ἡλικία τοῦ καθενός πρέπει νά συνιστᾶται καί τό ἔργο τῆ νοεράς ἢ καρδιακῆς προσευχῆς. Διότι ἐάν κάποιος άρχίση πρόωρα, χωρίς δηλ. νά ἔχη καθαρισθῆ από τά πάθη, αὐτή τήν ὑψηλή προσευχή, μάταια κοπιᾶζει καί ταράζεται. 'Οπότε λοιπόν, κανείς νά μή άρχίζη τήν πνευματική ζωή μέ καρδιακή προσευχή, ἀλλά μέ τήν πρακτική, ἡ ὁποία συνίσταται από ἑδαφιαίες καί προσκυνητές μετάνοιες, από προσευχές τοῦ 'Ωρολογίου, νηστεία, άνάγνωσι τοῦ ψαλτηρίου καί ἄλλων ὠφελίμων βιβλίων, ὑπακοή καί ταπείνωσι πρός ὄλους. Αὐτός ὁ τύπος τῆς πρακτικῆς ζωῆς εἶναι κατάλληλος γιά ὄλους, καί γιά μοναχούς καί γιά λαϊκούς. 'Ενῶ ἡ νηπτική ζωή προϋποθέτει φυλακή τοῦ νοῦ, νοερά ἔργασία, νοερά καί καρδιακή προσευχή καί ὅ,τι ἀφορᾶ τήν πνευματικότητα τῆς καρδιάς. Αὐτά μάς ἐδίδαξαν οἱ "Άγιοι Πατέρες μας καί διδάσκαλοι τῆς προσευχῆς.

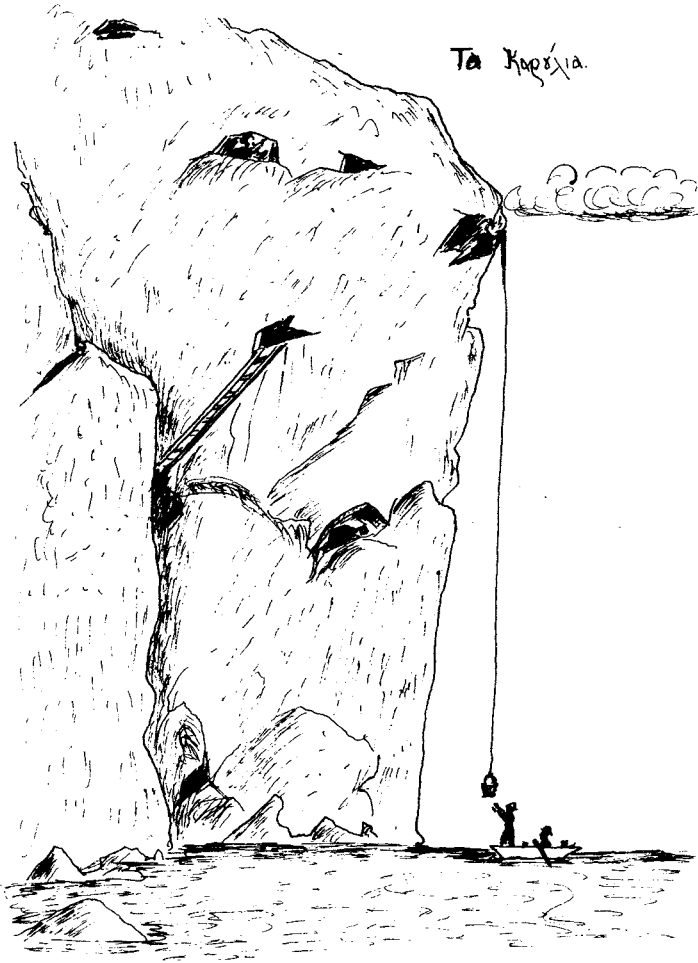
12. "Ένας μοναχός ἐρώτησε τόν π. Κλεόπα: Γιατί, πάτερ, δέν μπορῶ τώρα νά προσευχηθῶ μέ τόν ἴδιο ζῆλο πού εἶχα ὅταν ἦλθα στό μοναστήρι;

- Λόγω τῆς λήθης· διότι ξεχνᾶμε τήν ὥρα τοῦ θανάτου καί τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ. Οἱ "Άγιοι Πατέρες μάς διδάσκουν ὅτι : «ὅπως τό νερό σβῆνη τήν φωτιά, ἔτσι καί ἡ λησμονιά σβῆνει τήν προσευχή».

13. Ποιά εἶναι ἡ ἄσκησις καί οἱ πειρασμοί τοῦ ἐρημίτου μοναχοῦ;

- 'Η ἄσκησις τοῦ ἐρημίτου μοναχοῦ εἶναι ἡ ἀκατάπαυστη προσευχή πού συνοδεύεται από τήν νηστεία. Αὐτές οἱ δύο ἔργασίες εἶναι τά δύο προστατευτικά ὄπλα τοῦ ἡσυχαστοῦ, οἱ δύο πτέρυγες μέ τίς ὁποῖες ἀνεβαίνει μέχρι τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ.

Τα Κρητικά.

Ο έρημίτης πρέπει να είναι μία άσβεστη λαμπάδα άδιαλείπτου προσευχής. Έάν μένης στην έρημο για ήσυχία, ψηχαγωγία ή σπουδές, γνώριζε ότι ούδέποτε θά σε πολεμήση ο διάβολος. "Όταν όμως είπης ότι μένεις για τον Κύριο, αρχίζεις να προσεύχεσαι και να νηστεύεις, τότε θά γνωρίσης τον πόλεμο του σατανά. Λέγει τό Γεροντικό για κάποιον ήσυχαστή, ο οποίος έπηγε στην έρημο και κάποτε του φανερώθηκε ο διάβολος μέ τήν μορφή ανθρώπου και του είπε: «Γιατί ήλθες εδώ;» «Γιά τον Θεό», άπάντησε αυτός. Τότε άρχισε ο διάβολος να τον πολεμά μέ κάθε είδους πειρασμούς για να τον εκδιώξη από τήν έρημο». Γιατί μέ πολεμάς έτσι;» έρώτησε ο έρημίτης τον διάβολο.« Έπει δή ήσουν άνόητος και μου είπες τον λόγο που μένεις εδώ· διότι έγω δέν έγνωρίζα τί έκανες εδώ. Πολλοί άνθρωποι μένουν στην έρημο, αλλά δέν προσεύχονται, ούτε νηστεύουν. Έγω μέ αυτούς δέν έχω καμμία άπασχόλησι».

Όποτε λοιπόν όποιος θέλει να έλθη στό μοναστήρι ή να άναχωρήση για τήν ήσυχία, πρέπει να προσεύχεται πολύ και να νηστεύη, κατά τήν δύναμι του. Διαφορετικά γελά ο διάβολος μέ αυτόν. "Όσο περισσότερο έπιμένει ο μοναχός στην προσευχή, άλλο τόσο και προοδεύει πνευματικά. "Ο άγιος 'Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέγει τά εξής: : "Η δύναμις του βασιλέως φαίνεται στά πολλά όπλα, ενώ ή δύναμις του έρημίτου στην πολλή προσευχή". Ένώ οι πειρασμοί μέ τους όποιους μάχεται ο ήσυχαστής είναι οι εξής: ή άκηδία, ο ύπνος, οι νυκτερινές φαντασίες, ο πόλεμος της πορνείας, ή όργή, ο φόβος, ή υπερηφάνεια, ή κενοδοξία και άλλοι.

14. Πάτερ Κλεόπα, ποιά είναι ή άνώτερη φιλοσοφία για ένα μοναχό ή χριστιανό;

- "Όλοι οι θεϊοι Πατέρες λέγουν ότι ή μεγαλύτερη φιλοσοφία είναι να γνωρίζης τήν άδυναμία σου. Διότι λέγει ο Χριστός: "Όταν ποιήσητε πάντα τά διαταχθέντα ύμιν, λέγετε ότι άχρειοι δοϋλοί έσμεν, ότι ο όφείλομεν ποιήσαι πεποιήκαμεν» (Λουκ. 17,10).

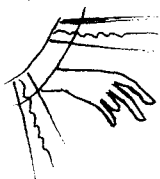
15. Ποιά πνευματική σχέσις ύπάρχει, πάτερ Κλεόπα, μεταξύ προσευχής και άναγνώσεως των ιερών βιβλίων;

- Λέγουν οι "Άγιοι Πατέρες ότι ο νοϋς του ανθρώπου μέ δύο

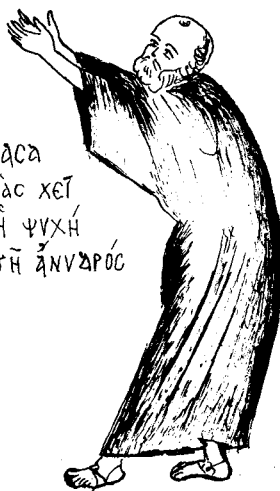
ἔργα γενικά πρέπει νά ἀσχολῆται: Μὲ τὴν ἀνάγνωσι καὶ τὴν προσευχῇ. Αὐτὰ βοηθοῦν πάντοτε τὸ ἓνα τὸ ἄλλο. "Ὅταν εἴμεθα παραγμένοι καὶ ἔχουμε διανοητικό περισπασμό, νά διαβάζουμε περισσότερο τὰ ψυχοφελῆ βιβλία. Καὶ ὅταν ἡ καρδιά μας εἰρηνεῦει καὶ οἱ σκέψεις μας συγκεντρώνονται, τότε νά προσευχόμεθα περισσότερο καὶ λιγώτερο νά διαβάζουμε.

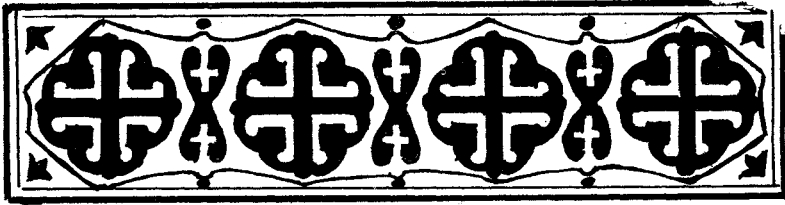
16. Τί ἐννοοῦμε με τὴν προσευχῇ πού γίνεται «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθεία;».

- "Ὅταν προσευχόμεθα νοερά στὸν Θεό, τότε προσευχόμεθα «ἐν πνεύματι», δηλ. ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά ἔχουν τὴν αἴσθησι τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. «'Ὑν ἀληθεία» προσευχόμεθα, ὅταν ἐργαζόμεθα καὶ τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, διότι λέγει ὁ προφήτης Δαβίδ: «Πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια» (Ψαλμ. 118,86). Προσεύχεσαι «ἐν ἀληθεία», ὅταν κάνης τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα, μὲ τὸν νόμο Του καὶ μὲ τὴν ὀρθή πίστι, ὅπως λέγει καὶ πάλι ὁ Ψαλμωδός: «Καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια». (Ψαλμ. 118,142).

διεπέτασα
πρὸς σὲ τὰς χεῖ
ράς μου ἡ ψυχὴ
μου ὡς τῆ ἀνθρώπος
σοι.

ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ;

Σέ μία ἐκκλησία τῆς Ἱερουσαλήμ εἶδα μία εἰκόνα τῶν Ἁγίων Παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ ὑπηρεῖται τῶν ἀρχιερέων κτυποῦν μέ γροθιές στό πρόσωπο τόν Κύριο, ἐνῶ Αὐτός κλίνει τήν κεφαλὴν Του, ὡσάν νά θέλη νά προφυλαχθῆ ἀπό τίς γροθιές. Στό πρόσωπό Του φαίνεται βαθεῖά ἡ θλίψις καί ἡ ἀπορία. Δέν μπορεῖ νά πιστεῦση αὐτό πού τοῦ συμβαίνει. «Λαός μου, τί ἐποίησά σοι; ἤ τί σοι παρηνώχλησα; Τούς τυφλοὺς σου ἐφώτισα, τούς λεπρούς ἐκαθάρισα, τούς νεκρούς ἀνέστησα. Λαός μου, τί ἐποίησά σοι, καί τί μοι ἀνταπέδωκας». (Ἐπί τῷ 12ῳ Ἀντίφωνο τῆς Ἀκολουθίας τῶν Ἁγίων Παθῶν). Πῶς ὑφίσταται μία τέτοια εὐγνωμοσύνη;

Ὡ, ἐάν τό ἔργο αὐτό εἶχε συμβεῖ μόνο τότε! Οἱ χριστιανοί ὅμως ἐπί δύο χιλιάδες τώρα χρόνια κτυποῦν το θεῖο Πρόσωπο τοῦ μεγάλου μας Ἐδεργέτου καί Αὐτός μᾶς ἀντικρύζει μέ λύπη καί ἀπορία.

Εἴμεθα χριστιανοί, φέρουμε τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· δοξάζουμε Αὐτόν καί τό Εὐαγγέλιό Του. Αὐτός μᾶς ἀγάπησε τόσο πολύ, ὥστε ἔδωσε καί τήν ζωὴ Του γιά ἐμᾶς. Καί γι' αὐτό τό ἔργο Του δέν ζητᾶ τίποτε ἄλλο ὡς

αντάλλαγμα, παρά μόνο νά έχουμε αγάπη μεταξύ μας:
«'Εν τούτω γνώσκονται οί άνθρωποι, ὅτι ἐμοί μαθηταί
ἔστε...» (Ίωάν. 13,35) Καί παρ' ὄλα αὐτά, πόση
ἐχθρότης, πόση ἔλλειψις ἀγάπης, πόσο μῖσος βασιλεύει
ἀνάμεσα στούς σημερινούς χριστιανούς. «Πῶς εἶναι
δυνατόν; » μᾶς ἐρωτᾷ ὁ Κύριος μέ ψυχικό πόνο καί
κατάπληξη.

Ίδού εὐρισκόμεθα στόν ἱερό Οἶκο, στήν Ἐκκλη-
σία, στό κατοικητήριο τοῦ Κυρίου, ὁ Ὅποιος μᾶς
ἐκάλεσε στόν Μυστικό Του Δεῖπνο. Ἦλθαμε ἐπίσκεψι
σ' Αὐτόν νά τοῦ ἀπευθύνουμε λόγους ἐδγνωμοσύνης,
εὐχαριστίας γιά τίς ἀναρίθμητες ἐδεργεσίες, τίς ὁποῖες
ἀδιάκοπα χορηγεῖ πρός χάριν μας, καί ἰκεσίας προπαν-
τός, διότι πόσο ἔχουμε ἀνάγκη βοήθειας ἀπ' Αὐτόν.

Ἄλλά πόσο ἐξωτερικά, πόσο ἄδεια ἀπό πίστι καί χάρι καί
χωρίς ἐλλάβια εἶναι τά λόγια καί τά αἰσθήματά μας πρός
Αὐτόν! Στεκόμεθα δίπλα του καί οἱ ματιές μας πλανῶνται ἐδῶ
καί ἐκεῖ· εὐρισκόμεθα γύρω ἀπό τόν θρόνο Του καί
συζητοῦμε πράγματα πού εἶναι ξένα πρός τόν ἱερό αὐτό
τόπο! Καί ὁ Κύριος μᾶς παρατηρεῖ μέ λύπη καί ἀπορία:
«Πῶς εἶναι δυνατόν; Οὔτε μία ἀγαπητική ματιά, οὔτε ἕνα
φιλικό αἶσθημα ἀπό αὐτούς πού κάθονται στό Δεῖπνο μου,
στούς ὁποίους προσφέρω καθημερινῶς τροφή καί πόσι
γιά τήν αἰώνια ζωή τους;»

Ίδού εὐρίσκεσαι μόνος μέ μόνο τόν ἑαυτό σου, στό
ἐσωτερικό ταμιεῖο τῆς καρδιάς σου. Ὁ Κύριος θέλει νά
ἐνοικιάση αὐτό τό σπίτι, λέγοντας:

«Υἱέ μου, δός μοι σήν καρδίαν». Ὑπάρχει ἄραγε
μεγαλύτερη τιμή ἀπ' αὐτή; Καί ὅμως στό βῆμα τῆς
καρδιάς σου σπανίως σιγοκαίει τό φῶς ἑνός κεριοῦ,
σπανίως ἀνεβαίνει ἡ ἐδωδία τοῦ θυμιάματος. Κι ὅμως ὁ
ἐχθρός μέ τό φτυάρι ρίχνει μέσα τίς ἀκαθαρσίες τῶν

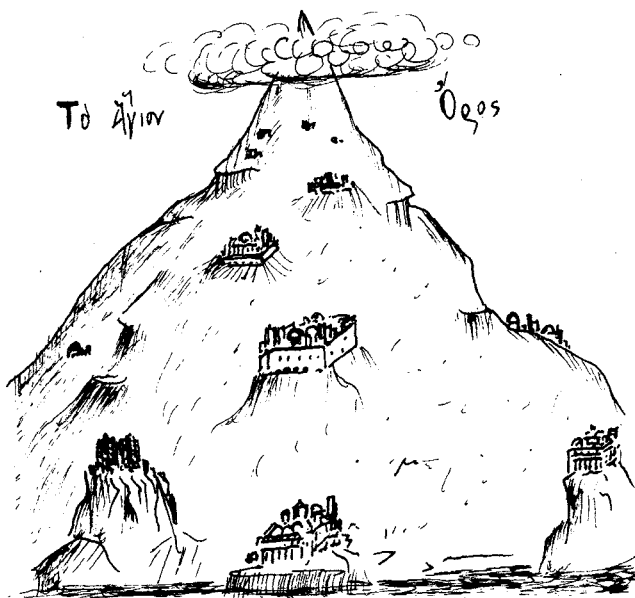
παθῶν καί οἱ πνιγηρές ἀναθυμιάσεις των σοῦ σκοτιζοῦν τόν νοῦ καί σοῦ κόβουν τήν ἀναπνοή. Καί ὁ Κύριος σκεπάζει τό πρόσωπό μέ πόνο καί ἀπορία! «Δεῦτε πρός με, μᾶς καλεῖ ὁ Κύριος, οἱ κοπιῶντες καί πεφορτισμένοι (ἀπό τό φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν σας) ἔλθετε οἱ κληρονόμοι τῆς βασιλείας μου καί ὅλων τῶν ἀγαθῶν μου, τά ὁποῖα ἐτοίμασα ἀπό καταβολῆς κόσμου». Καί δυστυχῶς ὁ κόσμος τρέχει πρός τόν διάβολο καί τά ἔργα του: τίς ἁμαρτωλές ἀπολαύσεις, τήν γαστριμαργία, τό μῖσος, τά ὁποῖα τοῦ ἐξασφαλίζουν τήν κόλασι καί τά αἰώνια βάσανα.

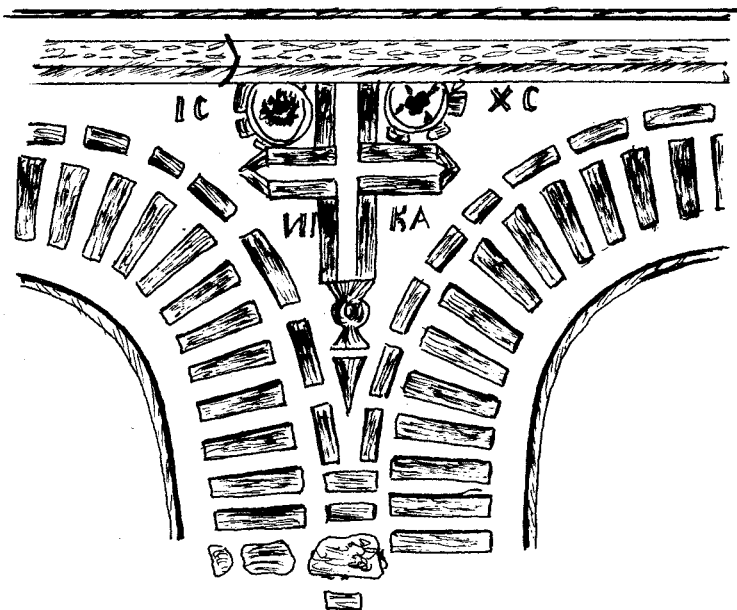

«Πῶς εἶναι δυνατόν αὐτό τό ἔργο;» Μᾶς ἐρωτᾷ ὁ Κύριος μέ πόνο καί ἀπορία.

Ἔτσι λοιπόν στήν ἐσωτερική ζωή μας, στήν καρδιά μας, πού εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου, μέ τίς ἁμαρτίες πού κάνουμε, κτυποῦμε καί πληγώνουμε μέ τά ραπίσματα τῆς ἀγνωμοσύνης μας, τῆς λησμονιάς, τῆς ἀναισθησίας καί ὄλων τῶν ἁμαρτιῶν μας τό Ἅγιο καί Θεῖο Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος μᾶς ἀντικρύζει μέ βαθειά θλίψη, ἀπορία καί κατάπληξι. Πῶς εἶναι δυνατόν;

Ἱερομόναχος Πετρώνιος Προδρομίτης
Δικαῖος Ἱερᾶς Ρουμανικῆς Σκήτης
Τοῦ Τιμίου Προδρόμου
Ἅγιον Ὄρος

**ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΒΟΥΛΤΣΙΣΤΗΣ Ή
Ή ΒΟΥΛΙΣΤΗΣ
(ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΛΕΙΒΑΔΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ)
Τό χωρίον Βούλυστα**

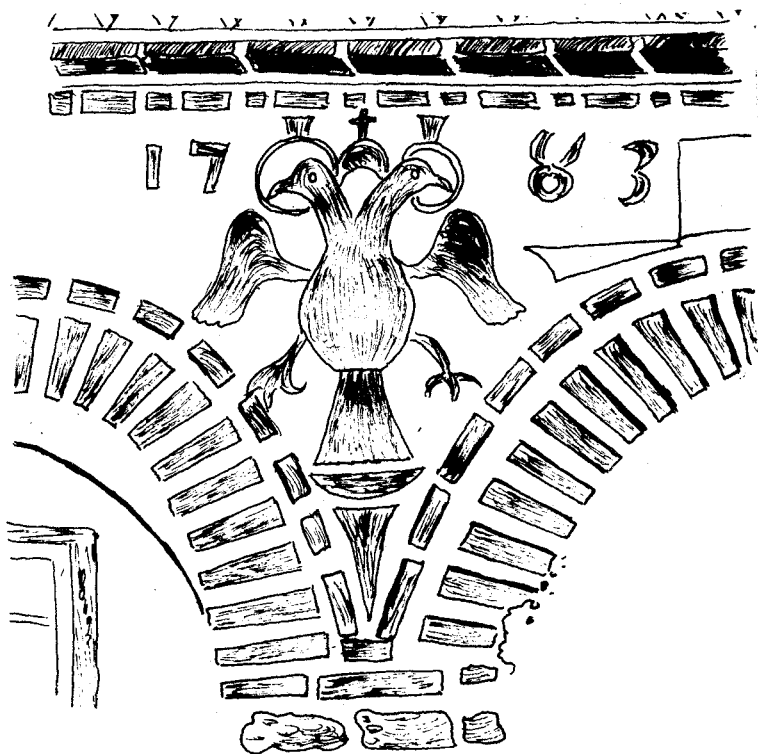
Ὁ μακαριστός Ἐπίσκοπος Κίτρους Παρθένιος στό ἔργο του «Περιγραφή ἐπισκοπικῆς Περιφερείας Κίτρους, Αθῆναι 1918» ἀναφέρεται καί στό Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας Βουλίστης Κατερίνης καί στήν κοινωνική καί ἐθνική του δραστηριότητα. Ἀναδημοσιεύουμε τό σχετικό ἀπόσπασμα ὡς ἕνα ἀκόμη στοιχεῖο τῆς εὐρυτάτης προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἁγίου Ὄρους στούς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους.

Τοῦ χωρίου τούτου τό ὄνομα δέν εἶναι, ὡς λέγουσι, ξένη σλαυική λέξις, ἀλλ' ἐλληνικωτάτη καθ' ἡμᾶς. Βούλυστα (βοῦς - λύσις, βουλυτός) καί οὐχί, ὡς λέγεται, Βούλτσιστα. Κεῖται τό χωρίον τοῦτο ἐπί λοφώδους ὑψηλοῦ μέρους, ἔχον τό μέτωπον πρός ἀνατολάς ἐστραμμένον

καί ὀρίζοντα θαυμάσιον καί πανταχόθεν ἐλεύθερον μετά
θέας ἑξαισίας, ὅπως ἡ κωμόπολις Κολινδρός, ἀπέναντι
τῆς ὁποίας κεῖται κατέχον τό αὐτό ὕψος καί ἀπέχον
αὐτῆς περί τήν μίαν ὥραν. Ἔχει πρὸς ἀνατολάς τήν κωμό-
πολιν ταύτην Κολινδρόν μετά τῶν λοιπῶν λόφων αὐτῆς,
τερπνοτάτων, καί τό μικρόν χωρίων Λώτζιανον μετά τοῦ
ὀλίγον κατωτέρω κειμένου Λιμπανόβου, πρὸς νότον τό
πλούσιον δάσος αὐτῆς καί τοῦ χωρίου Καστανιάς, πρὸς
δυσαῖς τό τῆς Φυλλουριάς καί τό χωρίον Παλλατίτσα
μετά τῆς πόλεως Βερροίας, ἐξ ἧς ἀπέχει περί τὰς τέσσαρας
ὥρας, βορειοδυτικῶς δέ τό ὄρος Βοδενῶν καί Γενιτσῶν
ἔμεθ' ὄλου τοῦ Ῥουμπλουκίου καί τῶν ποταμῶν Ἀλιάκ-
μονος, Ἀζιοῦ καί Γαλλικοῦ καί ὄλων τῶν ἐν τῇ λεκάνῃ
ταύτῃ ἐγκατεσπαρμένων χωρίων μέχρι τοῦ βορειοανατο-
λικῶς ἐκτεινομένου Θερμαϊκοῦ καί τῆς ἐν τῷ μυχῷ αὐτοῦ
νύμφης Θεσσαλονίκης. Πλησίον αὐτοῦ κεῖνται βορειανα-
τολικῶς ἡ Ἱερά Μονή τῆς Σφίντζας περί τήν μίαν ὥραν
ἀπέχουσα, πρὸς βορρᾶν δι' αὐτοῦ τὰ παρακείμενα χωρία
Νεόκαστρον, Μελίκη, Πρόδρομος, ὠρῖαιον διάστημα πε-
ρίπου ἀπέχοντα τὰ δευτέρα καί ἡμίσειαν ὥραν τό πρῶτον,
πρὸς νότον δέ τὰ χωρία Καστανιά καί Συκιά περί τήν μίαν
ὥραν ἀπέχον τό πρῶτον καί μίαν καί ἡμίσειαν τό
δεύτερον. Τό χωρίον εἶναι τσιφλίκιον, Μετόχιον ἀνή-
κον εἰς τήν ἐν Ἀγίῳ Ὀρει Ἱεράν Μονήν τοῦ Ἀγίου
Γρηγορίου, ἥτις ἀποστέλλει εἰς αὐτό ἕνα τῶν Πατέρων
αὐτῆς ὡς οἰκονόμον διαμένοντα ἐν αὐτῷ ἐφ' ὠρισμένον
χρονικόν διάστημα καί διακυβερνῶντα αὐτό. Περιέχει
περί τὰς δεκαπέντε διωρόφους οἰκίας καί περιλαμβάνει
περί τοὺς ἑκατόν κατοίκους Χριστιανούς Ὁρθοδόξους
ἐλληνοφώνους ἀσχολουμένους εἰς τήν γεωργίαν τῶν
δημητριακῶν καί κτηνοτροφίαν αἰγοπροβάτων, βοῶν καί
χοίρων. Ἔχει ἕνα ἱερόν ναόν, τόν τοῦ Ἀγ. Νικολάου, ἐν
τῷ μέσῳ τοῦ χωρίου, καί ἕνα ἱερέα ἱερομόναχον, τόν
Ἀνθιμον Ζησόπουλον, διατηρούμενον ὑπό τοῦ Μετοχίου

καὶ διαμένοντα ἐν αὐτῷ. Τὸ Μετόχιον τοῦτο ἐχρησίμευσε καὶ χρησιμεύει ὡς εἰς εὐεργετικός καὶ φιλανθρωπικός σταθμός καὶ ξενῶν φιλοξενῶν πάντας τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους καὶ φιλοξενίας καὶ περιποιήσεως δεομένους.

Ἐχρησίμευσε δὲ τὰ μέγιστα κατὰ τὸν πρό τοῦ τουρκικοῦ Συντάγματος ἐπὶ Τουρκοκρατίας μακεδονικόν κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἀγῶνα, καθόσον μετ' αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνησίας συνειργάσθη μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν φιλοξενούν, προφυλάσσον, ἀποκρύπτων, τροφοδοτοῦν καὶ παντοιοτρόπως διευκολύνων τὸ ἔργον αὐτῶν. Διὰ τῆς

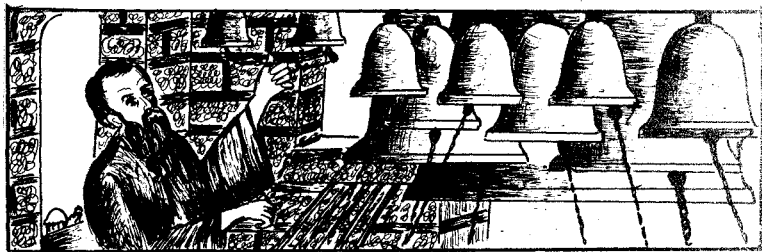

δραστηρίου δέ καί πολλάκις ῥιψοκινδύνου ἐνεργείας τῶν κατά καιρούς λίαν ἀξιεπαίνων καί ἀξιοζήλως πατριωτικωτάτων Πατέρων τῆς Ἱερᾶς τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Ἀγιορειτικῆς Μονῆς οἰκονόμων αὐτοῦ εἶχε καταστή τοῦτο κέντρον καί ἐστία πάσης ἀνταρτικῆς ἐλληνικῆς κινήσεως καί δράσεως τοῦ τμήματος τούτου τῆς ἡμετέρας περιφερείας. Τό χωρίον ἀριθμεῖ βίον ἄνω τῶν διακοσίων ἐτῶν. Κυβερνᾶται δέ σήμερον ὑπό τοῦ οἰκονόμου κ. Ἀνδρέου Γρηγοριάτου.

Τὸ Κονάκιον τοῦ Μετοχίου Βούλτσιον.

Ὁ φαivόμενος Μοναχὸς εἶνε ὁ Γεώργιος Βασιλάκη, Οἰκονόμος τοῦ Μετοχίου κατὰ τὸ 1904 παρὰ τὸ ἀξιότιμον.

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΡΟΥΜΑΝΙΚΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Πολλοί άγιοι και θεολόγοι εξύμνησαν με τά ίδια τά τους λόγια, όπως τούς τά υπαγόρευε ή καρδιά τους, τήν παρουσία και προσφορά τού 'Αγίου Όρους στόν κόσμο διά μέσου τών αιώνων. Έτσι για κάθε άνθρωπο τό 'Αγιον Όρος έχει κάτι νά δώση, μά για τόν ορθόδοξο χριστιανό δέν δίνει απλώς κάτι, αλλά προσφέρει όλο τόν πνευματικό πλούτο, όλο τόν εαυτό του, πού είναι ή ζωντανή αίσθησις χάριτος τού Παναγίου Πνεύματος. Το ίδιο γίνεται και με τούς 'Αγίους και Θεοβαδίστους Τόπους. Μολονότι άνήκουν διοικητικώς ως επί τό πλείστον στους Έλληνας, έν τούτοις πνευματικώς άνήκουν σ' όλους τούς ορθοδόξους τής γής, διότι αποτελούν κοινό προσκύνημα και ένώνουν τούς ορθοδόξους λαούς πού έχουν κοινή πίστι, ένα Θεό, ένα βάπτισμα, ένα σκοπό.

Έτσι λοιπόν, όσάκις ξεκινούν άνθρωποι από τήν πλέον απομακρυσμένη πατρίδα για νά ένδυθουν στόν 'Αθωνα τό ιερό Σχημα ή προσκυνήσουν τά άγια σκηνώματά του, έρχονται ως άσωτοι υιοί στό σπίτι τού πατέρα τους. Έρχονται στους φίλους και άδελφούς τους, πού τούς άγάπησαν και εύλαβήθησαν, πριν τούς γνωρίσουν σωματικώς. Περπατούν με τά πόδια στόν τόπο πού ίσως επί χρόνια όνειρευόντο νά τόν βαδίσουν, νά γευθουν τούς καρπούς τού Πνεύματος, νά ειρηνεύσουν και νά άπαλλαγουν από τό άγχος τής συγχρόνου ζωής.

Είμεθα όλοι οί όρθόδοξοι μία οίκογένεια, πού γιά νά ζήση, έχει τά χωράφια και περιβόλια της. Αύτά είναι τά ιερά μας προσκυνήματα, οί τόποι τών ένδόξων μαρτύρων, οί σπηλιές τών όσίων, τά άγίασματα, οί εκκλησίες, τά μοναστήρια. 'Ανάμεσα σ' αύτά έξέχουσα θέσι στην καρδιά τών όρθοδόξων πιστών έχει τό "Άγιον Όρος, ώς πηγή ύδατος άλλομένου εις ζωήν αιώνιον.

Μόνον στό "Άγιον Όρος, κατά ένα ιδιαίτερο τρόπο, μπορούν νά ζούν χριστιανοί όρθόδοξοι άπό κάθε φυλή και έθνότητα. 'Εδώ δέν σέ έρωτά κανείς πού γεννήθηκες, ποιός είσαι, αλλά πώς πάει ό άγώνας, ή μετάνοια, ό πόθος τού παραδείσου. Τέτοιοι λαοί εδώ και πολλούς αιώνες πριν κατοίκησαν στό "Άγιον Όρος και τό άγίασαν μέ τούς άσκητικούς των άγώνες. Έλληνες, ρώσοι, σέρβοι, βούλγαροι, ρουμάνοι και άλλοι.

Ό ρουμανικός λαός, μέ τόν μοναχισμό τού όποίου θά άσχοληθούμε σ' αύτή τήν έργασία μας, συνδέθηκε άρρήκτως μέ τό "Άγιον Όρος άπό τό δεύτερο άκόμε ημισυ τού 14ου αιώνος. 'Από ρουμάνους ιστορικούς μαθαίνουμε ότι ό γνωστός διδάσκαλος τής νοεράς προσευχής, όσιος Γρηγόριος ό Σιναίτης, όταν πρός δυσμάς τού βίου του άσκήθηκε στά Παρόρια τής Θράκης, είχε στην συνοδεία του και ρουμάνους μοναχούς. 'Απ' αυτούς ιδρύθηκε μέ έπικεφαλής τόν μαθητή τού όσίου, άγιο Θεοδόσιο, Μονή στό Κελιφάρεβο τού Τυρνόβου, ή όποία και άπετέλεσε τό πρώτο κοινοβιακό κέντρο μεταδόσεως τού άγιορειτικου μοναχισμού στά βόρεια τού Δουνάβεως.

Η Χάρις τού Θεού πού ένοποιεί και άγιάζει τούς λαούς, τήν ίδια εποχή θά όδηγήσει τά βήματα τού θεοσεβουδ ήγεμόνος τής Ούγγροβλαχίας Βλαδισλάβου τού Α' στό "Άγιον Όρος, διά τού όποίου θά έγκαινιασθή και τοπικά ό δεσμός αύτός. Τό πρώτιστο έργο στον "Αθωνα ήταν ή ανακαινίσις υπό τού ίδιου τής 'Ιεράς μονής Κουτλουμουσιού τό 1370. Έκτοτε ή Μονή αύτή θά διευκολύνη γιά ένα διάστημα τήν έλευσι και έγκατάστασι τών ρουμάνων μοναχών στό "Άγιον Όρος και θά ύποβοηθήση στην δημιουργία ενός κλίματος συναδελφώσεως και κοινωνίας έν Χριστώ τών δύο όρθοδόξων λαών.

Οί ρουμάνοι, άσυνήθιστοι μέχρι τότε στον κοινοβιακό θεσμό, τόν όποιον θεωρούσαν σκληρό και άσκητικό, γρήγορα θά αναχωρήσουν άπό τήν άδελφότητα τής Μονής γιά νά έγκατασταθούν στην Κουτλουμουσιανή σκήτη. 'Εκει θά παραμείνουν επί 200 χρόνια ζώντας μέ τό σκητιώτικο και ήσυχαστικό τυπικό, όπως άλλωστε τό ζούσαν μέχρι τότε, ως ήσυχασται και έρημίται στην πατρίδα τους.

'Αλλά ό κοινοβιακός ρουμανικός μοναχισμός, ως πρώτο διδάσκα-

λο και ένσαρκωτή του ἐγνώρισε στὸν Ἄθωνα τὸν δσιο Νικόδημο Τισμάνο (Βλέπε Ἰωαννικίου Μπάλαν, Ρουμανικὸ Γεροντικὸ, Θεσ/νίκη 1985, σελ. 47). Ὁ δσιος Νικόδημος, γεννημένος στὸ Πριλέπ τῆς Σερβίας ἀπὸ ρουμάνους γονεῖς, ἦλθε στὸ Χιλιανδάρει νά μάθῃ ὑπακοή καὶ ταπεινῶσι γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς του. Προσφέρεται δλοκληρωτικὰ στὸν Θεὸ καὶ ὡς δῶρα λαμβάνει τίς θεῖες δωρεές : κάθαρσι ἀπὸ τὰ πάθη, εἰρήνη λογισμῶν, προσευχὴ, θεωρία τοῦ Θεοῦ. Ἀναδεικνύεται ἡγούμενος τῆς Μονῆς του, Πρωτεπιστάτης τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, Προορατικὸς Πνευματικὸς καὶ πατὴρ ἑκατοντάδων μαθητῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων Ἕλληνες, σέρβοι, βούλγαροι καὶ ἄλλοι. Μετὰ ἀπὸ κάποια θεϊκὴ ἀποκάλυψι πού ἀσφαλῶς θά τὸν καλοῦσε, ὡς τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, νά ἐπιστρέψῃ στὴν Ρουμανία γιὰ νά μεταδώσῃ ὅ,τι καλὸ ἐπῆρε καὶ ἔζησε ὁ ἴδιος στὸν Ἄθωνα, ἦλθε στὴν σημερινὴ Ὀλτένια τῆς Οὐγγροβλαχίας. Ἐκεῖ γίνεται ὁ θεμελιωτὴς μοναστηριῶν μὲ τὸ ἄγνωστο μέχρι τότε κοινοβιακὸ σύστημα. Τὰ ἱδρυμένα ἀπὸ τὸν ἴδιο μοναστήρια, τὸ Τισμάνο, ὅπου καὶ ὁ τάφος του, ἡ Βοντίτσα, τὸ Πρισλόπ καὶ ἄλλα πού διοργάνωσε, ἔγιναν ἀπὸ τότε τὰ περιφημότερα κέντρα τῆς ἀγιορειτικῆς παραδόσεως. Σχολαὶ καλλιγραφίας, βυζαντινῆς μουσικῆς, μεταφράσεως καὶ ἀντιγραφῆς βιβλίων ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ στὴν ἰδικὴ των γλῶσσα φιλοξενήθησαν ἐπὶ αἰῶνες στὰ μοναστήρια αὐτά.

Ἐάν λαμπρῶς ἔχη νά καυχᾶται ἡ Οὐγγροβλαχία γιὰ τὸν δσιο Νικόδημο, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο ἔχει νά σεμνύνεται καὶ ἡ Μολδαβία γιὰ τὸν δσιο Παῖσιο Βελιτσικόβσκυ (ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 146), ἡσυχαστὴ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν μονῶν τῆς Μολδαβίας. Ξεκινώντας αὐτὸς ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν νότιο Ρωσία, ὅπου γεννήθηκε τὸ 1722, ἦλθε στὰ μοναστήρια τῆς Οὐκρανίας, τῆς Μολδαβίας καὶ κατέληξε στὸν Ἄθωνα. Ὁ πόθος του ἦταν νά εὔρη διδάσκαλο τῆς νοερᾶς προσευχῆς καὶ νά παραδοθῇ στὸ θεῖο θέλημα. Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ὅμως ἀναδεικνύει τὸν ἴδιον σὲ λίγα χρόνια διδάσκαλο τῆς προσευχῆς καὶ πνευματικὸ ὁδηγὸ 65 μαθητῶν, μὲ τοὺς ὁποίους ἀσκήθηκε κοινοβιακὰ στὴν Σκήτη τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, πού ἀνήκει στὴν μονὴ τοῦ Παντοκράτορος.

Ἐπανερχόμενος στὴν Μολδαβία μὲ τὴν συνοδεία του, διοργάνωσε τὴν μοναχικὴ ζωὴ, κατὰ τὰ αυστηρὰ ἀγιορειτικὰ τυπικά, καὶ ἀνέδειξε πλῆθος μαθητῶν, ρουμάνων, ρώσων, ἑλλήνων καὶ βουλγάρων, δεδομένου ὅτι ἐγνώριζε ἅπταιστα τίς γλῶσσες ἑλληνικὰ καὶ σλαβωνικὰ. Πρὸ τοῦ μακαρίου τέλους του ἄφησε 800 μαθητὰς στὸ Νεάμτς, 350 στὴν Ντραγκομίγνα καὶ 200 στὸ Σέκου.

Τό ἔργο μεταφράσεως πατερικῶν κειμένων ἦταν ἀποκλειστικά ἔργο τῶν μοναχῶν, τούς ὁποίους ὁ Ὅσιος εἶχε καταρτίσει σέ ὁμάδες γιά τίς μεταφράσεις, διορθώσεις, ἐκτύπωση, βιβλιοδεσία καί διανομή τῶν βιβλίων δωρεάν στόν λαό τοῦ Θεοῦ. Σ' αὐτή τήν ὑπηρεσία ἀσφαλῶς ἐβοήθησαν καί πολλοί Ἕλληνες ἀγιορεῖται μοναχοί γιά τήν ἐκμάθησι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης στούς ρουμάνους μοναχοῦς, γιά τήν διατήρησι τῶν παραδοσιακῶν τυπικῶν τοῦ Ἁθωνοῦ καί τήν ἀκριβῆ ἐξάσκησι στό ἔργο τῆς νοεράς προσευχῆς. Στήν ἀδελφότητα αὐτοῦ τοῦ Ὀσίου ξεκίνησε νά ὑπάγῃ ἀπό τήν Μονή Διονυσίου ὁ ὄσιος Νικόδημος ἀλλά ὁ Θεός τόν προώριζε γιά ἄλλο ἔργο στό Ἅγιον Ὄρος καί στήν Ἑλλάδα. Ἀκόμη καί αὐτός ὁ μέγας Παῖσιος, παρά τίς πολλές του ἀσχολίες, δέν ὤκνησε στήν ζωή του νά μεταφράσῃ περὶ τὰ 40 πατερικά ἔργα καί νά γίνῃ ὁ ἴδιος μεταλαμπαδευτής μέ τόν λόγο, τήν γραφίδα καί τό ἅγιο παράδειγμά του τῆς ἑλληνικῆς πατερικῆς σοφίας καί τοῦ ἀγιορειτικοῦ πνεύματος στούς μοναχοῦς καί τόν λαό τῆς Ρουμανίας.

Τά μοναστήρια πού πνευματικῶς ἐκυβέρνησε μαζί μέ ἄλλα γειτονικά, ἀποτελοῦν σήμερα στήν Ρουμανία μιά ὄσασι ἐσωτερικῆς ἀναψυχῆς καί διατηροῦν ὅλα μαζί τήν ὀνομασία «Μικρό Ἅγιον Ὄρος». Στό βάθος αὐτῆς τῆς περιοχῆς, στέκεται ἐπιβλητικός «ὁ Ἁθῶς τῆς Ρουμανίας», τό βουνό Τσααχλέου, τό ὁποῖον ἔχει ὕψος 1910 μέτρα, μήκος στήν κορυφή του 6 χιλιόμετρα καί στήν βάσι του 30. Στήν κορυφή του δεσπόζει ἡ ἐκκλησία τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, πύ χαμηλά ἕνας τεράστιος πέτρινος βράχος μέ τό ἑλληνικό ὄνομα «Παναγία» καί γύρω του φυσικές σπηλιές, ἀσκητήρια, καθίσματα καί σκῆτες. Ὅλα θυμίζουν Ἅγιον Ὄρος. Ἐκκλησίες, τοπωνύμια, μόνες, παραδόσεις, τυπικά. Κάθε ὀρθόδοξος λαός φιλοδοξεῖ νά φέρῃ τό Ἅγιον Ὄρος στήν πατρίδα του, νά ἀτενίσῃ τίς βουνοκορφές του, νά ἀνεβαίῃ στήν ἐκκλησία του καί ἐκεῖ νά μεταμορφῶνεται. Τέτοιο μικρό Ἅγιον Ὄρος ἔχει καί ἡ Σερβία σέ μία περιοχή πού λέγεται Ὀφτσαρ Μπάνια καί περιέχει περὶ τα II μοναστήρια, ἀπό τὰ ὁποῖα τὰ 8 λειτουργοῦν μέ ὀλίγους μοναχοῦς.

Ἡ μοναχική ζωή καί παράδοσις τοῦ Ἁθωνοῦ ἤλθαν γιά πρώτη φορά στό Τσααχλέου τόν 16ον αἰῶνα. Ὁ ὄσιος ρουμάνος μοναχός Πίωρ, πού ἔζησε πολλά χρόνια στό Ἅγιον Ὄρος μετέφερε ὁ ἴδιος σήμαντρα καί καμπάνες ἀπό τόν Ἁθῶνα, τὰ ἐτοποθέτησε στίς σκῆτες πού ἦταν γύρω ἀπό τό Τσααχλέου καί καθώρισε νά κτυποῦν στίς ἀνάλογες στιγμές τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ 24ώρου, ὅπως καί στό Ἅγιον Ὄρος. Τον 18ον αἰῶνα λειτούργησαν ἐκεῖ τριγύρω 12 κοινοβιακές σκῆτες πού διατήρησαν σέ ὕψηλό ἐπίπεδο τήν πνευματική ζωή τῶν

κατοικων τῆς περιοχῆς. Ἔτσι μέχρι σήμερα συνεχίζεται ἡ πατροπαροδοτῆ συνήθειά των νά ἀνεβαίνουν στήν κορυφή τοῦ ἰδικοῦ των Ἐθνος τὴν δὴν Αὐγούστου κάθε ἔτους, νά τελοῦν ἀγιασμό, Θεία Λειτουργία καί νά κοινωνοῦν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Τό Ἅγιον Ὅρος ἐπέδρασε καί περαιτέρω μέ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ τῶν ἐκκλησιῶν του, τόσο στά Καθολικά τῶν ρουμανικῶν μοναστηριῶν, ὅσο καί στίς ἐπαρχιακές ἐκκλησίες. Σ' ὄλους τοὺς ναοὺς των ὑπάρχει ἐσωτερικά μία σειρά ἀγιορειτικῶν στασιδίων, δεξιά καί ἀριστερά σχηματίζονται οἱ λεγόμενοι χοροί, στό μέσο τους τό ἀναλόγιο, ἀπέναντι ὁ ἀρχιερατικὸς θρόνος. Ἐπὶ πλέον τὰ τέμπλα των εἶναι ὅλα σχεδόν ξυλόγλυπτα, οἱ τροῦλλοι, οἱ ἀψίδες, οἱ κίονες, τὰ κιοκόκρανα, τὰ πάντα σχεδόν παρουσιάζουν τὴν ἔκφρασι τοῦ βυζαντινοῦ καί ἀγιορειτικοῦ πνεύματος.

Το ἴδιο ἰσχύει γιὰ τὴν ἀγιογραφία καί τοιχογραφίες. Ἀφθονες ἑλληνικὲς εἰκόνες μέ χρονολογία κατασκευῆς των τόν 17ον, 18ον, καί 19ον αἰῶνα. Τέτοιες ὑπάρχουν στίς μονές Μπιζερικάνι, Πιγκαρᾶς, Τσιολάνου, Μπίστριτσα, Νεάμιτς κ. ἄ. Τοιχογραφίες μέ τίς γνωστὲς σειρὲς τῶν ἀγίων ἔχουν ἑλληνικά ὀνόματα καί περγαμηνές, ὅπως στήν ἡγεμονικὴ ἐκκλησία τῆς Τιγκόβιστας, ὅπου λειτουργοῦσε ὁ ἅγιος Νήφων Διονυσιάτης, τοῦ ἀγίου Νικολάου τῆς πόλεως Ἄρντζες, στήν ἐπισκοπικὴ ἐκκλησία τῆς Ὀσίας Παρασκευῆς τῆς πόλεως Ρομάν καί ἄλλοῦ.

Ἀλλὰ καί ἡ τέχνη τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς εἶχε τοὺς ἐπαξίους ἐκπροσώπους της στήν Ρουμανικὴ Ἐκκλησία, οἱ ὁποῖοι ἔλαβαν τὰ φῶτα ἀπὸ τό Ἅγιον Ὅρος. Πρῶτος μεταφραστής ἑλληνικῶν μουσικῶν κειμένων εἶναι ὁ ἱερομόναχος Μακάριος ὁ Διδάσκαλος (1770 - 1836) ὁ ὁποῖος μετέφρασε στήν γλῶσσα του τό Θεωρητικὸ τῆς Βυζ. Μουσικῆς, τό Ἀναστασιματάριο καί τό Εἰρμολόγιο. Το ἔργο του συνεπλήρωσε ἀργότερα ὁ ὄσιος Νεκτάριος ὁ Πρωτοψάλτης, ὁ ὁποῖος ἀσκήτεψε στὸν Ἄθωνα περὶ τὰ 70 χρόνια καί ἐχάρισε τόσο στοὺς ρουμάνους συμπατριώτας του, ὅσο καί στοὺς Ἕλληνας, τὰ μελωδικώτερα καί ἡδύφθογγα ἀργά μαθήματα, Χερουβικά, Ἀξιόν ἐστιν, πολυελέους, Δοξαστικά καί ἄλλα. Ὄταν ὁ ἴδιος ἦλθε στὸν Ἄθωνα, δέν εὔρε τίποτε ἀπὸ τὰ μέλη πού ἐψάλλοντο στό Ἅγιον Ὅρος στήν μητρικὴ του γλῶσσα. Ἔτσι σ' ὅλη τὴν ζωὴ του ἐργάσθηκε γιὰ τὴν μετάφρασι αὐτῶν τῶν ἐντέχνων μουσικῶν κειμένων, τῶν ὁποίων ἄλλα διεσκεύασε ἢ ἔγραψε καινούργια. Σήμερα ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ παραμερίζεται στήν Ρουμανία ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ. Κάτι παρόμοιο κινδυνεύει νά ὑποστῇ καί ἡ ἰδικὴ μας Ἐκκλησία σὲ μερικά μέρη.

Εὐτυχῶς ὅμως ὅτι στὰ ρουμανικά μοναστήρια διατηρεῖται σχεδόν παντοῦ ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ, ἐνῶ στίς ἐπαρχιακὲς ἐκκλησίες εἰσήχθη παντοῦ ἡ εὐρωπαϊκὴ. Τοῦτο ἰσχύει μόνο γιὰ τὴν θεία Λειτουργία, ὄχι γιὰ τὸν ὄρθρο ἢ ἄλλες ἀκολουθίες, οἱ ὁποῖες ψάλλονται μὲ τούς βυζαντινοὺς ἤχους καὶ μὲ μεγαλοπρέπεια.

Ἐπίσης ἡ διάταξις τῶν ἀκολουθιῶν, ἐσπερινοῦ, ὄρθρου, Θείας Λειτουργίας καὶ ἄλλων τηρεῖται ἐπακριβῶς, ὅπως καὶ στὸ Ἅγιον Ὅρος, μὲ ἐλάχιστες μόνο παραλλαγές στὸ τελετουργικὸ μέρος. Τὰ τάλαντα καὶ οἱ καμπάνες, τὰ σήμαντρα οἱ τυπικὲς μετάνοιες, οἱ μοναχοὶ μὲ τὸν μανδύα των, οἱ ψαλμωδίες, οἱ ἑδαφιαῖες μετάνοιες μπροστὰ στὰ προσκυνητάρια τῶν ἁγίων, οἱ γονυκλισίες, ἡ τράπεζα τοῦ φαγητοῦ, ἡ ἀνάγνωσις τὴν ὥρα τῆς τραπέζης, ἡ ἀποχὴ κρέατος καὶ μάλιστα ὑποχρεωτικὴ σὲ ὀρισμένες μονές, οἱ νηστείες, οἱ ἑορτές, οἱ ἀγρυπνίες τὰ πάντα σχεδόν ἀποτελοῦν ἀντίγραφο τῆς εἰκόνας καὶ τοῦ λειτουργικοῦ πλοῦτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἡ εὐλάβεια των στοὺς Ἁγίους, πρὸς τιμὴν τῶν ὁποίων ψάλλουν διαφόρους χαιρετισμούς, εἶναι κάτι τὸ ξεχωριστό γιὰ τούς ρουμάνους χριστιανούς. Ὅλοι στέκονται γονατιστοὶ καὶ τούς ἀκούουν μὲ μεγάλη εὐλάβεια. Ἐχουν μάλιστα καὶ ἰδιαίτερο λειτουργικὸ βιβλίον με 30 χαιρετισμούς διαφόρων ἁγίων, τὸ ὁποῖο ὀνομάζουσι «Ἀκάθιστο». Ἀπὸ τὰ πνευματικὰ τους ἀναγνώσματα τὴν πρώτη θέσι στὸ κελλί τῶν μοναχῶν ἔχει τὸ ψαλτήρι. Καὶ μέχρι σήμερα ὑπάρχουν γέροντες μοναχοὶ ποὺ τὸ λέγουσι ἀπὸ στήθους, ἐνῶ στὴν μονὴ Συχαστρία, ποὺ εἶναι σήμερα τὸ ἀσκητικώτερο μοναστήρι στὴν Μολδαβία, ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ψαλτηρίου εἶναι ἀδιάκοπος. Κάθε ἀδελφός ἐκ περιτροπῆς καθ' ὅλο τὸ 24ωρο διαβάζει καθίσματα τοῦ ψαλτηρίου ἐπὶ δύο ὥρες στὴν ἐκκλησία τῆς Μονῆς. Κάποτε ἐρώτησαν ἓνα μοναχό: «Γιατί διαβάζεις τὸ ψαλτήρι;» Καὶ ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Διότι περιέχει ὅλων τῶν εἰδῶν τίς προσευχές.» Ἐάν γιὰ τούς ἁγιορεῖτας ἡ συχαστὴς τὸ κομποσκοῖνι ἀντικαθιστᾷ ὅλες τίς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, πλὴν τῆς Θείας Λειτουργίας, γιὰ τούς ρουμάνους τὴν προνομιακὴ αὐτὴ θέσι κατέχει τὸ ψαλτήρι. Αὐτὴ ἡ παράδοσις βέβαια δέν εἶναι καθαρῶς ἁγιορευτικὴ, ἀλλὰ προῆλθε ἀπὸ ἀρχαῖα μοναχικὰ τυπικά.

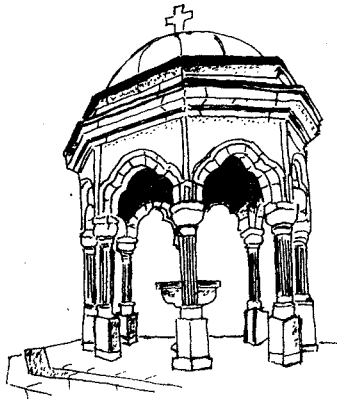
Ἡ λιτάνευσις ἱερῶν εἰκόνων πηγάζει ἀπὸ τὴν λειτουργικὴν πρᾶξιν τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ πιστοὶ τῆς Ρουμανίας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἱερό κληρὸν λιτανεύουσι τίς ἱερὲς εἰκόνες των μὲ ἐξαπτέρυγα, λάβαρα, θυμιάματα, λαμπάδες καὶ ψαλμωδίες.

Ἡ ὑπαρξις θεομητορικῶν εἰκόνων στὰ ρουμανικά μοναστήρια καὶ σ' ὅλες σχεδόν τίς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας καὶ ἡ βαθυτάτη εὐλάβεια τῶν

πιστών στην Κυρία Θεοτόκο, έχει ἴσως τό ξεκίνημά της ἀπό τά ἀθωνικά μοναστήρια, τά ὁποῖα ἀνέκαθεν θεωροῦσαν ἀναγκαῖο νά ἔχουν θαυματουργές εἰκόνες τῆς Θεομήτορος.

Ὅ,τι εἶναι ἡ πανηγύρις τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στήν Μονή τῶν Ἰβήρων, εἶναι καί οἱ πανηγύρεις τῆς ἰδίας ἑορτῆς στήν μονή Πούτνα τῆς Μπουκοβίνας, στήν μονή Ντίντρον Λέμν τῆς Ὀλτένιας καί στήν μονή Νικούλα τῆς Τρανσυλβανίας μέ τήν πάνδημο συμμετοχή τοῦ λαοῦ καί τήν λιτάνευσι τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων τῆς.

Τό προσωπικό πρόγραμμα προσευχῆς καί ἀναγνώσεως τοῦ ρουμάνου μοναχοῦ ἔχει τίς ρίζες του στήν ἀγιορειτική παράδοσι, μέ τήν διαφορά ὅτι στό Ἅγιον Ὄρος τό Θεοτοκάριο, οἱ Παρακλήσεις τῆς Θεοτόκου καί οἱ Χαιρετισμοί λέγονται στήν ἐκκλησία, ἐνῶ στήν Ρουμανία ἀποτελοῦν καί προσωπικό κανόνα προφορικῆς προσευχῆς γιά κάθε μοναχό στό κελλί του.

Πέρα ἀπό ὅλα αὐτά, στά ὁποῖα θά μπορούσαμε καί ἄλλες συγκρίσεις νά κάνουμε, οἱ δεσμοί μέ τό Ἅγιον Ὄρος διατηρήθηκαν ἐπί πέντε συνεχεῖς αἰῶνες διά τῆς ὑπό τῶν εὐσεβῶν ἡγεμόνων τῆς Ρουμανίας προστασίας τοῦ Ἅθωνος. Ἡ ἀνακαινίσις πολλῶν ἀθωνικῶν μοναστηριῶν, ἡ ἴδρυσις νέων κτισμάτων, ἡ παραχώρησις ἐδαφικῶν ἐκτάσεων στήν Ρουμανία (Μετόχια) γιά τίς ὑλικές ἀνάγκες των, ἡ χορηγίσις δωρεῶν ἀποτελοῦν ἀξιόλογα δείγματα ἀρρήκτου δεσμοῦ καί ἀπείρου σεβασμοῦ τῶν ρουμάνων πρός τό Ἅγιον Ὄρος.

Ὅπωςδὴποτε στό ἔργο τῆς μεταδόσεως τῆς ἀγιορειτικῆς παραδόσεως στήν Ρουμανία ἐβοήθησαν τά μέγιστα αὐτοῖ οἱ ἡγεμόνες, μερικοῖ

τῶν ὁποίων ἀγίασαν, ἄλλοι ἐμόνασαν σέ ἀγιορείτικα μοναστήρια, ὅπως ὁ Πέτρος Ράρες (Παχώμιος μοναχός) στήν μονή Καρακάλλου καί ἄλλοι πού ἐτελειώθησαν ὀσιακῶς. Μόνον ὁ ἡγεμών τῆς Μολδαβίας Στέφανος ὁ Μέγας ἵδρυσε 48 ἐκκλησίες στήν Ρουμανία καί ἀνακαίνισε πολλές Μονές τοῦ Ἁθωνοῦ, μεταξύ τῶν ὁποίων καί μέγα τμήμα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

Δικαίως λοιπόν μέχρι σήμερα μνημονεύονται στά δίπτυχα ὑπό τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων ὡς κτίτορες καί εὐεργέται τῶν μοναστηριῶν τους. Ἔτσι ἀποτίομεν ἐλάχιστο φόρο εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτούς τοὺς ἐκλεκτοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ καί εὐεργέτας μας.

Γιὰ τοὺς ρουμάνους μοναχοὺς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὡς τόπος ἀσκήσεως, κατέχει τὴν κεντρικώτερη θέσι στήν καρδιά τους. Τὰ βλέματα τους εἶναι πρὸς τὰ ἐδῶ ἐστραμμένα, μέ κάποια μυστική ἐλπίδα ὅτι κάποτε θά ἀξιωθοῦν νά πατήσουν τὰ ἱερά χώματά του, ἔστω ὡς ταπεινοὶ προσκυνηταί. Παράλληλα ὁ σεβασμὸς τῶν ρουμάνων χριστιανῶν γιὰ τὸν Ἁθωνα καί τοὺς ἀσκουμένους ἐδῶ πατέρας εἶναι πέρα ἀπὸ κάθε περιγραφή. Ἀρκεῖ κανεὶς νά ἐπισκεφθῆ τὴν χώρα τους, γιὰ νά διδαχθῆ πολλά ἀπὸ τὴν εὐλάβειά τους, νά ἰδῆ τὴν ἀφοσίωσί τους στὸν Θεό καί τὸ Ἅγιον Ὄρος.

Εἶθε ὁ Πανάγαθος Θεός νά εὐλογῆ αὐτὴ τὴν ἐπικοινωνία τῶν ρουμάνων καί ἐλλήνων ὀρθοδόξων καί ὄλων τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, τοὺς ὁποίους τόσο στενά συνδέει τὸ Ἅγιον Ὄρος, γιὰ νά αἰσθανώμεθα ὅλοι μία ποιμνὴ μέ ἓνα ποιμένα καί νά ζοῦμε ὡς συμπολίται τῶν ἁγίων καί οἰκείοι τοῦ Θεοῦ.

Δ.Μ.Γ.

ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΙΚΕΣ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ Β΄

Στο προηγούμενο τεύχος φιλοξενήσαμε τόν πατέρα Λάζαρο Διονυσιάτη πού μᾶς διηγήθηκε ὀράματα καί θάματα μέ αὐτόπτες μάρτυρες παλαιούς διονυσιάτες. Γιά τόν ἴδιο λόγο επανακαλοῦμε τόν ἴδιο γέροντα νά ἀντλήσει ὕδωρ ἀκενώτου πηγῆς καί πάλι ἀπό τό ἱερό σεμνεῖο τῆς Μονῆς Διονυσίου.

Πόθος μας εὐσεβῆς εἶναι, καθὼς καί περίσου ἀναφέραμε, νά γίνουν κάποτε ὅλες αὐτές οἱ διονυσιάτικες διηγήσεις, οἱ τόσο γλαφυρές καί ἐποικοδομητικές, ἕνα πλούσιο ἔντυπο, γιά τό καλό τοῦ ἀγιονύμου τόπου καί τῆ δόξα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Διήγησις Ἐπιφανίου Μοναχοῦ Διονυσιάτου

Μεταξύ τῶν ἄλλων διηγημάτων τά ὁποῖα ἐσημειώσαμεν εἰς τόν Α΄ κώδικα Χρονικῶν σημειωμάτων, ὁ ἀδελφός Ἐπιφάνιος ἐδιηγήθη μοι καί τά ἀκόλουθα: «Κατά τήν ἐποχὴν ὅπου ἤμην μάγειρος (1951-52), μίαν Κυριακὴν ὅπου ἐτελεῖτο ἀγρυπνία, ἐπῆρα ἀπὸ τό Σάββατον ἑσπέρας ἀπὸ τόν Διοχειάρην ρεβύθια νά βράσω. Τά ἐμούσκευσα κατὰ τήν συνήθειαν καί εἰς τήν ὥραν τοῦ ὄρθρου τά ἔβαλα εἰς τό καζάνι καί ἔβραζον. Τά ἔβραζα ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ὥρας. Ἐξώδευσα δύο φορτία ξύλα, καί αὐτά τά εὐλογημένα (ἢ κάλλιον εἰπεῖν τ' ἀφωρισμένα) ἀντὶ νά μαλακώσουν καί νά βράσουν, περισσότερο ἐσφιγγον καί ἐσκληρύνοντο. Δέν φαντάζεσαι, ἀδελφέ, τήν στενοχωρίαν μου. Πῶς νά τραπεζῶσω; Οἱ πατέρες ὅλην τήν νύκτα ν' ἀγρυπνοῦν εἰς τήν

ἐκκλησίαν καί νά μείνουν νηστικοί εἰς τήν τράπεζαν; Δέν εὔρισκα παρηγορίαν· τί νά κάμω;

Περίλυπος καί στενοχωρημένος ὡς ἤμην, ἀνέβηκα εἰς τό παρεκκλήσιον τῶν ἁγίων Ἄρχαγγέλων, τοῦ ὁποίου τήν ἐπιμέλειαν καί φιλοκαλίαν ἀπό ἔτους εἶχον ἀναλάβει. Ἄφου ἄναψα τά κανδήλια καί μετά πολλῆς εὐλαβείας καί μέ στρωτάς μετανοίας τούς ἐπροσκύνησα, ἀσπασθεῖς τήν ἁγίαν εἰκόνα των, ἐπῆρα τό κομβοσχοίνιον εἰς τάς χεῖρας μου καί μετά πολλῆς ἀγάπης καί εὐλαβείας τούς ἐπαρακαλοῦσα νά μέ συνδράμουν καί νά μέ βγάλουν ἀπό τήν θλίψιν, ἣν εἶχον. Τοιαῦτα οὖν προσευχόμενος - ὃ τῆς ταχείας σας ἀντιλήψεως καί ἀγάπης, ἅγιοι Ἄρχάγγελοι-ἀκούω μίαν φωνήν εἰς τήν διάνοιάν μου, ὅπου μοί ἔλεγε: «Πάρε λίγο λάδι ἀπό τό καντήλι καί ρίψε το μέσα εἰς τό καζάνι». Τοῦτο μετ' εὐλαβείας ποιήσας καί ἐπιλέγων συγχρόνως τό Ἄπολυτικίον των - ὃ τοῦ θαύματος, ἀδελφέ - ἐντός 15 λεπτῶν, τά ξηρά, σκληρά, πρῶην κακόβραστα ρεβύθια, ἔλυωσαν, ἔγιναν ὡς χυλός. Τοῦτο ἰδὼν ἀπό μέσης ψυχῆς καί καρδίας ἐδόξασα τόν Θεόν, καί εὐχαρίστησα εὐλαβῶς καί εὐγνωμόνως τούς ἁγίους Ἄρχαγγέλους, ὅπου μέ ἔβγαλαν ἀπό μίαν μεγάλην λύπην καί στενοχωρίαν. Ὅταν ἔφαγον καί ἐσηκώθησαν ἀπό τήν τράπεζαν οἱ πατέρες, μερικοί ἐξ αὐτῶν μοί εἶπον: «Θεός σχωρέσει σε, πάτερ Ἄνθιμε, μᾶς ἀνάπαυσε. Ἄπ' αὐτά τά ρεβύθια νά βράζεις πάντοτε». Ἐγώ δέ νοερώς ἠὲχαρίστου καί ἔχαιρον, δοξάζων καί μεγαλύνων τούς ἁγίους Ἄρχαγγέλους, ὧν ταῖς πρεσβείαις καί προστασίαις ἀξιωθείημεν τῆς αἰωνίου τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας. Ἄμην».

Διήγησις Γέροντος Ἄγαπίου

Καθήμενοι ἡμέραν τινά, περί τάς ἀπογευματινάς ὥρας μηνός Μαΐου παρελθόντος ἔτους 1959 μέ τόν γέρο - Ἄγαπίον (ὑπερογδοηκοντούτην ἤδη τήν ἡλικίαν) εἰς τόν ἐξώστην τοῦ παρεκκλησίου «ὁ ἅγιος Θεολόγος», ἀναπνέοντες φρέσκον θαλασσινόν ἀέρα καί διάφορα συζητοῦντες, λόγου παρεμπεσόντος περί τῶν γενομένων κατὰ καιρούς θαυματουργιῶν τοῦ ἁγίου

μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ, ὁ γέρο - Ἁγάπιος δραζόμενος τῆς εὐκαιρίας μέ ἠρώτησε, ἐάν ἔχω ἀκούσει τὸ πρό εἰκοσαετίας γενόμενον θαῦμα ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ εἰς ἓνα λαϊκόν, ἀναβαίνοντα ἐκ Δάφνης εἰς Καρυάς. Ἐμοῦ δηλώσαντος τελείαν ἄγνοιαν, ἐκεῖνος ἐξηπόρησε: «Μά πῶς, βρέ ἀδελφέ, ἐσύ δέν τό ἄκουσες αὐτό; Ἐβούηξεν ὄλος ὁ τόπος καί οἱ Καρυές». «Συγχώρησόν μοι» τοῦ λέγω « δέν τό ἤκουσα καί παρακαλῶ σε, ἐάν ἀγαπᾶς, νά μοῦ τό εἰπῆς νά τό μάθω καί ἐγώ καί μετ' ἐμοῦ ἄλλοι μεταγενέστεροι». Ἦρχισε λοιπόν ὁ γέρο Ἁγάπιος διηγούμενος ὡς ἀκολούθως:

«Κατά τό ἔτος 1937 καί μῆνα Μάϊον, ἓνας κοσμικός, σαραντάρης περίπου, ἐξεκίνησε πεζοπόρος ἀπό τήν Δάφνη καί ἀνέβαινε τόν δρόμον διά τās Καρυάς. Φθάσας εἰς τόν Ἄρσανᾶν τοῦ Ξηροποτάμου, τοῦ ἦλθε εἰς τόν λογισμόν νά παρατηρήσῃ τό ὠρολόγιόν του (κορφολόγιον τῆς τσέπης) τί ὥρα εἶναι, γιά νά γνωρίζῃ εἰς πόσες ὥρες θά βγάλῃ τόν δρόμον ἕως τήν κορυφήν τοῦ βουνοῦ, ὅπου εἶναι ὁ Σταυρός. Ἐβγαλε τό ὠρολόγιόν του, ὡς εἶπομεν, εἶδε τήν ὥραν καί περπατώντας - τίς οἶδε ποῦ ἐγύριζε ὁ λογισμός του - τό ἔβαλεν ἀσυναίσθητως πάλιν εἰς τήν τσέπην του, ἀλλά τό ὠρολόγιον ἐγλίστρησε, τοῦ διέφυγε, χωρίς αὐτός νά τό ἀντιληφθῆ καί ἔπεσε κάτω εἰς τό ἔδαφος. Αὐτός, ὡς προεἶπομεν, περί ἄλλα τυρβάζων καί σκεπτόμενος, ἐξηκολούθησε τήν πορείαν του. Προτοῦ νά φθάσῃ εἰς τήν Ἱεράν Μονήν Ξηροποτάμου, ἐκάθισε ἐκεῖ ὅπου εἶναι μία βρύση νά ξεκουρασθῆ ὀλίγον καί νά δροισισθῆ μέ τό νερόν. Αἴφνης βλέπει ὀπίσω του ἐρχόμενον ἓναν καβαλλάρην μέ κόκκινο ἄλογο, ὅστις καί αὐτός ἐξεπέζευσε τάχα νά πῆ νερό καί τόν ἐρωτᾶ: «Ἔ, πατριώτη, τί ὥρα ἔχεις;» Ὁ κοσμικός ἔβαλε τό χέρι του εἰς τήν συνηθισμένην τσέπην διά νά βγάλῃ τό ὠρολόγιόν του καί τόν πληροφόρησῃ, καί - ὡ τῆς δυστυχίας του - τό ὠρολόγιόν του δέν τό ἤῤρε. Ἐννοήσας λοιπόν ὅτι τό ἔχασε κάτω εἰς τόν λάκκον, ὅπου εἶναι ἡ πέτρινη γέφυρα, «οἴμοι» ἀνεβόησε, «τό ἔχασα, κύριέ μου». Καί τοῦ ἐξιστόρησε πῶς πρό ὀλίγου κάτω εἰς τόν λάκκον τό ἔχασε, ὡς ἐλέχθη. Ἀλλά ἔχων εἰς μεγάλην εὐλάβειαν καί ὑπόληψιν καί τιμήν τόν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Μηνᾶν (ἴσως καί ἀπό προγενεστέρως θαυματουρ-

γίας) εὐθὺς ἐξεφώνησεν: « Ἄγιε θαυματουργέ Μηνᾶ, βοήθησόν με νά τό εὐρω». Καί ἤτοιμάζετο νά ἐπιστρέψῃ ὀπίσω. Τότε ὁ φαινόμενος καβαλλάρης τοῦ ἔδειξε χαριέντως τό ὄρολόγιόν του, ὅπερ ἐβάστα εἰς τήν χεῖρα του καί τοῦ λέγει νά ἰδῇ μήπως εἶναι αὐτό τό ὄρολόγιόν του, ὅπου ἔχασε καί τοῦ τό ἔδωκε. Αὐτός μετὰ προσοχῆς παρατηρήσας ἐβεβαιώθη ὅτι αὐτό εἶναι, μάλιστα, ὅπου τό ἔχασε, καί πολλά τόν ἠὲχαρίστησε διά τήν ἀπόδοσίν του. Τότε ὁ φαινόμενος συγχαρεῖς αὐτόν διά τήν εὐλάβειαν καί τιμὴν ὅπου ἔχει εἰς τόν ἅγιον Μηνᾶν καί εὐχηθεῖς αὐτόν, ἄφαντος ἐγένετο ἐξ ὀφθαλμῶν του. Τοῦτο ἰδὼν ὁ εὐλαβέστατος οὗτος κοσμικός ἄνθρωπος, τότε ἐνόησεν ὅτι ὁ φανείς ὡς καβαλλάρης καί μετ' αὐτοῦ συνομιλήσας καί ἀποδώσας τό ὄρολόγιόν του ἦτο οὗτος ὁ ἐνδοξος μεγαλομάρτυς Μηνᾶς, καί πλήρης χαρᾶς γενόμενος, δέν ἔπαυε νά κηρύττῃ τό θαῦμα.

Διήγησις τοῦ Γέροντος Βησσαρίωνος εἰς δόξαν καί τιμὴν τοῦ Τ. Προδρόμου

— Ἦκουσα, πάτερ Βησσαρίων, ὅταν ἡ Μονή σέ εἶχε διωρισμένον Οἰκονόμον εἰς τὰ Μαριανὰ Χαλκιδικῆς, ὅτι εἶδες θαυμαστάς ἀποκαλύψεις, δηλαδή εὐρηκῆς ἐκκλησίαν, εἶδες τόν Τίμιον Πρόδρομον, μετὰ τοῦ ὁποῦ συνομιλήσας κ.λ.π. Λοιπόν, ἂν τὰ ἐνθρῆσαι καί θέλῃς, μοῦ τὰ λέγεις ὅπως συνέβησαν νά τὰ σημειώσω νά τὰ μανθάνουν καί οἱ νεώτεροι.

Ὡς ἤκουσε ταῦτα ὁ γέρον Βησσαρίων, μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, μετὰ τῆς ἐνοικουσίης αὐτῷ μακαρίας ἀπλότητος, ἀφοῦ ἐσκέφθη παρά μικρόν, ἀνακαλῶν εἰς τήν μνήμην του τὰ ἀπό 20ετίας καί πλέον γεγονότα, ἐνατενίσας μοι προσεκτικῶς, μοῦ λέγει: «Θέλεις νά σοῦ εἰπῶ γιά τήν ἐκκλησίαν;» «Ναί, τοῦ λέγω, εἰπέ μοι πρῶτον διά τήν ἐκκλησίαν, καί ὕστερα ὅτι ἄλλο τοιοῦτον σοῦ συνέβη.»

« Ἀδελφάκι μου, καθὼς ξέρεις, τό Μοναστήρι μέ διώρισεν Οἰκονόμον στά 1916 καί ὅσον ἤμποροῦσα, ἐφρόντιζα γιά τίς δουλειές τοῦ Μετοχίου. Εἶχα ὁμως λύπην μεγάλην εἰς τήν ψυχήν

μου, πού δέν μποροῦσα νά πάω τάς καλῆς ἡμέρας (ἐννοοῦσε τάς μεγάλας Δεσποτικές καί Θεομητορικές Ἑορτάς) εἰς τόν Πολύγυρον ν' ἀκούσω τήν Θ. Λειτουργία. Ἐφοβοῦμην νά φύγω τέτοιες ἡμέρες, γιατί τότε γίνονται οἱ κλοπές.

Ἐπειδὴ ἐπέρασαν τὰ Θεοφάνεια καί μπῆκε ὁ Φεβρουάριος, μιά βραδυά, καθὼς ἄλεθα στὸν μύλο τὰ Πολυγυρινὰ ἀλέσματα, κατὰ ὥρα μίᾳ τῆς νυκτός, ἀνέβηκα ἐπάνω στὸ κελλαρῖκι. Πηγαίνω στὸ μαγειρεῖο, ὅπου τὰ ξύλα ἦταν ντούνα στὴν γωνιά. Ξαφνικά βλέπω ἕνα γέροντα ἀσπρογένη. Καθόταν στὴν φωτιά καί ζεσταινόταν. Ἐπόρησα μόλις τὸν εἶδα καί ἔλεγα μέ τό νοῦ μου ἄν ποτε ἦλθε αὐτός ὁ γέροντας καί πῶς δέν τὸν εἶδα ἐγώ; Ὅμως τὸν χαιρέτησα μέ καλὴ καρδιά.

- Καλῶς τό γεροντάκι! Ἐπὶ ποῦ εἶσαι τοῦ λόγου σου;

- Ἐπὶ ἐδῶ κοντὰ εἶμαι καί ἐγώ.

- Δέν βρῆκες κανένα καλόγερο ἐδῶ; (Ἐννοοῦσε διὰ κάποιον ἐργάτη λαϊκὸ Δημοσθένη).

- Ὁχι, μοῦ λέγει, καλόγερον ἐδῶ ἄλλον δέν εὑρῆκα.

Ἐρχίσαστε τίς συνομιλίες, κι ἔπειτα μ' ἐρωτᾷ ὁ γέροντας:

- Πῶς περνᾶς γερο-Βησσαρίων, πῶς πᾶνε οἱ δουλειές σου;

- Δόξα τῷ Θεῷ, τοῦ λέγω, καλὰ πᾶνε. (Διότι ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, γερο-Λάζαρε, εἶχα πολλή δουλειά στὸν μύλο). Μόνο ἕνα πρᾶγμα μέ λυπεῖ, διότι δέν ἔχω ἐκκλησία καί ἀναγκάζομαι νά πηγαίνω στὸν Πολύγυρο ἀραιὰ γιὰ νά ἀκούω τὴν Θεῖα Λειτουργία.

- Ὁ γέροντας μοῦ λέγει:

- Ἐχει ἐδῶ ἐκκλησία, Βησσαρίων, μὴ λέγῃς ὅτι δέν ὑπάρχει.

- Μά τί λέγεις, γεροντάκι μου, δέν ξέρω ἐγώ, ξέρεις ἐσύ καλλίτερα;

Ὁ γέροντας τὸν χαβά του ἄν πάλι τὰ ἴδια ἔλεγε. Τὸν κυττάζω καλὰ στὰ μάτια, μαζεύω τὰ μυαλά μου, μά τί μοῦ λέγει τοῦτος ὁ γέροντας;

- Γέροντα, ἐγώ ἔχω ἕνα χρόνο ἐδῶ καί δέν ξέρω νά ἔχη ἐκκλησία καί σύ μοῦ λέγεις ὅτι ἔχει;

Ἐκουσε, Βησσαρίων, ἀπαντᾷ. Δυὸ ποδάρια ἀπὸ τὸν φούρνο ἐμπρός ἀρχίζει ἡ ἐκκλησία καί σκάψε νά τὴν εὑρῃς.

“Αμα άκουσα αυτά, άρχισα να διαλογίζωμαι για τον γέροντα άλλα και άλλα. Ο γέροντας τότε μου είπε:

- Έσύ, Βησσαρίων, δέν πιστεύεις αυτά που σου λέγω; εγώ είμαι μέσα στην ιδέα σου. Άλλά να πιστεύσης διότι είναι θέλημα Θεού να ξεσκεπασθή ή εκκλησία και να τήν κτίσης πάλιν εκ νέου. Μήν άπιστής καθόλου ό,τι σου λέγω.

Άφοϋ μου τό είπε πολλές φορές, άρχισα να πιστεύω και τον έρωτησα αν έχη άλλο τίποτε, δηλαδή κανένα θησαυρό, χρήματα κ.λ.π. Αυτός μου έβεβαίωσε ότι θά βρω πολλά.

Για να πιστεύσης, μου λέγει, άκόμη περισσότερο, άκουσε: όταν εϋρης τήν κολώνα τής άγίας Τραπέζης να σταματήσης τό σκάψιμο, να κάμης τρεις φορές τον σταυρόν σου με μετάνοιες και θά ιδής τό χώμα που σκεπάζει τήν πλάκα τής άγίας Τραπέζης μόνο του να φεύγη, χωρίς έσύ να τό άγγίξης καθόλου.

Όταν άκουσα αυτά, έγέμισεν από χαράν ή καρδιά μου και είπα στον γέροντα:

- Άπόψε έδω να μείνης, να κοιμηθής, έδω θά σε φιλέσω.

-Τέτοια ώρα, μου λέγει, που να πάω, έδω θά μείνω.

Όταν λέγαμε αυτά, άκουσα τίς πέτρες του μύλου που κτυπούσαν - είχε σωθή τό γέννημα - και κατέβηκα να διορθώσω τον μύλο και είπα στον γέροντα να με περιμένη, έως να γυρίσω να φιλευθοϋμε.

Άφοϋ διώρθωσα τον μύλο, γυρίζω επάνω στο κελλαρίκι να συνεχίσωμε τήν όμιλία. Μά που να τον εϋρω; Άφαντος ό γέροντας. Φωνάζω έδω - εκεί, έρωτώ τον Δημοσθένη, τούς Πολυγυρινούς, μήπως τον είδαν, άλλα κανείς δέν τον είδε. Τέλος έπέρασε εκείνη ή νύκτα. Τήν άλλη ήμέρα τά είπα όλα αυτά και στον έργάτη, τον Δημοσθένη, μά ουτε και αυτός τά έπίστευε. Έγώ ήμουν σε λογισμούς. Να κάμω αρχήν ή να μή κάμω;

Άφοϋ έπέρασε έως μία εβδομάδα, μία νύκτα, καθώς έκοιμώμουν, ήλθε ένα βάρος και εκάθισε επάνω μου στο στήθος, μά ως πεντακοσίας οκάδας. Είχα τότε μία στενοχωρία και έναν φόβον, μά τί να σου είπω, πολύ μεγάλον. Καθώς λοιπόν έστενοχωρούμην και κάτι σαν να έλεγα, άκουσα μίαν φωνήν: «Διατί δέν έκαμες ό,τι σου είπε ό γέροντας;» Έγώ σαν άκουσα, για να γλυτώσω από τήν στενοχωρία, «αϋριο», λέγω, «θά τό κάμω

ἐξάπαντος». Ἐπειτα πάλιν ἡ φωνή: «Ἦλθεν ὁ διωρισμένος καιρός καὶ μὴ τὸ ἀναβάλλης». Καὶ ἔτσι ἐλευθερώθηκα ἀπὸ τὸ βάρος.

Τὸ πρῶτῃ, προτοῦ νὰ φέξῃ καλά, παίρνω τὸν κασμᾶ καὶ ἄρχισα νὰ σκάβω μπροστὰ ἀπὸ τὸν φούρνο, μισοφοβισμένος καὶ τρομαγμένος, ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ βάρος ποῦ ἐδοκίμασα. Τσᾶκ, τσοῦκ, ἐγὼ μὲ τὸν κασμᾶ ἔσκαβα δυνατὰ καὶ βαθειά. Μ' ἀκούει ἡ γυναῖκα τοῦ ζευγαράτου, τοῦ ἐργάτου. Ἀπόρησε, ἦλθε κοντά μου.

-Τί κάνεις, Οἰκονόμει;

Ἐγὼ τὴν δουλειά μου, δέν τῆς ὠμίλησα καθόλου, μόνο τῆς ἔκαμα νεῦμα μὲ τὸ χέρι νὰ φύγῃ. Ἀφοῦ ἔσκαψα ἕως ἕνα μέτρο βάθος, εὐρήκα τοῦβλα, καὶ προχωρώντας παρὰ κάτω, εὐρήκα τὰ ντουβάρια τῆς ἐκκλησίας. Ἦλθε καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ σιγά-σιγά σκάπτοντας ἐπροχωρούσαμε. Ὅταν εὐρήκαμε τὴν κολώνα, καθὼς μοῦ εἶπεν ὁ γέροντας, λέγω εἰς τὸν Δημοσθένη:

-Τώρα θὰ ἰδῆς ἕνα θαῦμα. Τώρα θὰ κάμω τρεῖς μετάνοιες μὲ σταυρούς καὶ θὰ ἰδῆς τριγύρω στὴν κολώνα, τὸ χῶμα ὄλο νὰ φύγῃ μόνο του.

Αὐτὸς δέν ἐπίστευε. Βάζω λοιπὸν τρεῖς μετάνοιες μὲ σταυρούς καὶ ὦ τοῦ θαύματος! Βρρρρρρ, ὄλο τὸ χῶμα ἀνασκάφθηκε καὶ ἔφυγε. Ἐξεσκεπάσθη ἡ ἅγια Τράπεζα γύρω - γύρω μὲ θεῖαν δύναμιν. Ὑστερα καὶ ὁ Δημοσθένης ἔσκαβε μὲ θεῖον ζῆλον καὶ πίστιν. Νὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορία, ὅπου ἔγινε ἡ ἐκκλησία».

Αὐτὰ μοὶ ἐδιηγήθη ὁ γέρο-Βησσαρίων περιδάκρυς ἐκ καταπόξεως.

Διήγησις τοῦ ἴδιου γέρο - Βησσαρίωνος διὰ τὴν ἐμφάνεια εἰς αὐτὸν τοῦ Τιμίου Προδρόμου

- Γέρο - Βησσαρίων, ἂν ἀγαπᾷς, μοῦ λέγεις καὶ κάποιον ἄλλο θαῦμα ὅπου ἔγινε σ' αὐτὴν τὴν ἐκκλησία, καὶ πῶς εἶδες τὸν Τίμιον Πρόδρομον ζωντανόν καὶ ὠμίλησες μετ' αὐτοῦ;

Ὁ γέρο-Βησσαρίων ἐμειδίασε μικρόν, καὶ ἤρχισε μὲ τὴν

συνηθισμένην του ἀπλότητά νά λέγη:

-Αὐτό πού μοῦ λέγεις ἔγινε ὕστερα ἀπό δύο χρόνια καί ἄκουσέ το ἀφοῦ τό θέλεις.

Ἐσύ μιλωνᾷς ἔκαμες καί ξέρεις ὅτι πολλές φορές μαζεύονται πολλοί στόν μύλον. Μία ἡμέρα λοιπόν δύο χωριάτες ἦλθαν στά παζάρια καί ὁ ἓνας ἀγόρασε τήν φοράδα τοῦ ἄλλου. Ἐκεῖνος πού τήν ἀγόρασε, ἐπῆγε εἰς τήν ἐκκλησίαν καί ἐπροσκύνησε. Ἄφησε δέ ἐμπρός εἰς τήν εἰκόνα τοῦ Τ. Προδρόμου καί μερικά χρήματα καί μοῦ εἶπε νά ἀνάψω ἓνα κερί. Ἐγώ ἀναψά τό κερί, εἶδα καί τά χρήματα πού ἦταν ἀρκετά, δέν τά ἐπῆρα, τά ἄφησα ἐμπρός εἰς τήν εἰκόνα. Κατά τό βράδυ ἐπῆγα ν' ἀνάψω τά καντήλια καί βλέπω νά λείπουν τά χρήματα. Μά δέν ξέρεις πόση στενοχωρία μοῦ ἦλθε. Ὁ πειρασμός μέ ἐσκλήρυνε καί ἐμένα καί, ὅπως κουβεντιάζουμε μαζί, ἐπῆγα ἐμπρός στήν εἰκόνα τοῦ ἁγίου καί τοῦ λέγω:

-Ἄγιε Πρόδρομε, δέν εἶσαι ἐδῶ; Γιατί ἀφήνεις καί σοῦ παίρνουν τά χρήματα ἐμπρός ἀπό τήν Εἰκόνα σου; Ἄα, δέν σοῦ ἀνάβω τό καντήλι. Ἐτσι γέρο - Λάζαρε, ἀναψά μόνο τῆς Παναγίας τό καντήλι καί ἔφυγα. Ναι ἀλλά μέσα μου ὅμως ἡ καρδιά μου κτυποῦσε λιγάκι. Ἐπῆγα στόν μύλο, ἀνέβηκα ἐπάνω στό σπίτι, ἔφαγα λίγο ψωμί, ἀλλά συγχυσμένος. Ἐνεθυμούμην ὅτι τό καντήλι τοῦ ἁγίου τό εἶχα σβηστό, ἀλλά ὁ κοτσονούρης δέν μέ ἄφηνε, πολύ μέ ἐσκλήρυνε. Ἐλεγα μέσα μου:

«Ἄϊ νά δοῦμε τί θα γίνῃ. Δέν τό ἀνάβω τό καντήλι ἀπόψε».

Ἐκοιμήθηκα λοιπόν, ἀδελφέ μου, μέ τήν σύγχυσιν ὅπου εἶχον, ὅμως ἐπέμενα στήν γνώμην μου. Ἐτυχε νά εἶναι πανσέληνος, τό φεγγάρι σάν ἥλιος καί ἀπό τό παράθυρο τοῦ κελλιοῦ μου ἔμπαινε μέσα τό φῶς. Καθώς λοιπόν ἐκοιμώμην ὁ μόνος μου - διότι ἄλλον συνοδεῖα τότε δέν εἶχα - κατά τά μεσάνυκτα αἰσθάνομαι μία σκουντιά. Ἐπυῶ καί βλέπω ἓναν γίγαντα μπροστά μου, μέ τά μαλλιά ξέπλεκα. Ἀπό τόν φόβο μου ἄρχισα νά τρέμω καί μόλις ἤμπόρεσα νά τοῦ εἰπῶ:

-Πῶς ἦλθες ἐδῶ;

- Εἰς ἀπάντησιν μοί λέγει μέ ὕφος σοβαρόν:

-Τό πῶς ἦλθα μή ἐρωτᾷς, ἀλλά εἰπέ μου γιατί δέν ἀνάβεις τό καντήλι;

Καί άμέσως μέ πολύν φόβο, μέ τρέμουσαν φωνήν, μέ δάκρυα στους όφθαλμούς λέγω:

- Νά μέ σχωρέσης, άγιε, Ήσφαλα.

Τότε του έβαλα τρεις μετάνοιες κλαίοντας εις τά ποδάρια του, και τον παρακαλοϋσα νά μέ συγχωρέση.

Ένω ταϋτα μοι έδιηγείτο ο γέρο - Βησσαρίων, άρχισε από την κατάνυξι νά κλαίη ένώπιόν μου. Αφού παρήλθεν ή κατάνυξις, εξηκολούθησε: - Τότε άκούω, άδελφέ μου, τον Τίμιον Πρόδρομον μέ γλυκείαν και ήμερον φωνήν και μοι λέγει:

- Παιδί μου Βησσαρίων, λέγεις ότι δέν είμαι έδω; Και άν έγώ δέν είμαι έδω, τότε ποιός σέ φυλάγει έδω τόσα χρόνια, σ' αυτήν την έρημιά από τούς ληστές και τά άλλα κακοποιά στοιχεία; (Και πάλιν άρχισε νά κλαίη ο π. Βησσαρίων εκ συγκινήσεως και εύλαβείας του προς τον Τίμιον Πρόδρομον).

- "Αγιέ μου, του λέγω, σέ παρακαλώ νά μέ συγχωρέσης, δέν το ξανακάμω.

- Πήγαινε ν' άνάψης τό καντήλι στην Εικόνα μου, και νά τό κηρύττης και εις τούς άλλους ότι κάμουν θαύματα οι εικόνες, διότι πολλοί έδω άρχισαν νά λέγουν ότι δέν θαυματουργοϋν οι εικόνες.

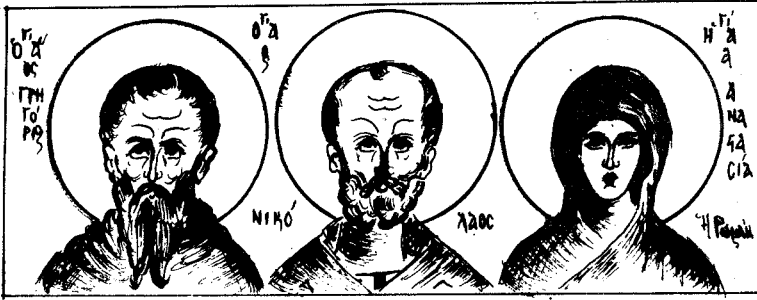
Ατά μου είπεν ο άγιος και έγινε άφαντος. Έγώ εκείνη την ώρα επήγα στην εκκλησία και ώ του θαύματος! βλέπω όλα τά χρήματα στον ίδιο τόπο, όπως ήσαν, μπροστά στην Εικόνα του άγίου! Ποιός νά ξέρει τί λαχτάρα νά ετράβηξε εκείνος ο κλέπτης και τά έφερε αυτήν την ίδια νύκτα τά χρήματα στην Εικόνα.

Τέλος τον έρώτησα:

- Τί ένδύματα φοροϋσε ο Τίμιος Πρόδρομος;

- Νά, όπως τον βλέπεις στην Εικόνα μέ την προβειά. Αλλά τέτοιον ύψηλόν άνθρωπο δέν είδα άλλον στην ζωή μου. Μά τί νά σου είπώ ! "Ανδρας πελώριος, γίγαντας.

- Σέ πιστεύω, του λέγω, διότι και ο Χριστός μας λέγει στο Έυαγγέλιο ότι «οϋκ εγήγερται έν γεννητοίς γυναικων μείζων Ήωάννου του Βαπτιστου», άγκαλά πρωτίστως ύπονοείται διά τό πλήθος των άρετων του και την μεγάλην του άγιωσύνην. "Ομως ισχύει τοϋτο και διά την σωματικήν του διάπλασιν, διότι τά λόγια του Κυρίου και τά δύο περιλαμβάνουν.

«ΕΣΒΕΣΑΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΠΥΡΟΣ»

(Έβρ. 11,34)

(“Ένα πρόσφατο θαύμα)

Πρέπει νά ήταν περίπου δύο ή ώρα μέ τό άγιορείτικο, δέκα δηλαδή μέ τό κοσμικό, όταν οί πατέρες είχαν άποσυρθει στά διακονήματα ή στά κελλιά τους. “Ορθρος καί λειτουργία είχαν τελειώσει ένωρίς, καθώς καί πρωινή Τράπεζα. Δέκα Άπριλίου 1985, παλαιό ήμερολόγιο, Τρίτη τοῦ Θωμά, ήμέρα κατά τήν όποία ἐψάλησαν τά γράμματα πρὸς τιμήν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ιερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε΄.

Τήν ώρα ἐκείνη σήμαναν παράξενα κι ἀπρόσμενα οί καμπάνες τῆς Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου, ἐνῶ στήν αὐλή ἔτρεχαν κάποιοι ἀδελφοί φωνάζοντας: «Φωτιά ! Φωτιά !».

Κατέβηκαν οί πατέρες, συγκεντρώθηκαν καί μέ κάποια ἀμηχανία ἄρχισαν νά φορτώνονται φτυάρια, κουβάδες, σωλῆνες, ἄλυσσπρίονα, κάθε τί ἀπαραίτητο γιά τήν κατάσβεση.

Βγαινοντας ἔσπευσμένα ἀπό τήν πύλη, μιά τεράστια πυρκαγιά ὕψους 20 μέτρων φάνηκε στήν περιοχή τοῦ ἁγίου Ἄρτεμιου, παλαιοῦ Γρηγοριατικοῦ καθίσματος ἐντός τῶν ὀρίων καί πρὸς τά βορειοδυτικά τοῦ μοναστηριοῦ, σέ μιά πλαγιά, ἀνάμεσα στίς Ἱερές Μονές Γρηγορίου καί Σιμωνόπετρας. Ἄπό μακρὰ ἀκουγόταν ὁ κρότος τῶν δένδρων πού καίγονταν: Πλαταγίζον, κροταλίζον, βρέμον πῦρ.

Φτάνοντας στήν πλαγιά, ἐπένευσε στά πρόσωπα ἑλαφρὸς νοτιάς, μπουκαδούρα πού λένε. "Ὅ,τι ἔπρεπε γιά νά εξαπλωθεῖ ταχέως ἡ φωτιά, μέ κατεύθυνση πρὸς βορρᾶν καί βορειοανατολικά, πρὸς τό βουνό, ὅπου βρίσκεται τό δάσος τῆς Μονῆς.

Πάνω ἀκριβῶς ἀπό τό κάθισμα, πρὸς τά ἀνατολικά, ὑπάρχει μονοπάτι κατευθυνόμενο πρὸς τήν Ἱ.Μονή Σίμωνος Πέτρας, καί πάνω ἀπό τό μονοπάτι ἐλαιώνας.Εἶχε ἤδη λίγο διαδοθεῖ ἡ φωτιά καί στίς ἐλιές.

Μετὰ ἀπό μερικά λεπτά συγχύσεως καί φωνῶν ἔφεραν κάποιοι ἀδελφοί δύο πλαστικούς σωλήνες μεγάλου μήκους ἀλλά μικρῆς διατομῆς: Μόλις μιά Ἴντσα. Ἡ φωτιά τοῦ ἐλαιώνα ἐτέθη ἀμέσως ὑπὸ ἔλεγχο. Δύο ἦταν τὰ ἐπίμαχα σημεῖα: Βορειοδυτικῶς καὶ νοτιοανατολικῶς τῆς ἐστίας. Ὁ νοτιάς ἔσπαζε στήν πλαγιά σέ δύο ρεύματα καί προωθοῦσε τή φωτιά ταχέως πρὸς τή Μονή Σιμωνόπετρας καί βραδέως πρὸς τή Χρέντελη, τή χαράδρα τῆς Μονῆς Γρηγορίου.

Λίγος καπνὸς καί ἓνα τηλεφώνημα ἐτοίμασαν τό πυροσβεστικό συνεργεῖο τῆς προσφιλοῦς γείτονος Μονῆς Σίμωνος Πέτρας. Δέκα περίπου πατέρες κατέφθασαν πνευστιῶντες μέσα σέ λίγα μόνο λεπτά στή βορειοδυτική καί πλέον ἐπικίνδυνη περιοχή τῆς πυρκαγιᾶς. Μπήκαν ἀμέσως σέ δράση. Ἄλλοι συνεργάζονταν μέ κάποιους Γρηγοριάτες στήν πολιορκία μέ κατάβρεγμα, ἄλλοι δούλευαν τὰ ἀλυσοπρίονα. Κάποιος ἄναψε καί ἀντιφῶτι (τότε

πρωτόμαθα τή λέξη) δηλαδή ελεγχόμενη φωτιά προς τήν πλευρά που πλησιάζει ή μή ελεγχόμενη, προς δημιουργίαν καμμένης ζώνης, μέ σκοπό τήν αναχαίτιση τής περαιτέρω έξαπλώσεως του πυρός.

Ὁ Γρηγοριάτης ἀδελφός που ἔρριχνε νερό μέ τόν σωλήνα ἔδινε διαταγές. Δυό - τρεῖς φορές ή παροχή κόπηκε καί ὄλοι βρέθηκαν σέ ἀμηχανία. Πέντε - ἕξη φορές ἔφτασε ὁ ἴδιος σέ τρομερή ἀπόγνωση, καθώς μᾶς διηγήθηκε ἀργότερα, ὅταν ἄκουγε τά βᾶτα, τίς δάφνες καί τά δένδρα νά ἀρχίζουν ἕνα ἀνατριχιαστικό κροτάλισμα καί ἔβλεπε τή φωτιά νά ἀνεβαίνει μέ δαιμονική ὑπερφάνεια 30 ἢ 40 μέτρα ὕψος μέσα σέ λίγα δευτερόλεπτα.

Στάχτη αἰωρεῖτο τριγύρω καί μιά πνιγηρή κάπνα ἐρέθιζε τήν ἀνάσα καί τά μάτια. Ἄρκετοί πατέρες, ἢ μᾶλλον ὄλοι, εἶτε δουλεύοντας εἶτε μέ κομποσχοίνι, ἔλεγαν συνέχεια τήν εὐχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἔλεησον ἡμᾶς! Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἔλεησον ἡμᾶς!».

Κάποιος ἀδελφός Σιμωνοπετρίτης δοκίμασε καί κατέβηκε πολύ κοντά στό ἐπικίνδυνο τμήμα μέσα στά δένδρα, τραβώντας μαζί του τό λαστιχένιο σωλήνα. Τή στιγμή ἐκείνη σταμάτησε ή παροχή του νεροῦ καί ἄρχισε ἕνας τρομερός θόρυβος: ὁ ἴδιος τής φωτιάς. Ψύχραιμος ὁ ἀδελφός ἀνέβηκε σάν σίφουνας καί βγήκε στό μονοπάτι, ἐνῶ πίσω του πλατάγιασε ἀπειλητικά ή γλώσσα τής πυρκαγιᾶς.

Τά ἄλυσσοπρίονα μούγκρισαν γιά λίγο δίνοντας μιά ἐλπίδα, μά κι' αὐτά χάλασαν καί ἠσύχασαν. Κάποιοι ἀπόσβηναν ἐπικίνδυνα σημεῖα μέ φτυάρια ἢ μέ χῶματα. Καί ή φωτιά προχωροῦσε σταθερά καί κανονικά.

Ὁ δασάρχης τής Ἀρναίας εἰδοποιήθηκε, ἀλλά θά ἔφτανε σέ δύο ὥρες, γιά νά δώσει ἐντολή στό τί πρέπει νά γίνει. Ἄδηλον τό ἀποβησόμενον σ' αὐτό τό διάστημα. Ἄπορία στά βλέμματα, εἰκόνα τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου.

Στάχτη καί κάπνα καί πῦρ βρόμιον, διαδιδόμενον ἑπταπλα-
σίως.

Εἶχε περάσει ἀρκετή ὥρα, ὅταν ἔφτασαν κατ' ἐντολήν τοῦ Γέροντα τά ἱερά λείψανα τοῦ ἀγίου Νικολάου, τοῦ ὁσίου Γρηγορίου καί τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας: Τῶν προστατῶν τῆς Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου. Ἡ καθυστέρηση ὀφείλετο σέ μή καλή συνεννόηση. Ὁ ἱερομόναχος ἀδελφός, φορώντας πετραχήλι, συναποκόμι-
σε ἁγιασμό καί μιά φυλλάδα μέ τίς παρακλήσεις στούς προστάτες ἁγίους.

Πέντε μέτρα παρακάτω ἀπό ἐκεῖ πού διχάζεται τό μονοπάτι σιά δύο γιά τόν ἐλαιῶνα καί γιά τήν Ἱ. Μονή Σιμωνόπετρας καί πρὸς τό μέρος τοῦ δευτέρου σκέλους, ὑψωνόταν ἡ πυρκαγιά, ἀπό τό κάτω μέρος τοῦ μονοπατιοῦ. Τῇ στιγμῇ ἐκείνη ἡ φωτιά φούντωσε. Δείλιασε κάπως ὁ ἱερομόναχος, μά κάποιος ἀπό τοὺς συνοδοῦς ἀδελφούς τόν ἐνθάρρυνε: «Περπάτα ἄφοβα».

Κάνει τό σταυρό του ὁ ἱερωμένος ἀδελφός καί ἀρχίζει τήν παράκληση μπαίνοντας μέσα στίς κάπνες, στό μονοπάτι πρὸς τήν Ἱ. Μονή Σιμωνόπετρας, ἀκριβῶς πέντε μέτρα πιο πέρα ἀπό τό διχασμό τοῦ μονοπατιοῦ, σταυρώνοντας τό νοτιοανατολικό τμήμα τῆς φωτιᾶς, καί κατευθύνόμενος πρὸς τό βορειοδυτικό, τό πλέον ἐπικίνδυνο, μέ τρεῖς ἀδελφούς συνοδοῦς, ἀφήνοντας πίσω τόν ἐνωματάρχη τῆς Δάφνης καί ἄλλους μοναχοὺς σέ κάποια ἀγωνία.

«Εὐλόγητός ὁ Θεός ἡμῶν.... Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου»

Πενῆντα μέτρα παρακάτω, σάλος μέγας. Δυό σωλῆνες ἔτρεχαν ἀδιάκοπα, πατέρες συζητοῦσαν, κάποιοι δούλευαν στό ἀντιφῶτι, ἀνησυχία, ἀπογοήτευση, ἴσως καί ἀπελπισία, ἂν ὄχι ἀπόγνωση.

Σάν ἔφτασαν τά τίμια λείψανα, ὅλοι οἱ πατέρες

ἔβγαλαν τόν σκοῦφο τους, σταυροκοπήθηκαν, ἔβαλαν τρεῖς μετάνοιες καί προσκύνησαν εὐλαβικά. Ἡ παράκληση συνεχιζόταν. Ἦλθε καί ἡ ὥρα τοῦ Εὐαγγελίου, ἦταν τό ὄσιακό, «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ...». Μά ἐπειδὴ ἡ φυλλάδα δέν τῷγραφε, Σιμωνοπε- τρίτης ἱερομόναχος ἀπήγγειλε τό Εὐαγγέλιο ἀπό στήθους.

Τὴν ὥρα ἀκριβῶς ἐκείνη πού ἀκούστηκε τό Εὐαγγέ- λιο, κώπασε ἀμέσως ὁ ἄνεμος. Οἱ πατέρες συνῆλθαν κάπως ἀπό τὴν ἀγωνία. Τά πνεύματα ἠρέμησαν. Καί κάτι πολύ σπουδαῖο: Τά ἅγια λείψανα, παρ' ὄλη τὴν κάπνα καί τὴ στάχτη πού πασπάλιζε τίς λειψανοθηῆκες, εὐωδίαζαν ἔντονα. Μάρτυρες ὄλοι οἱ πατέρες πού παρευρίσκονταν.

Ἡ φωτιά πῆρε νά καταλαγιάζει. Ἁγιασμό ἔρριχνε πρὸς τὴ φωτιά ὁ ἱερομόναχος. Σέ δέκα λεπτά εἶχε τεθεῖ ὑπό ἔλεγχο, ἄρχισε νά σβήνει. Ἐρριξε ὁ παπᾶς ἁγιασμό καί στό ἀντιφῶτι, ἔσβησε καί τό ἀντιφῶτι.

Ἡ πυρκαγιά κατευνάστηκε, καταλάγιασε, ὑποχώρη- σε. Σταμάτησε κάτω ἀπό βάτα καί θάμνους, εὐφλεκτα ὄλα. Ἐπὶ τό σημεῖο πού εἶχε πλέον καλμάρει, τό πρὸς τὰ Β.Δ. ὕλικό ἦταν ἐπικίνδυνα ἀναφλέξιμο. Μά ἡ φωτιά εἶχε ἔντελῶς κατασταλεῖ. Τότε ἔφτασε καί ὁ δασάρχης τῆς Ἀρναίας.

Τό πλέον παράδοξο εἶναι ὅτι τό νοτιοανατολικό τμήμα τῆς φωτιᾶς, ἀπό τὴν πηγὴ τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου χαμηλά μέχρι τό καλντερίμι ψηλά, πέντε μέτρα παρακάτω ἀπὸ ἐκεῖ πού διχάζεται τό μονοπάτι γιὰ τόν ἐλαιῶνα ἀπὸ τὴ μιά καί γιὰ τὴν Ἱ. Μονὴ Σίμωνος Πέτρας ἀπὸ τὴν ἄλλη καί πρὸς τό μέρος τοῦ δευτέρου σκέλους, ἀκριβῶς ἐκεῖ πού πρωτοσυναντήθηκε ἡ φωτιά μέ τὰ ἅγια λείψανα, ὑπάρχει μέχρι τώρα μιά εὐθεῖα καμμένη γραμμὴ πρὸς τὰ κάτω σύρριζα. Ἐκεῖ σταμάτησε τό Ν.Α. τμήμα τῆς φωτιᾶς, καί παρέμεινε ἐπὶ τόπου, ὥσότου νᾶρθεῖ λάστιχο, πάνω ἀπὸ μισὴ ὥρα, χωρὶς νά προχωρήσει χιλιοστό νοτιοανατολι-

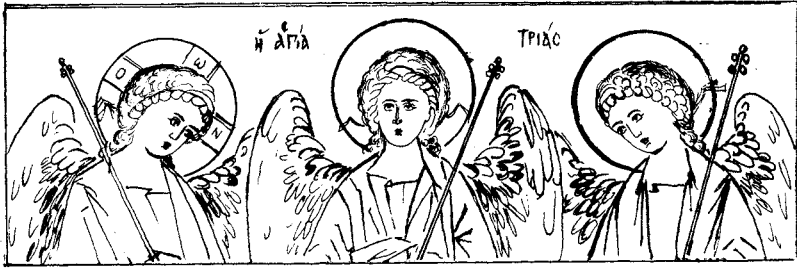
κώτερα, ἐνῶ αὐτὴν τὴν περιοχὴ , ὄντας ἀπόκρημνη, κανεῖς δὲν τὴν ἔλεγχε, ἀφοῦ οἱ δύο λαστιχένιοι σωλῆνες λειτουργοῦσαν στὴ βορειοδυτικὴ πλευρά.

«Θαῦμα» ὁμολόγησαν καὶ ὁ δασάρχης τῆς Ἀρναίας καὶ ὁ ἐνωματάρχης τῆς Δάφνης, καθὼς καὶ ὁ καταστηματάρχης τῆς Δάφνης πού ἔβλεπε τὰ γεγονότα ἀπὸ τὴν ἀντίπερα πλαγιά τοῦ Μοναστηριοῦ. Οἱ περισσότεροι ἀδελφοὶ ἄκουγαν ἀπὸ παλαιότερους πατέρες γιὰ σβησίματα πυρκαγιῶν ἀπὸ τὴν παρουσία τιμίων λειψάνων (βλ. π.χ. «ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ», τεῦχος 8, σελ. 103) μὰ δὲν εἶχαν δεῖ. Τώρα εἶδαν.

Συνοψίζοντας: Τό καταλάγιασμα τῆς φωτιᾶς, ὁ ἔλεγχος, ἡ ὑποχώρηση, ἡ κατάσβεση, τό ἀντιφῶτι, ἡ δευτέρη κατάσβεση, καὶ ἡ πρὸς τὰ Ν.Α. καμμένη γραμμὴ ἀπ' τὴν πηγὴ ὡς τό καλντερίμι, πέντε μέτρα πιο πέρα ἀπὸ τό διακλάδωμα γιὰ τόν ἐλαιῶνα καὶ γιὰ τὴν Ἱ. Μονὴ Σιμωνόπετρας, πρὸς τό μέρος τοῦ δευτέρου σκέλους, εἶναι πράγματα πού μπορεῖ καθένας νὰ τὰ δεῖ μέχρι σήμερα. Ὅσο γιὰ τὴν πώση τοῦ ἀνέμου τὴν ὥρα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν εὐωδία τῶν ἁγίων λειψάνων , αὐτὰ τὰ ἔζησαν ὅσοι παρευρίσκονταν στὴν καταστολή.

Ἱερά Μονὴ Ἱοσίου Γρηγορίου, Ἁγιον Ὄρος
12 Ἰουνίου 1985

Τῶν ἁγίων Ὁνουφρίου τοῦ Αἰγυπτίου
καὶ Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἁθῶ

ΕΝ ΚΥΡΙΩ ΚΟΙΜΗΘΕΝΤΕΣ

*Ἄρχιμανδρίτης Ἐφραίμ, Καθηγούμενος ἰ. Μονῆς
Ξηροποτάμου*

Ἄπροσδόκητη ὑπῆρξε ἡ βιαία ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου ἀγίου Καθηγουμένου τῆς ἱ. Μονῆς Ξηροποτάμου Ἄρχιμανδρίτου Ἐφραίμ, ἀνδρός πράου, ἐναρέτου καὶ διακριτικοῦ ποιμένος. Τό φοβερό γεγονός συνεκλόνησε τό ἀθωνικό πλήρωμα καί τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ χριστιανούς. Τρεῖς ἡμέρες μετὰ τὴν κοίμησί του ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς τοῦ Ὁσ. Γρηγορίου Ἀρχιμ. Γεώργιος ἀπέστειλε πρὸς τὸν Τοποτηρητή, τὴν Ἱερά Σύναξι καί τὴν ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξηροποτάμου τό κάτωθι συλλυπητήριο ἔγγραφο:

*Πανοσιολογιώτατοι καὶ ἀγαπητοί μου ἐν Χριστῷ
πατέρες καὶ ἀδελφοί,*

*Ἀποτελοῦντες, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον
Παῦλον «ὡς μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» καί*

ἀλλήλων μέλη, αἰσθανόμεθα βαθύτατα τὴν δοκιμασίαν Ἑμῶν, λόγῳ τῆς προώρου ἀναχωρήσεως ἐκ τοῦ κόσμου τούτου τοῦ μακαριστοῦ καὶ ἀγίου Γέροντος Ἑμῶν πατρός Ἐφραίμ. Συλλυπούμεθα καὶ ἡμεῖς μεθ' Ἑμῶν διὰ τὴν στέρησιν ἐναρέτου, πεπειραμένου, διακριτικοῦ, στοργικοῦ πνευματικοῦ πατρός, ὠφελοῦντος ὄχι μόνον τὴν Ἱερὰν Ἑμῶν Μετάνοιαν, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ πολλὰς ἄλλας ψυχὰς εὐλαβῶν χριστιανῶν. Ἄλλ' ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὰς ἀνεξιχνιάστους βουλὰς Του ἠθέλησεν τόσον ἐνωρὶς νὰ μεταφυτεύσῃ τὸν μακαριστὸν Γέροντα ἐκ τῆς ἐπιγείου εἰς τὴν οὐράνιον Ἐκκλησίαν, ἀσφαλῶς θὰ παρηγορήσῃ Ἑμᾶς καὶ θὰ οἰκονομήσῃ τὴν σωτηρίαν Ἑμῶν.

Πιστεύω ὅτι ὁ μακαριστὸς πατήρ, ἀγαπητὸς δὲ ἡμῖν ἀδελφός καὶ συλλειτουργός, εὗρε παρρησίαν παρὰ τῷ Θεῷ καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ οὐράνιον θυσιαστήριον παρεδρεύων ἀποτελεσματικῶς θὰ συμπαρίσταται εἰς τὸν ἀγῶνα ἐνός ἐκάστου ἐξ Ἑμῶν. Ἡ εὐχή Του θὰ σᾶς στηρίξῃ καὶ ἐνισχύῃ εἰς τοὺς μοναχικοὺς σας ἀγῶνας.

Ὁ θάνατός του, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τραγικός, εἶναι συγχρόνως καὶ μακάριος, διότι συνέβη ἐνῶ ὁ ἅγιος Γέροντας εὕρισκετο ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσέφερε τὸν ἑαυτὸν του ὑπὲρ σωτηρίας καὶ φωτισμοῦ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀδελφῶν.

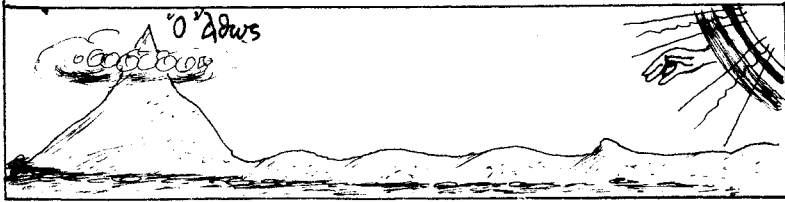
Ἀδυνατῶν νὰ παραστῶ εἰς τὴν ἐκφορὰν τῆς τιμίας σοροῦ τοῦ μακαριστοῦ ἀγίου Καθηγουμένου, λόγῳ ἀσθενείας, ἀδελφικῶς Σᾶς συλλυποῦμαι καὶ ταπεινῶς ἱκετεύω τὴν Ἐφορον καὶ Μητέρα ἡμῶν

Κυρίαν Θεοτόκον νά παραμυθήση Ἰγμάς, νά ἀναπλη-
ρώση, τό κενόν πού ἀφήνει ὁ θάνατος τοῦ μακαρι-
στοῦ Γέροντος καί νά ἀναδείξῃ ἄξιον διάδοχον Αὐτοῦ.
Αἰωνία ἡ μνήμη Αὐτοῦ.

Μετά πολλῆς τῆς ἐν Χριστῷ φιλαδελφίας καί
ἀγάπης.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου
Γρηγορίου

+ Ἀρχιμανδρίτης Γεώργιος καί οἱ σὺν ἐμοί ἐν Χριστῷ
ἀδελφοί.

Καθηγητής Βασίλειος Στογιάννος

Στὴν ἀκμὴ τῆς ἡλικίας του, 46 ἐτῶν, ἐκλήθη
ἀπὸ τὸν Κύριο τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου ὁ αἰμίμη-
στος Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονί-
κης καί Διοικητής Ἁγίου Ὄρους Βασίλειος Στογιάν-
νος.

Ἰπῆρξε πολυτάλαντος προσωπικότης. Τὴν Θεο-
λογία ἀντελαμβάνετο ὄχι μόνο ὡς μία διανοητικὴ
ἐργασία, ἀλλὰ καί ὡς προσφορά στὴν Ἐκκλησία. Γι'
αὐτὸ συχνά διακονοῦσε τὸν ἱερό ἄμβωνα καί πρόθυμα
ἔδινε διαλέξεις ὅπου ἐκαλεῖτο. Ἡ διακονία του στό
Ἁγιον Ὄρος ὑπῆρξε ταπεινὴ καί διακριτικὴ. Γι' αὐτὸ
καί αἰσθανόμεθα τό θάνατό του ὡς ἀπώλεια ὄχι μόνο

διά τήν ἐν τῷ κόσμῳ Ἐκκλησία, ἀλλά καί διά τό Ἅγιον Ὅρος.

Εὐχόμεθα ὁ Κύριος νά ἀναπαύσῃ τήν ψυχὴ του καί νά παρηγορήσῃ τούς οἰκείους του. Εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης καί τῆς εὐγνωμοσύνης μας πρὸς τόν μεταστάντα, δημοσιεύουμε τήν ἐπικήδειο ὁμιλία πού ἐξεφώνησε ὁ ἅγιος Καθηγούμενος τῆς ἱερᾶς Μονῆς Σταυρονικήτα Ἀρχιμανδρίτης κ. Βασίλειος κατ' ἐντολήν τῆς ἱερᾶς Κοινότητος.

Μόλις μαθεύτηκε ἡ κοίμησις τοῦ Βασιλείου Στογιάννου, Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, οἱ καμπάνες τοῦ Πρωτάτου ἄρχισαν νά κτυποῦν πένθιμα. Ἡ προσευχὴ γιὰ τήν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς του ἄρχισε νά ἀναπέμπεται ἀπὸ ὅλα τὰ Μοναστήρια, τίς Σκῆτες καί τίς καρδιές τῶν μοναχῶν, πού τόσο τόν ἀγάπησαν. Ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπεφάσισε νά στείλῃ ἐπίσημη ἀντιπροσωπεῖα στήν κηδεῖα του. Πολλοί ἄλλοι μοναχοὶ ἤλθαν αὐθόρμητα νά παρευρεθοῦν καί νά συμπροσευχηθοῦν στήν ἐξόδιο ἀκολουθία καί νά συμπαρασταθοῦν στούς οἰκείους του.

Ἀμέσως ὅμως γεννήθηκε τό εὐλογο ἐρώτημα καί ἡ ἀνθρώπινη ἀπορία πῶς ἔφυγε τόσο ἀπότομα, τόσο νωρίς ὁ Διοικητής μας; Αὐτός ἦταν ὑγιής, δραστήριος, στόν ἀνθό τῆς ὠρίμου νεότητος καί ἀποδόσεως στή δουλειά του. Τί σχέση εἶχε ἢ ἔχει ὁ Βασίλειος Στογιάννος μέ τό θάνατο; Δέν εἶχε τίποτε πού νά θυμίζῃ φθορά καί δύσι. Τόν γνωρίσαμε ὅλο ζωντάνια, δράσι, ὅλο ἀγάπη πρὸς ὅλους καί χαμόγελο. Πῶς ἐγινε αὐτό;

Καί ἡ ἀπορία μας ἄρχισε νά λύνεται. Ὁ Διοικητής ἦταν γεμάτος ζωή, ἐλπίδα. Ἦμασταν ὅλοι ἱκανο-

ποιημένοι. Μᾶς καταλάβαινε τόσο πολύ-τόσο βαθειά. Καί ἐνῶ εἶναι τόσο δύσκολο νά εἶσαι Διοικητής τοῦ Ἱεροῦ Ὄρους εἶναι ἄλλη ἢ νοοτροπία, τό ἦθος, ἡ λογική τῶν μοναχῶν εἶναι ἄλλη ἢ λογική τῆς Πολιτείας. Πῶς κατώρθωσε τό δύσκολο καί γιά πολλούς ἀνεπίτευκτο; Πῶς μπόρεσε νά ρυθμίση τόσο καλά τίς σχέσεις Ὄρους καί Πολιτείας;

Αὐτό ἐγινε ἐπειδή ὁ κοιμηθεῖς ἀδελφός εἶχε ἕνα παραπάνω δυναμισμό, μιά δύναμι καί ἐλπίδα, πού δέν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Εἶχε κάτι τό πραγματικά ἀγιορείτικο.

Ἐνῶ ἤμασταν εὐχαριστημένοι, ἐνῶ ὅταν θέλησε νά παραιτηθῆ ἀπό τή θέση καί τήν εὐθύνη τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ὄρους (γιά λόγους προσωπικούς) ὅλοι τόν παρακαλέσαμε αὐθόρμητα νά ἀναβάλη τήν ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς ἀποφάσεώς του, τοῦ ζητήσαμε νά μείνη ἀκόμη «μεθ' ἡμῶν», ἐκεῖνος τό ἔκαμε. Ἐμεινε Διοικητής. Καί γνώριζε ὅτι μᾶς εἶχε ἱκανοποιήσει. Καί θά μπορούσε νά κινήται ἀνετα στό Ὄρος σάν πετυχημένος Διοικητής. Θά μπορούσε νά μᾶς ζητήση ἕνα εὐχαριστῶ γιά τίς ὑπηρεσίες του. Αὐτός δέν τό ἔκαμε. Δέν ζητοῦσε τά πρόσκαιρα καί φθαρτά, ἀλλά τά κρείττονα καί μόνιμα. Σέ μιά Διπλή Ἱερά Σύναξι μᾶς εἶπε: «Πιστεύω ὅτι δέν ἔκαμα τίποτε καλό γιά τόν Ἱερό τοῦτο Τόπο. Εἶναι τόσο δύσκολο αὐτό. Προσευχηθῆτε τουλάχιστο νά μήν κάνω τίποτε κακό, ἀκούσια καί ἄθελά μου, παρ' ὅλη τήν καλή, ὅπως νομίζω, διάθεσί μου».

Ἦταν ἀγιορείτης, ἀληθινός πιστός, καί πήγαινε παραπέρα, στά ἐπέκεινα καί διαμένοντα.

Καί ἐνῶ βρισκόταν στήν ἀκμή τῆς ἐνεργητικό-

τητος καί τῆς ζωῆς του, μέ λίγα λόγια εἶχε ἐτοιμάσει τή διαθήκη του. Κι αὐτή ἦταν : ζήτησε ἀπό τούς οἰκείους του νά γραφτῆ στόν τάφο του ἡ φράσι: «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν ».

Αὐτή ἦταν ἡ δύναμι καί τό χαρακτηριστικό του.

Ἐάν στηριζόταν στήν ζωντάνια καί εὐφυΐα του, δέν θά ἦταν κάτι ἰδιαίτερο. Θά ἦταν ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν. Θά εἶχε μιά νεανικότητα καί δύναμι πού παρέχεται μέ τό χρόνο. Αὐτός εἶχε τήν ἄλλη δύναμι. Τή μυστική καί ἀκατάλυτη. Τήν εἶχε γνωρίσει, τήν εἶχε ἀγαπήσει, τήν εἶχε βάλει μέσα στήν καρδιά του. Αὐτή ἡ ἄλλη καί ἄκτιστη δύναμι ὠραῖζε θείως καί χαρίτωνε ξένως ὅλα τά προσόντα καί τίς ἰκανότητες πού τοῦ εἶχε δώσει ὁ Θεός.

Τώρα στήν ἐξόδιο αὐτή ἀκολουθία, τώρα πού θρῆνος καί ὄδυρμός βασιλεύει -«θρηνῶ καί ὄδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τόν θάνατον» ψάλαμε μέ τά λόγια τῆς ἀκολουθίας τῆς Μητέρας μας Ἐκκλησίας- ἐνῶ βρισκόμαστε σέ σύναξι πένθιμη, ὅλα ἔσωθεν φωτίζονται μέ ἓνα φῶς ἄδυτο, μέ χαρά ἀληκτη, πού νικᾷ τόν πρόσκαιρο θρῆνο καί ὄδυρμό καί τόν κάνει μόνιμη ἐλπίδα καί χαρά γιά τό πλήρωμα τῆς ζωῆς, τήν προσδοκία τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. Καί αὐτή ἡ δύναμι, ἡ ζωή, ἡ προσδοκία τῆς ἀναστάσεως, προέρχεται ἀπό τόν ἐν μέσῳ ἡμῶν εὐρισκόμενο κεκοιμημένο ἀδελφό.

Ἔτσι λύνεται ἡ ἀπορία. Ὁ ἐμφανῆς δυναμικός μεταμορφώνεται ἀπό ἓνα ἄλλον ἀκατάλυτο. Ἡ κοίμησίς του βιοῦται ὡς μετάβασις ἀπό τά λυπηρά πρὸς τά χρηστότερα καί θυμηδέστερα καί ὡς ἀνάπαυσις καί χαρά. Ἔτσι δέν χάθηκε ὁ ἀδελφός μας.

Γιά τό Βασίλειο Στογιάννο καί γιά ὄλους μας τό

γεγονός πού τώρα ζοῦμε δέν εἶναι μοιραῖο συμβάν, ὅπως μπορεῖ νά τό ἀντιμετωπίση ἕνας ἐκτός Ἐκκλησίας. Ζοῦμε τή λύπη καί τή χαρά, τήν ἀπομάκρυνσι καί τήν δι' ἄλλου τρόπου μεθ' ἡμῶν παρουσία του.

Ἐφ' ὅσον δόθηκε στό Θεό, ἐφ' ὅσον - ἀκόμη κι ὅταν ζοῦσε - ἡ δυναμί του ἡ μία ἦταν τό «προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν», ὁ ἀδελφός Βασίλειος μένει μεταξύ μας. Θά τόν ἔχωμε στό Ἅγιον Ὅρος. Θά παραμένῃ ἄλλως στή Θεολογική Σχολή. Θά ἐνισχύη τούς νέους φοιτητές μέ μηνύματα πίστεως, ὅπως καί πρίν. Καί θά συμπαραστέκεται ἐκτυπώτερον, ἂν καί ἀοράτως, στήν οἰκογένεια καί τούς οἰκείους του.

Μποροῦμε λοιπόν μέ ὅλη μας τήν καρδιά καί μέ συνείδησι τῆς ἀλήθειας τοῦ λόγου τῆς Ἐκκλησίας νά ποῦμε: Αἰώνια σου ἡ μνήμη καί ἡ μεθ' ἡμῶν παρουσία, ἀξιωμακάριστε καί ἀείμνηστε ἀδελφέ ἡμῶν Βασίλειε.

Ἰορδάνης Κοκκώνας

27 Ἰουλίου 1985, ἀνήμερα τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, τό τρεχαντήρι τοῦ καπετάν Ἰορδάνη δέν πέρασε ἀπό τά Μοναστήριαοὔτε τήν ἄλλη μέρα... οὔτε τήν παράλλη.... Ἀποροῦσαν οἱ προσκυνητές τοῦ Ἁγίου Ὅρους. Γιατί ἡ τοπική θαλάσσια συγκοινωνία Ἁγίας Ἄννης - Δάφνης δέν ἐκτελεῖτο τήν ὥρα πού ἔπρεπε; Γιατί ἐρχόταν τό μεσημέρι τό μεγάλο πλοῖο τῆς γραμμῆς Δάφνης - Οὐρανουπόλεως γιά νά τούς πάρη;

Ὁ κυρ - Ἰορδάνης Κοκκώνας, ἕνας ἀπό τούς τέσσερις ἀδελφούς Κοκκῶνα, ξακουστούς θαλασσομάχους σέ ὅλα τά παράλια τῆς Χαλκιδικῆς, ἦταν ἀπλός καί καλός ἄνθρωπος. Εἰλικρινής, ἀνοιχτός, ντόμπρος στή λαϊκή γλώσσα. Παλαιός κάτοικος τῶν Νέων Ρόδων Χαλκιδικῆς, εἶχε μεγαλώσει στά καράβια, καί ἐργαζόταν φιλότιμα ὡς ναυτικός στίς διάφορες ἀκτοπλοϊκές συγκοινωνίες τοῦ Ἁγίου Ὅρους. Μέ τόν καιρό ἐγίνε караβοκύρης. Ἀπέκτησε δικό του τρεχαντήρι, καί ἐκτε-

λοῦσε πρόθυμα τὴ συγκοινωνία ἀπὸ τὴν ἀποβάθρα τῆς Ἁγίας Ἄννης ὡς τὴ Σκάλα τῆς Δάφνης ἐκ περιτροπῆς μὲ τὸν Συκιώτη καπετάν Θανάση Τσιτρέλη, Καϊκτοῆς ἐξηντάρης πάνω - κάτω ὁ καπετάν Ἰορδάνης, ἀνασκουμπωμένος, ψαρομάλλης, με πρόσωπο μελαψό, ρυτιδωμένο καὶ ἡλιοκαμμένο, χέρια στιβαρά, σκαμμένα καὶ ροζιασμένα, πόδια ἀλμυροφαγωμένα καὶ κορμὶ γεροδεμένο, ἀγωνιζόταν νυχθημερόν γιὰ τὸν ἐπιούσιον.

Ἀγαποῦσε τὸ ἀγιορεϊτικό ρακὶ καὶ κρασί, μὰ ποτέ δὲν μεθοῦσε. Πρόσεχε τὴ θάλασσα καὶ φυλαγόταν. Κάθε βράδου ἄκουγε τὸ δελτίο καιροῦ. Ἄν ἦταν ὁ ἄνεμος βοθητικός καὶ ὁ καιρὸς εὐσείωνος, τότε ἐκτελοῦσε τὴ διαδρομὴ ἀνεπιφύλακτα. Ἄν ἔβλεπε τὸν ἀέρα νὰ φρεσκάρη, καὶ τὰ κύματα ἐλαφρῶς φρίσσαντα, ὀρχούμενα, πηδῶντα, τραβοῦσε τὸ καϊκὶ στὴν ἀκτὴ τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ περίμενε νὰ γαληνέψῃ.

Τὰ ἀθῶα καὶ γαλήνια μάτια του εἶδαν καὶ γνώρισαν πολλοὺς παλαιούς μναχοὺς ἀγιορεῖτες, τοὺς ὁποίους ἀγαποῦσε καὶ ἐκτιμοῦσε ἀπὸ τὰ μύχια τῆς καρδιάς του. Ἡ τραχύτης τῆς δουλειᾶς καὶ τοῦ τόπου τὸν εἶχαν κάνει ὑπομονητικὸ καὶ ἀκατάβλητο. Πρὸ πάντων ὅμως διέκρινε κανεὶς ἀσκητικὰ χαρακτηριστικὰ στὴ μορφὴ τοῦ κ. Ἰορδάνη, δεῖγμα πῶς εἶχε ἀφομοιωθῆ κατὰ μέγα μέρος μὲ τὴν ἀγιορεϊτικὴ παράδοσι. Εὐλαβικός καὶ πιστός, εἰλικρινής καὶ τίμιος, εὐσπλαγχνικός καὶ φιλάνθρωπος, ἀγιορεϊτικό τέκνο τῆς Παναγίας κι αὐτός, ἀποτελοῦσε ἀκριβὲς σχεδιάσμα ἐλληνοορθοδόξου θαλασσινοῦ κατὰ τὰ πρότυπα Παπαδιαμάντη - Κόντογλου.

Στὶς 26 Ἰουλίου, παραμονὴ τῆς ἀγρυπνίας τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, κατὰ τὸ ἀπόγευμα, ἦλθε στὴν Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου ὁ καπετάν Ἰορδάνης καὶ δειπνήσε μὲ τὸν γιοῦ τοῦ τὸν Νικόλα, τὸν ὁποῖο ἐξασκοῦσε στὴν διαπορθμευτικὴ τέχνη. Τὸ βράδου πῆγαν στὴν Ἁγία Ἄννα. Τὴ νύχτα ὁ Νικόλας βρῆκε τὸν πατέρα του ξεψυχισμένο στό κατάστρωμα. Ὁ Ἰορδάνης εἶχε κοιμηθῆ ἀπὸ συγκοπὴ καρδιάς πάνω στό καθῆκον του. Εἶχε κοιμηθῆ στά εὐλογημένα κύματα τοῦ Ἄθωνος, στά ὁποῖα δούλεψε ὑπομονητικὰ κι ἀκούραστα τόσα χρόνια.

Ἦταν κι αὐτὸ δεῖγμα ὅτι ἡ Κυρία Θεοτόκος δέχθηκε τοὺς κόπους καὶ τὴ διακονία τοῦ εὐσυμπάθητου βιοπαλαιστοῦ στό

Περιβόλι της ώς «όσμήν εύωδίας πνευματικῆς»,καί κατέταξε τήν μακαρία ψυχή του στόν ούράνιο καί εύδιο λιμένα.

Νύχτα , ὀρθρου βαθέος, ὁ καπετάν Νικόλας μετέφερε μέ τό καίκι τόν θαλασσομάρτυρα πατέρα του νεκρό στήν Ούρανού-πολι. Τό πρῶί , μετά τήν ἀγρυπνία, μάθαμε τό γεγονός ἀπό τόν Γέροντα τήν ὥρα τῆς τραπέζης, ὁ ὁποῖος ἐγκωμίασε τίς ἀρετές καί τήν πολιτεία τοῦ ταπεινοῦ καπετάν Ἰορδάνη.

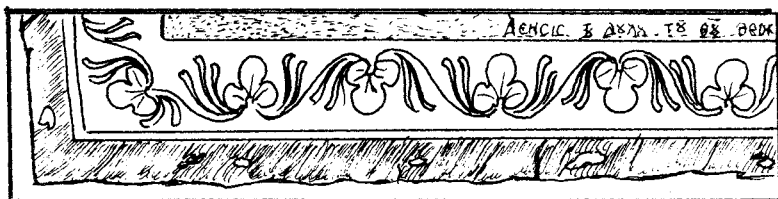
Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος (π.ήμ.)

Καί νά γιατί ἡ συγκοινωνία δέν ἐκτελεῖτο τήν ὥρα πού ἐπρεπε, καί τό τρεχαντήρι τοῦ καπετάν Ἰορδάνη δέν πέρασε ἀπό τά Μοναστήρια ... οὔτε τήν ἄλλη μέρα.... οὔτε τήν παράλλη....

Ἐγὼ ἐκοιμήθην ἡ ὑπνώσα ἐξημέρων
ὄτι ἡβριος ἀντιλήψεται με.

1968

Σ Χ Ο Λ Ι Α

* «Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, Κύριε». (Ψαλμ. 64,12).

Θεία συνάρσει καὶ εὐδοκία τοῦ ἐν Τριάδι ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἱεραῖς εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις τῆς Ἐφόρου ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν ἁγίων προσπατῶν τῆς Μονῆς μας καὶ τῶν ἁγίων ἀπάντων, συμπληρώθηκε τὸ 10ο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, μέ τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ αὐτό, ὅπως τὰ προηγούμενα, θὰ ἐκπληρώση τοὺς σκοπούς γιὰ τοὺς ὁποίους ἐκδίδεται. Πρῶτα - πρῶτα ἐπικαλεσθήκαμε τὸν Κύριο νὰ εὐλογήσῃ καὶ νὰ εὐοδώσῃ τὸ ἐκδοτικὸ τοῦτο ἔργο, ὥστε νὰ καταστήσῃ ἔκδηλη τὴν ἀγιορειτικὴ ἐν Χριστῶ ἐνότητα καὶ τὴν ἐν γένει χριστιανικὴ ὀρθόδοξη ἐνότητα ὅλων τῶν ἀνά τὴν οἰκουμένη πιστῶν. Χρειάζεται ὁμως ἀγῶνας γιὰ τὴ διατήρησι τῆς ἐνότητος αὐτῆς. Γι' αὐτὸ καλούμεθα διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἀποστόλου Παύλου νὰ περιπατήσουμε «ἀξίως τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθημεν, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης». (Ἐφεσ. 4,1-3).

Αὐτοὶ ἀκριβῶς εἶναι καὶ οἱ λόγοι πού συνετέλεσαν νά πραγματοποιηθῆ ἡ παροῦσα ἔκδοσις, καὶ οἱ ἴδιοι θά συντελέσουν Θεοῦ θέλοντος στή συνέχισι τῆς ἐκδόσεως κατὰ τὴν ἐπόμενη δεκαετία. Γι αὐτό καὶ πάλι καὶ πολλάκις ἐπικαλούμεθα τό ἅγιο ὄνομα τοῦ Κυρίου τῆς δόξης, νά εὐλογήσῃ καὶ τόν ἐρχόμενο χρόνο καὶ κάθε ἐρχόμενο χρόνο καὶ νά εὐοδώσῃ τό παρὸν ἔργο, καθὼς καὶ κάθε χριστιανικὸ ἔργο, πρὸς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματός Του καὶ πρὸς τιμὴν τῶν ἐνδόξων ἁγίων Του.

«Εὐλόγησον τόν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, Κύριε».

* Κατὰ καιροῦς ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας μας προσκαλοῦν ἀγιορεῖτες ἱερομονάχους, γιὰ νά περιοδεύσουν τίς ἐπαρχίες τους, νά ἐξομολογήσουν τοὺς Χριστιανούς, νά λειτουργήσουν, νά κηρύξουν τόν θεῖο λόγο. Τοῦτο ἐνσαρκώνει γιὰ πολλοσὴν φορὰ τόν ἄρρηκτο δεσμό τῶν ἀγιορειτῶν μέ τοὺς ἐν κόσμῳ ὀρθοδόξους χριστιανούς. Ἰδιαίτερα σημαντικὴ εἶναι ἡ ἐνέργεια τοῦ Σεβ. Αὐστραλίας κ.κ. Στυλιανοῦ, ὁ ὁποῖος κάθε χρόνο καλεῖ δύο ἀγιορεῖτες πνευματικούς δύο μῆνες πρὶν ἀπὸ τό Πάσχα, γιὰ νά ἐξομολογήσουν τό ποίμνιο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας καὶ νά νουθετήσουν ὅσους ἀγωνίζονται τόν καλὸν ἀγῶνα στήν μακρυνὴ ἡπειρο. Εἶναι ἔργο ὄντως θεάρεστο.

* Καθὼς ἀναφέρθηκε στό προηγούμενο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ μας, τό κείμενο τῆς Ἱερᾶς Κοινοτητός «Τό Ἅγιον Ὄρος καὶ ἡ Παιδεία τοῦ Γένους μας» ἀποτελεῖ ἐπάξιο κειμήλιο τῆς ἀθωνικῆς ἱστορίας. Γιὰ τό κείμενο αὐτό εἰπώθηκαν πολλά καὶ εὐμενῆ σχόλια. Δέχθηκε καὶ ὠρισμένες ἐπιθέσεις.

Ἀπαντώντας αὐθόρμητα στοὺς ἐπικριτὲς τοῦ
κειμένου τὸ Τμῆμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχο-
λῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εὐστοχα λέγει:

Τὸ Τμῆμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Α.Π.Θ. ἐκφράζει τὴ βαθειὰ του λύπη γιὰ τὴν
τελείως ἄδικη καὶ παραπλανητικὴ ἐπίθεση ποὺ γίνεται
ἀπὸ ὀρισμένους θεολογικοὺς δυστυχῶς κύκλους
ἐναντίον τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὑόρους
καὶ τοῦ κειμένου της: «Τὸ Ἁγιον Ὑόρος καὶ ἡ παιδεία
τοῦ Γένους μας».

Θεωρεῖ ὅτι ἡ ἐπίθεση αὐτὴ, ποὺ πολλές φορές
στηρίζεται σὲ σκόπιμες διαστρεβλώσεις καὶ παρερμη-
νεῖες τοῦ ἱεροκοινοτικοῦ κειμένου, μπορεῖ νὰ προκα-
λέσει μόνον σκανδαλισμὸ ἀπλοϊκῶν πιστῶν καὶ σύγχυση
σὲ ὀρισμένες βασικὲς ἀλήθειες τῆς Ὁρθοδόξου
Παραδόσεως.

Τὸ Τμῆμα Θεολογίας ἀποδοκιμάζει τὴν ἄδικη
αὐτὴ ἐπίθεση καὶ ἐκφράζει στὴν Ἱερά Κοινότητα τοῦ
Ἁγίου Ὑόρους τὸν ἀπόλυτο σεβασμὸ καὶ τὴν συμπα-
ράστασή του.

(Συνεδρία Γ.Σ. ἀριθμ. 59/13-6-85)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Σεβ. Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως κ.κ. Μαξίμου: Ὁ Οἰκουμενικός Θρόνος καί τό "Ἅγιον Ὑρος	5
2) Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἑδέσσης Καλλινίκου: Τό "Ἅγιον Ὑρος δένδρον εὐσκιόφυλλον	15
3) Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Σταυρονικήτα Ἀρχιμ. Βασιλείου: Ὁ Μακρυγιάννης καί ὁ Ἀνώνυμος Ἡσυχαστής, δύο ὁδηγοί στή ζωή μας	20
4) Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου Ἀρχιμ. Γεωργίου: α) Μήνυμα Χριστουγέννων : «Καί ἐπί γῆς εἰρήνη» β) Μήνυμα Πάσχα : Ἡ Ἐκκλησία νυμφαγωγός τῶν πιστῶν στόν σταυρωθέντα καί ἀναστάντα Κύριο.	37 42
5) Ἀρχιμ. Κλεόπα, ρουμάνου ἡσυχαστοῦ: Διάλογοι περί προσευχῆς	46
6) Ἱερομονάχου Πετρωνίου Προδρομίτου: Πῶς εἶναι δυνατόν ;	56
7) Μητροπολίτου Κίτρους Παρθενίου Περί Μετοχίου Βουλύστης ἢ Βουλτσίστης	60
8) Δ.Μ.Γ.: "Ἅγιον Ὑρος καί Ρουμανικός Μοναχισμός	64
9) Λαζάρου μοναχοῦ Διονυσιάτου: Διονυσιάτικες Διηγήσεις (Β').	72
10) "Εσβεσαν δύναμιν πυρός (ἕνα πρόσφατο θαῦμα) . . .	82
11) Ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντες	88
12) Σχόλια	97